

Jutri posebna izdaja o enotni manifesta

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerkljim, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Dobrodoša«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojakom pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužjeni Evropi.

primorski

dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 500 lir - Leto XL. št. 119 (11.842)

Trst, nedelja, 20. maja 19

P.P. 126
66001 KOPER

OSREDNJA KNJIZNICA

9554 AA

60100200

*A sedaj je treba borbe v nas,
borbe, svete borbe, ne miru,
ne počitka niti slepih sanj,
ne raziskovanj, izpraševanj,
treba, da spoznamo svoj obraz
in da izpovemo: **mi smo tu***

Srečko Kosovel

Davčne prijave do 8. junija

RIM — Rok za vložitev prijav dohodkov iz leta 1983 je za vse davkoplačevalce odložen do 8. junija, za državne uslužbence pa do konca prihodnjega meseca. Tako odločitev je sprejel včeraj finančni minister Visentini, upoštevajoč, da so stavke v nekaterih uradih zakladnega ministrstva povzročile zastoj pri oddajanju davčnih potrdil (obrazcev 101) državnim uslužbencem, krajši odlog pa je priznal tudi vsem ostalim davkoplačevalcem »iz vpljudnosti do članov senatne komisije za finance in zaklad (ki je predlagala tak odlog) in iz spoštovanja do parlamenta«.

Ustrezni zakonski odlok bo Visentini predložil na prihodnji seji vlade, ne bo pa vseboval predloga o odložitvi roka tudi za doplačilo dodatnega občinskega davka na zgradbe (SOCOF). Vsi lastniki stanovanj bodo torej morali do konca maja izplačati (na pošti ali v občinskih zakladnicah) ustrezne zneske.

V priredbi študijskega centra Nediža in Slori iz Čedad Pravična zaščita slovenske manjšine tema Benečanskih kulturnih dnevov

ŠPETER — Za pravično pravno ureditve slovenske manjšine v Italiji, je naslov letošnjih Benečanskih kulturnih dnevov, manifestacije študijskega centra Nediža in Slovenskega raziskovalnega inštituta iz Čedad, ki je letos izjemoma trajala en sam dan. Gostja letošnje manifestacije je bila podpredsednica senata Giglia Tedesco Tatò, kar je še zlasti pomembno sedaj, ko se je v senatni komisiji za ustavna vprašanja začela razprava o predloženih osnutkih globalnega zaščitnega zakona. Že sam naslov letošnje manifestacije torej pravi o aktualnosti problematike. Benečanski kulturni dnevi že po tradiciji obravnavajo vsako leto nekatera specifična vprašanja in letos so nedvomno zadeli v živo, kar dokazuje tudi živahna razprava, ki se je razvila včeraj popoldan v veliki dvorani občinskega sveta v Špetru. Žal se poslanci, ki so zagotovili udeležbo,

srečanja niso mogli udeležiti zaradi parlamentarne razprave o draginskih dokladi, vendar na zasedanju vsekakor živahnosti ni manjkalo.

Po pozdravu Pavla Petričiča je Ferruccio Clavara spregovoril o nekaterih mednarodnopravnih aspektih manjšinske problematike in še zlasti navedel objektivne in subjektivne kriterije, po katerih lahko neko skupnost smatramo za manjšino: skupnost, ki govori drugačen jezik, ki je znatno manj številna od večine in jo sestavljajo državljani tiste države ter skupnosti, ki izraža voljo, da se prišteva k manjšini. Po teh kriterijih, ki jih je v okviru komisije OZN sestavil profesor Capotorti, so torej Slovenci v Italiji in z njimi tudi Slovenci videmske pokrajine manjšina.

Evropski poslanec Gaetano Arfe je nato obrazložil dosedanje delo evropske skupščine na področju manj-

šin in poudaril, da obstajajo v Strasbourgu prizadevanja, da bi listina o pravicah manjšin, ki jo je evropska skupščina odobrila, ne ostala arhivsko gradivo. Tako so ustanovili biro evropskih manjšin, ki sedaj preučuje to problematiko. Senatorka Jelka Gerbec je spregovorila o postopku za odobritev globalnega zaščitnega zakona v senatu in poudarila, da Slovenci živijo v treh pokrajinah in jih ni mogoče razdeliti v skupine ter nekatere diskriminirati. Gerbčeva je še dejala, da je treba spregovoriti tudi o gospodarski problematiki, kajti treba je predvideti gospodarski razvoj krajev, v katerih živi manjšina, da se bo le-ta narodnostno ohranila in razvijala.

Razprava je bila kot rečeno dolga in živahna. V njej so številni govorniki obravnavali pretežno problematiko Slovencev v videmski pokrajini: od problemov, ki se pojavljajo v občinskih upravah pri razpravljanju o manjšinski problematiki (Fabio Bonini) do potrebe po slovenski šoli v Benečiji (Rafko Dolhar), od vloge, ki jo ima slovenska manjšina za enotnost dežele Furlanije - Julijske krajine (Renzo Travanut) do pomena poznavanja manjšinskega jezika in kulture s strani večinskega naroda (Darko Bratina), od problemov v zvezi z zaščito furlanske manjšine (Adrian Ceschia) do pomena gospodarskega razvoja za Benečijo (Giuseppe Blasetig).

Zasedanje je sklenila senatorka Giglia Tedesco Tatò, ki se je navezala na številne govornike in sintetizirala sklepe razprave s potrebo, da pride čimprej do odobritve zaščitnega zakona za slovensko manjšino, pri čemer ne smejo biti Slovenci videmske pokrajine nikakor diskriminirani. Senatorka Tedesco Tatò je namreč poudarila, da je v nasprotju z vsako logiko dejstvo, da se hoče najmanjša zaščita nuditi prav tistim, ki so najdlje italijanski državljani, kajti videmska pokrajina je v Italiji že več kot sto let. Podpredsednica senata pa je obenem poudarila, da

obstajajo poluični problemi, ki jih bo treba rešiti in je dejala, da nikakor ne more biti optimist, kar zadeva rok, v katerem naj bi bil zakon za globalno zaščito odoben.

Ob koncu zasedanja so naslovili na rimske oblasti poziv, naj se razprava o globalni zaščiti čimprej nadaljuje in naj se zaključi z odobritvijo zakona, ki bo ustrezal potrebam in zahtevam celotne slovenske manjšine.

V dopoldanskih urah pa se je senatorka Tedesco Tatò srečala najprej s predstavniki slovenskih kulturnih organizacij videmske pokrajine, nato pa še z občinskimi upravitelji, ki so ji obrazložili sedanje stanje Slovencev v videmski pokrajini in jo seznanili s svojimi prizadevanji za priznanje narodnostnih in držbenih pravic.

BOJAN BREZIGAR

Ob postavitvi druge zahteve po zaupnici

Vse kaže, da Craxi podira mostove med seboj in vso levo opozicijo

RIM — Spor med Craxijem in levo opozicijo postaja vse ostriši. Sinoči je vlada že drugič v 48 urah postavila vprašanje zaupnice. Minister za delo De Michelis je predstavil sinoči resolucijo, s katero bodo, po mnenju predstavnikov večine, nevtralizirali številne resolucije, ki so jih predložili komunisti in druge opozicijske stranke. Večina se v bistvu boji, da bi med tajnim glasovanjem ob prvi priložnosti prišlo do veljave negodovanje, zlasti med demokristjanskimi poslanci. KPI, seveda, meri prav v nasprotno smer. V teku pa je tudi oster spopad glede interpretiranja pravilnikov. Danes zjutraj bo, kot izhaja iz koledarja, nova faza razprave. Če se bo končala z zmago vlade je gotovo, da bo KPI nadaljevala, oziroma še povečala obstrukcijo in bodo spregovorili vsi njeni parlamentarci.

Včerašnjo novost dneva v poslanski zbornici je predstavljala zelo odprta polemika med komunistično stranko

in predsednico zbornice, komunistko Nilde Iotti. Včeraj zjutraj je Iottijeva zavrnila predlog komunistične stranke, ki je želel postaviti na dnevni red zakonski načrt o kazenskem postopku. Pa tudi sicer na splošno daje predsednica zbornice prednost skoraj vsem zahtevam večine.

V takem vzdušju se odnosi med komunisti in socialisti, kajpak, slabšajo iz dneva v dan bolj in bolj. V današnjem »Avantiu« je podtajnik Martelli napisal članek, v katerem prvič uporablja zelo ostre besede: »mešanica jezuitstva in makartizma«, »impresionantno naraščanje inkvizicije«, »žalitev za žalitvijo« itd. V nadaljevanju pa prehaja Martelli h grožnji s povsem nedvoumnimi izrazi, da bi znalo priti do odpovedi vseh levih zavezništve, in bolj na splošno tudi vseh odnosov, ki se vežejo (trenutno ni mogoče več reči do kdaj) komuniste in socialiste.

R. G.

IZJAVA TRENERJA SZ

»Protiolimpiade« na Vzhodu ne bo

DUNAJ — Glavni trener sovjetske atletske reprezentance Aleksander Ušakov je odločno zanimal, da nameravajo vzhodne države organizirati »protiolimpiade«.

Povedal pa je, da bodo pred in po losangelskih igrah priredili vrsto pomembnih športnih tekmovanj, na katera bodo povabili odlične tekmovalce, med temi tudi olimpijske zmagovalce. Ta tekmovanja naj bi bila v Moskvi, Pragi, Vzh. Berlinu, Varšavi in drugod. Datume bodo določili v naslednjih dneh.

Ušakov je obžaloval, da mnogi odlični tekmovalci vzhodnega bloka ne bodo nastopili v Los Angelesu, odločno pa je zavrnil trditve, da pomeni sovjetski umik z iger tudi njihov »bojkot«.

Nevarni položaj v Zalivu pred varnostnim svetom

NEW YORK — V tem tednu se bo verjetno sestal varnostni svet OZN, da bi razpravljali o plovbi, ki jo v Perzijskem zalivu vedno bolj ogroža vojna med Irakom in Iranom. Šest arabskih držav iz Zaliva (Saudska Arabija, Kuvajt, Bahrein, Oman, Katar in Emirati) je včeraj sklenilo vso stvar iznesti pred varnostni svet.

Istočasno pa je tudi Iran zahteval od OZN, naj takoj podvzame primerne ukrepe proti Iraku, da ta ne bi več napadal ladij.

Kriza na tem delu sveta in grožnja,

da bo Zahod ostal brez dobav petroleja iz Zaliva, bo verjetno tema pogovorov vrha sedmih najbolj industrializiranih zahodnih držav, ki bo junija v Londonu. Po nekaterih vesteh so ZDA, Vel. Britanija in Francija že pred dnevi sklenile poslati svoja ladjevja v Zaliv.

Vsekakor pa je položaj na tem področju še naprej zelo napet, saj je tudi včeraj neko neznano letalo zadelo in potopilo 16.000-tonsko ladjo, ki je prevažala iz Španije v Iran jeklo.

Sindikalni boj v ZRN postaja vedno ostrejši

FRANKFURT — Prvi teden množičnih stavk, s katerimi hočejo zahodnonemški delavci ob enaki plači doseči pri svojih delodajalcih 35-urni delavnik, je stal ZRN kakih 2.500 milijard lir izgube.

Bonnska vlada je zato pozvala sindikate in delodajalce, naj čimprej sklenejo sporazum, saj se boji, da bi nadaljevanje teh stavk prineslo veliko prednost tuji konkurenci.

V preteklem tednu so stavke neposredno prizadele sicer le kakih 40 večjih kovinarskih podjetij, toda zaradi pomanjkanja nadomestnih delov in polizdelkov so mnoga druga, zlasti v deželi Baden - Württemberg, zašla v hude težave.

Zdaj pa vse kaže, da se bodo stavke v ponedeljek razširile še na področje, kjer delujejo velike avtomobilске tovarne in zajele kar 100.000 delavcev, sindikati pa so že zagrozili s stavko, v kateri naj bi sodeloval kar poldrugi milijon kovinarjev v vsej državi.

Černenko za pogajanja o vesoljskem orožju

MOSKVA — Včeraj se je sovjetski partijski in državni voditelj Konstantin Černenko zavzel za odprte mednarodnih pogajanj, ki naj bi preprečila militarizacijo vesoljskega prostora. To je storil v odgovoru ameriškim znanstvenikom Richardu Garvinu ter Carlu Saganu, ki sta pred kratkim naslovila nanj poziv proti oboroževalni tekmii.

Černenko je v svojem odgovoru med drugim posredno opozoril Združene države, naj si ne domišljajo, da si bodo lahko zagotovile vojaško premoč z vesoljskim orožjem. Na tak njihov poskus bi Sovjetska zveza znala primerno odgovoriti.

Sovjetski voditelj pa je vsekakor izrazil prepričanje, da je mogoč sporazum, ki bi preprečil nevarnost takšnega oboroževanja. Prvi korak v to smer bi po njegovem morala biti jasna odpoved velesil protisatelitskim sistemom. Sovjetska zveza se je za to že zavzela lanskega septembra na zasedanju glavne skupščine OZN.

Nerazumljivo sporočilo goriškega občinskega odbora

Goriška občina nam je poslala naslednje tiskovno sporočilo, ki ga v celoti objavljamo:

Izvršni odbor Občine Gorica, v zvezi z manifestacijo, ki jo prireja skupnost Slovencev v Italiji v nedeljo na Trgu zmage (Travniku, op. ur.) v Gorici, ne more mimo ugotovitve, da — medtem ko se išče s konstruktivnim duhom in odprtim srcem uskladitev obstoječih različnih stališč o pravni ureditvi zaščite za slovensko manjšino — se rajši nastopa s pobudami, ki grozijo ustvariti razmere nerazumevanja.

Občinski odbor potrjuje voljo — nedavno izraženo tudi z dokumentom, ki ga je izglasoval občinski svet — da pripomore k »pravičnemu in primernemu« zakonu za zaščito slovenske manjšine: ta smoter, da bo lahko uresničen, mora biti — v vsebini — uravnotežen in prirojen različnim stvarnostim naše dežele in pokrajine, mora — v metodi, ki spremlja njegovo uresničevanje — preprečiti ponovno ustvarjanje že premoščenih nasprotij, spoštuječ zgodovino mesta in njegova čustva italijanstva.

Občinski odbor nazadnje spominja, da čaka na zakonski osnutek, ki ga izdeluje vlada: na njegovi osnovi se bo morala, na ustreznih forumih in

po skrbni in usmerjeni proučitvi, razviti razprava, prosta vsakega emotivnega nagiba in usmerjena v iskanje najprimernejše in najpravičnejše rešitve.

Vas ni sram?

Gorica evropsko mesto. Gorica središče mittelevropske kulture. Gorica do svojih sosedov Nove Gorice, Ljubljane odprto mesto. Gorica, danes pobratena s Sassarijem, že prej z Venlojem na Holandskem.

Dobrodošli v Gorici. Napise je postavila občinska uprava!

Kako lepo se vse to zdi. Malo mesto, ki si išče poti iz svoje odmaknjenosti s poudarjanjem svojega kulturnega poslanstva preko svojih ozkih meja.

Kako visoki in plemeniti so njeni stiki.

Skoro sram me je.

Nihče od nas goriških občanov slovenskega jezika se ni tem njenim težnjam popolnoma posvetil. Celo nasprotno! Zaustravljam njen zagon k širšemu, mittelevropskemu, evropskemu in kulturnemu svetu. Preozki smo in preskromni. Zahtevamo, da bi morali najprej oboji, slovenski in italijanski goriški občani, kulturno in o-

mikano medsebojno zaživeti, se obojestransko spoštovati, se med seboj pobratiti.

V tem duhu zahtevamo naš globalni zaščitni zakon. Ne dojemamo, da že z našo prisotnostjo, z našo slovensko govorico vznemirjamo tenkočutno ubranost tistih italijanskih občanov, ki ta svoja stremljenja, svo-

jo demokratičnost razkazujejo raje v tujini kot doma.

Kaj naj naredimo? Kam naj se damo?

Na Travniki!

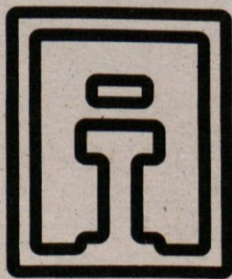
Tam je mesto za trgovoreče, trmaste potomce tolminskih, briških, vi-pavskih in kraških puntarjev. Na Travniki, da nas bodo videli, da nas

bodo slišali vsi oni, ki bi nas najraje ne videli in ne slišali.

Goriški občinski upravitelji! Namesto zaželenega pozdrava in podpore naši današnji manifestaciji sprejemate stališča do nas najbolj nasprotnih sil.

Vas ni niti malo sram?

MIRKO PRIMOŽIČ

**Računalniki in programski paketi
za
uvozno-izvozna podjetja
špediterska podjetja
knjigovodstvo**

INFORDATA

Trst - Ulica Coroneo 1 - Telefon 753888

Predstavniki evropskih manjšin voščijo uspeh naši manifestaciji

STRASBOURG — Iz evropske prestolnice smo prejeli kratka, v italijanščini in francoščini napisana voščila za dober uspeh naše današnje manifestacije, ki jo prirejamo zato, da bi od Italije čimprej prejeli globalni zaščitni zakon.

Voščilo je zares kratko, in lahko bi rekli tudi pomembno, saj so ga podpisale za pravice manjšin v Evropi zavzete osebnosti.

Zato pa je toliko bolj dolg seznam podpisnikov tega voščila, ki ga rade volje v celoti ponatiskujemo, da bomo vedeli, kako v tem boju sploh nismo osamljeni, ampak da ga, poleg Slovencev v matični domovini in izven nje, pa poleg vseh naprednih in do nas poznanih prijateljskih sil, podpirajo tudi pripadniki drugih narodnosti v Evropi.

Henry Giordan, Okcitanec, raziskovalec pri Nacionalnem centru za znanstvene raziskave, Pariz (Francija).

Armand Kavel, predsednik Odbora za obrambo in razvoj jezikov v Franciji, generalni tajnik Združenja »Emgleo Breiz« (za obrambo bretonščine), Brest (Francija).

Joan Dorandeu, generalni tajnik Odbora za obrambo in razvoj jezikov v Franciji, tajnik Federacije za obrambo in razvoj katalonskega jezika, Pariz (Francija).

Jean Haritschlar, profesor na Akademiji baskovskega jezika, Univerza v Bordeauxu (Francija).

Alexander Langer, deželni svetovalec Liste za drugačno Južno Tirolsko, Bocen (Italija).

Andreina Emeri, deželna svetovalka Liste za drugačno Južno Tirolsko, Bocen (Italija).

Arnold Tribus, občinski svetovalec Liste za drugačno Južno Tirolsko, Bocen (Italija).

Philippe Martel, predsednik Združenja Okcitanecv »Obradors Occitane«, Pariz (Francija).

Donall O'Riagain, generalni tajnik Evropskega urada za ogrožene manjšinske jezike, Dubin (Irska).

Yvo J. D. Peeters, direktor Centra za preučevanje pravic etničnih skupnosti, Bruselj (Belgija).

Bruce Black, član Britanskega odbora evropskega urada za ogrožene manjšinske jezike.

Antonello Paba, Kongres katalonske kulture, Sassari (Italija).

Frida Piazza, Ladinka, Ortisei, Bocen (Italija).

Hugo Valentin, predsednik Ladinškega kulturnega inštituta »Micurà de Rü«, Bruneck, Bocen (Italija).

Hilda Pizzinini, Generalno združenje Ladincev v Dolomiti, Ortisei, Bocen (Italija).

Luigi Menardi, podpredsednik Generalnega združenja Ladincev v Dolomiti, Ortisei, Bocen (Italija).

Lois Graffonara, direktor Ladinškega kulturnega inštituta »Micurà de Rü«, Bruneck, Bocen (Italija).

Eric Evans, profesor Univerze Cardiff, Wales (Velika Britanija).

Hubert Iennises, Nemška jezikovna skupnost v Belgiji, Radio Belgija, Bruselj, (Belgija).

Durk Gorter, Evropski urad za ogrožene manjšinske jezike, Britsun (Nizozemska).

Domenica Minniti, predsednica Grškega združenja »Ghiale tu Vua«, Bova Marina, Reggio Calabria (Italija).

Albert Verdoot, Center za sociološke raziskave Univerze v Louvainu (Belgija).

Hans Ronald Joergensen, generalni tajnik Federalistične zveze etničnih skupnosti (UFCE), Flensburg (Zahodna Nemčija).

Ernest Meyer, podpredsednik UFC E, Flensburg (Zahodna Nemčija).

Anke Van der Goot, Inštitut za jezikovno integracijo Groningen (Nizozemska).

Theodor Veiter, podpredsednik Mednarodnega združenja za manj razširjene jezike (AIDCLM), Trg (Avstrija).

Piero Ardizzone, Evropski urad za ogrožene manjšinske jezike, Rim (Italija).

Aina Moll Marques, Generalitat de Catalunya, Barcelona (Španija).

Francesc Vallveide, Katalonska sociolingvistična skupina, Barcelona (Španija).

Alain Nouvel, generalni tajnik AID CLM, predsednik Okcitanskega združenja v Montpellieru (Francija).

José Luis Lizundia Askondo, podpredsednik Akademije baskovskega jezika, Bilbao (Španija).

Silvo Devetak, direktor Inštituta za narodnostna vprašanja, Ljubljana (Jugoslavija).

Francois Perfettini, predsednik Združenja »Scola corsa«, Bastia (Francija).

Ferdinand Moschernoss, predsednik Alžaske ljudske zveze Volksbund, Strasbourg (Francija).

Filip Warash, predsednik Kluba slovenskih občinskih odborikov na avstrijskem Koroškem, Celovec (Avstrija).

Reginald Vospernik, predsednik FU EV (Federalistična zveza evropskih etničnih skupnosti), Podravlje (Avstrija).

Karel Smole, predsednik Koroške enotne liste, Rož (Avstrija).

Marjan Šturm, tajnik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem, Celovec (Avstrija).

Ivo Miller, predsednik Kulturnega združenja Hrvatov na Gradiščanskem (Avstrija).

Herbert Gassner, predsednik na rodne šole Hrvatov na Gradiščanskem (Avstrija).

Antoin Mac Cionnaith, Urad za obrambo keltščine, Dublin (Irska).

Christel Peterson, predsednik Mladine evropskih narodnostnih skupnosti, Dörpuun, Severna Frizija, (Zahodna Nemčija).

Etelredo Pascolo, predsednik »Int Furlane«, Videm (Italija).

Lucia Sasso, Združenje furlanskih pisateljev, Radio Onde Furlane, Videm (Italija).

Poziv k sožitju

Podpisalo ga je osem mladinskih organizacij

Italijanska republika ustava jamči enakopravnost vseh državljanov pred zakonom in pravico manjšin, da jih ščitijo posebne norme.

Prepričani smo o pomembnosti in pomenu teh načel, za katere mislimo, da so temeljni pogoj za uresničenje popolne demokracije. Zaradi tega nalaga prisotnost slovenske narodne skupnosti v naši deželi slehernemu državljanu in institucijam moralno in državljansko dolžnost, da zagotovijo manjšini osnovne pravice, ki jih jamči ustava naše države.

V zvezi s tem so v tekoči zakonodajni dobi razne politične sile predložile parlamentu kar štiri zakonske osnutke. Ne nameravamo tu obravnavati posameznih predlogov. Kar hočemo glasno potrditi, je naša skupna volja, da bi bil sprejet v doglednem času, vsekakor že v tej zakonodajni dobi, zakon o globalni zaščiti, ki bi dejansko ustrezal stvarnim zahtevam slovenske narodne skupnosti v Furlaniji - Julijski krajini.

Zgodovina in spori, ki so v zadnjem stoletju označevali življenje našega mesta, utegnejo biti razumljiv vzrok za težave, ki jih toliki Tržačani italijanske in slovenske narodnosti še danes občutijo, kadar se kritično spoprijemajo z dogodki lastne preteklosti in sedanjosti.

Mi mladi pa smo vseeno prepričani, da to nikakor ne sme postati izgovor za ponovno odložitve zaščitnega zakona. Že zakon sam more namreč potrditi vrednote današnjega dne, našega časa in načel, na katere se hoče večina mladih sklicevati, to so načela demokracije, strpnosti, spoštovanja in sožitja.

K pisanju tega poziva nas sili dejstvo, da smo tudi mi sami, v prvi osebi, doživeli posledice sovraštva in nacionalistične gonje, ki so se čisto

rodile iz napačne informacije mnogih mladih. Toda največja spodbuda nam prihaja od tih, ker smo opazili, da obstaja, kjer so se vrednote spoštovanja in solidarnosti uveljavile, široko hotenje istih mladih, da bi se medsebojno spoznali in si izmenjali različne izkušnje na zgodovinski, kulturni in človeški ravni.

Hočemo, da s strani mladih, ki so čisto pahnjeni na rob političnega in socialnega življenja, seže do tukajšnjega prebivalstva in oblasti sporočilo, ki vzbuja vero v premostitev obstoječih ločevanj, v dokončno uveljavitev spoštovanja nasproti teptanju pravic, dialoga nasproti molku, zaupanja nasproti nezaupanju.

Prepričani smo, da med nami vsemi obstajajo potrebni razum, občutljivost in volja za doseg te cilje.

Prosimo, da ne bi prezrli ali podcenjevali tega našega napora, ampak, da bi, nasprotno, v celoti sprejeli njegovega duha in namen. Povsem pripravljeni smo, prispevati svoj delež.

Prosimo samo, da ne bi bili v tem osamljeni.

Mladinski odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze
Mladinska sekcija ACLI

Mladinska sekcija Slovenske skupnosti
Zveza komunistične mladine Italije (FGCI)

Zveza socialistične mladine Italije (FGSI)

Slovenski taborniki v Italiji
Rod modrega vala

Slovenska zamejska skavtska organizacija
Združenje italijanskih katoliških skavtov
Veja R. S.

Senatorka Tedesco v deželnem svetu

TRST — Ob prihodu v našo deželo na posvet v Čedadu o pravični ureditvi položaja slovenske manjšine je podpredsednica senata Giglia Tedesco v petek obiskala deželni svet, kjer so jo sprejeli podpredsednik deželnega sveta Ermano, svetovalec tajnik Persello in svetovalec Bratina. Podpredsednico so sprejeli senatorka Jelka Gerbec, evropski parlamentarec Arfè, Pavel Petričič od študijskega centra Nediža in Ferruccio Clavara od SLO RI, dveh ustanov, ki sta pripravili čedadski posvet.

Ko je podpredsednik Ermano pozdravil senatorko Tedesco v imenu celotnega sveta, je poudaril, da je deželni svet vedno posvečal pozornost manjšinskim vprašanjem in da je dežela večkrat pri vladi in parlamentu pokazala interes za odobritev zakona, ki bo zavaroval Slovence v Italiji. Takšno svojo zahtevo je postavil v prepričanju, da imajo manjšine odločilno vlogo pri razvijanju prijateljstva med sosednimi narodi.

A. GERLI
L. Conestabo

cvetje in rastline

TRST
Drevored XX Settembre 4
Tel.: 796362

Ditta Colautti

ARTIKLI ZA CVETLIČARJE

- Keramika in vse za kompozicije
- Velika izbira trakov
- Celofan — umetno cvetje
- Celotne dobave za cvetličarje

TRST — Ulica Rigutti 13
Telefon: trgovina 750-524 - stan. 52-143

Pri nas lahko v celoti ugodimo vsem tvojim željam za poročna darila, ker imamo izredno bogato izbiro daril, kristala, porcelana, kuhinjskih pripomočkov, štedilnikov, hladilnikov, črnobelih in barvnih televizorjev, opreme za kopalnice, umivalnikov itd. itd. vse za dom

Zurlan

ULICA CARDUCCI 20
ULICA VIDALI 9
ULICA MADONNINA 5

Iz dnevnika mladega dekleta:
Rada bi se poročila in o tem ponoči govorim v sanjah.
Skerbi me, ker takrat vse povem, moji starši so pa starokopitni... zato hitim naročit spisek poročnih daril k

Zurlanu

Z okrogle mize KPI o miru in varnosti poziv k denuklearizaciji Furlanije-Jul. krajine

»Mir in varnost v Evropi — kakšne pobude za denuklearizirane cone: okrog tega žgočega in še nikoli prej tako aktualnega vprašanja se je predsinočnim v veliki dvorani tržaškega krožka za kulturo in umetnost razvila okrogla miza na pobudo deželnega vodstva Komunistične partije Italije, ki jo je vodil deželni tajnik KPI in kandidat za evropske volitve Giorgio Rossetti.

Na posvetu, ki mu je prisostvoval tudi jugoslovanski generalni konzul v našem mestu Drago Mirošič, so sodelovali načelnik sekcije za probleme miru pri osrednjem vodstvu KPI Renzo Giannotti, avstrijski sindikalist Gerard Fritz, predstavnik Centra za mir in razvoj pri tržaških ACLI Franco Codega, podpredsednik komisije za mednarodne odnose pri centralnem komiteju Zveze komunistov Slovenije Štefan Cigoj in odgovorni za probleme državne obrambe in oboroženih sil pri osrednjem vodstvu KPI Aldo D'Alessio. Nekdanji generalni konzul SFRJ v Trstu Cigoj je nastopil v zastopstvu predsednika omenjene komisije Jožeta Smoleta, ki se posvetovanja ni mogel udeležiti zaradi pravkaršnjega žalovanja v družini.

Deželni tajnik KPI Rossetti je u vodoma nakazal ključno strateško geo-

politično lego Furlanije-Juljske krajine, ki je dobesedno posejana s streljiči, atomskimi minami in tujimi vojaškimi oporišči ter kot taka v primeru vojne zapisana popolnemu uničenju, saj bi od nje ostalo le »požgano ozemlje«. In vendar našo deželo odlikuje značilnost prijateljskega mostu med različnimi narodi in narodnostmi, med Evropsko gospodarsko skupnostjo in tretjim svetom, je pripomnil govornik in povezal okroglo mizo in podobne prireditve, ki bodo še sledile, z bližnjimi evropskimi volitvami kot priložnost, ki naj Furlaniji - Juljski krajini omogoči potrditev in utrditev mednarodne vloge, ki ji pritiče. Voljo v tem smislu so odločno izpričali udeleženci mednarodnih manifestacij za mir, sožitje in sodelovanje, kakršni sta na primer bili ob meji v Gorici ter v Ljubljani. Italijanska država mora prisluhniti ljudski volji, prizadevati si mora za denuklearizacijo vsega Veneta, vse Furlanije - Juljske krajine in vsega Tridentinskega Gornjega Poadižja, je pristavil Rossetti s pripombo, da se za takšen, več sto kilometrov denukleariziran pas potegujeta tudi Šved Palme in Zahodni Nemec Brandt, torej predstavnika držav, kjer prav zares niso na vladi levičarske sile. Gre za sku-

pen evropski interes, katerega zasledovanje nikomur ne vleva, da se izneveri zaveznistvom.

Rossetti je tezo o denuklearizaciji italijanske severovzhodne meje je nato osvojil senator Giannotti in polemiziral z rimsko vlado, ki je v Lizboni prišla na dan s pogumnimi predlogi, potem pa se premislila in izrazila vso solidarnost Atlantski zvezi ob namestitvi raket cruise in perishing. Zgledovati bi se morali, je dostavil Giannotti, po občinskem svetu v Trentu, ki je soglasno odobril resolucijo o denuklearizaciji tamkajšnjega ozemlja, pa tudi po desničarskih vladah Danske in Nizozemske, ki na lastnem ozemlju nočeta raket.

Avstrijski sindikalist Fritz, ki je tudi voditelj gibanja za mir, je rekel, da nevtralna Avstrija nikogar ne more ogroziti, in vendar jo obkoljujejo ameriške in sovjetske rakete. Zavzel se je za varnostni pas brez orožja in vojske od Skandinavije do Sredozemlja. Fritz je ostro napadel dunajsko vlado, ker prodaja orožje diktatorskim režimom, tako tudi Pinochetu.

Franco Codega (ACLI) je šel dlje in zahteval takojšnjo popolno odpravo vsega jedrskega orožja na sve-

tu, s katerim je moč danes kar osemkrat uničiti Zemljo. Denuklearizacija naše dežele je vsekakor dobrodošla kot prvi korak in zanjo bi se morala zavzeti z ustreznim sklepom tudi Tržaška občina in Pokrajina.

Štefan Cigoj je naglasil, da se tudi Jugoslavija zavzema za denuklearizacijo Balkana in tudi sicer vsega Sredozemlja, vendar je temu treba pripraviti trdno osnovo z vzpostavitvijo vzdušja iskrene miroljubnosti, prijateljstva, vzajemnega sodelovanja in zaupanja med sosedi po italijansko-jugoslovanskem vzoru na temeljih Osimia. V tem okviru, je poudaril Cigoj, igrajo sila pomembno vlogo etnične manjšine. Govornik je drugače ponovil vlogo neuvrčenosti Jugoslavije in njeno nasprotovanje vsakemu blokstvu.

Aldo D'Alessio je pa dejal, da denuklearizacija ni mišljena kot enostranski ukrep, ampak kot sad dvostranskega sporazuma ZDA-SZ. Za Italijo bi odstranitev jedrskega orožja ne pomenila izstopa iz zveze NATO, temveč le sprejetje drugačne obrambne strategije. Problem bo treba vsekakor skušati rešiti na ravni evropskega parlamenta.

D. GAŠPERLIN

Petkov sestanek z IRI negativen

Predvčerajšnji sestanek med vodstvom zavoda IRI in delegacijo Furlanije - Juljske krajine, v kateri so bili poleg tržaških in goriških pokrajinskih ter deželnih predstavnikov sindikalne zveze CGIL - CISL - UIL še deželni odbornik Rinaldi, predsednik goriške pokrajinske uprave Cumpeta in tržaški župan Richetti, ni obrodil zaželenih sadov. Pokazal je, da finančne družbe Fincantieri, Finsider in Fimare trmasto vztrajajo na svojih stališčih, saj se mimo preustrojitvenih, to je okrnitvenih načrtov, kot kaže, ne marajo lotiti programa o razvoju poldržavnega aparata, na katerem sloni gospodarstvo teh krajev.

Deželna delegacija je zahtevala od predsedstva IRI, naj pripravi temeljito študijo o razvojnih možnostih ladjedelstva, železarstva in strojegratnje, pa tudi seveda pomorskega gospodarstva kot takega ter informatike in še drugih, dodatnih industrijskih dejavnosti na najvišji tehnološki ravni. Predvsem pa je delegacija zahtevala spoštovanje sporazumskega protokola, ki ga je vlada podpisala 14. februarja s sindikati.

● V četrtek, 24. maja, ob 19. uri se bo na svojem sedežu sestala glavna skupščina Konzorcijalnega podjetja za prevoze (ACT), ki ima na dnevnem redu celo vrsto rednih upravnih vprašanj.

Premiera gledališkega odra J. Štoka

»PARIZ JE PAČ PARIZ« V SOBOTO NA KONTOVELU

Na Kontovelu se že nekaj mesecev člani amaterskega odra »Jaka Štoka« vneto pripravljajo na premiero, ki bo v soboto 26. maja. Za letošnjo sezono so izbrali komedijo v dveh delih »Pariz je pač Pariz«, ki jo je napisal Josip Tavčar.

V ospredju tega dela je motiv obogatele kraske družine. Najbolj pristna je figura zaostalega družinskega poglavarja, ki v svoji kmečki naravi ohranja najbolj zdrav pogled na svet. Njegova žena Mila je nezadovoljno bitje, razočarano od starejšega moža, ki ji ne izkaže dovolj pozornosti. Vsekakor pa moža ne zapusti, ker bi obenem izgubila vse bogastvo. Njuna hčerka Iris je zdolgočasena od prevelikega udobja, denarja ter številnih randijev, ki se ponavljajo dan za dnem; vsekakor pa ostaja materialistično usmerjena in brez globljih pogledov na svet. Njej slična je sestra Valentina, ki prihaja iz socialističnega sveta, a je tudi ona koketno in lahkoživo dekle.

Družinsko življenje je prepojeno s praznimi frazami in s ponarejenimi občutki; v to pusto vzdušje vdre Vittorio, skromni uradnik, ki vsekakor vzbudi nekaj zanimanja med ženskami. Tu se komedija zaplete in

postane igra interesov posameznikov. Razkrije se revščina današnje izmalicene in pokvarjene družbe, ki ne gleda na moralne vrline človeka, temveč le na koristi, ki bi jih od njega imela.

Premiera je bila prvotno predvidena za konec prejšnjega leta, toda amaterji s Proseka in Kontovela so naleteli na težave, ki so dalj časa zavirale potek vaj. Glavni problem je predstavljalo pomanjkanje režiserja, zato so si morali igralci sami pomagati tako z režijo kot s kostumi in z rekviziti, medtem pa je za sceno tokrat poskrbel mlad domačin. (Ruso)

Občni zbor gobarske družine

Slovenska gobarska družina Trst priredi v petek, 25. maja, v Prosvetnem domu na Opčinah redni letni občni zbor. Prvo sklicanje občnega zbora je ob 20. uri, drugo pa ob 20.30 s sledečim dnevnim redom: otvoritev, čitanje zapisnika prejšnjega občnega zbora, predsedniško poročilo, blagajniško poročilo, razprava o poročilih, razrešnica upravnemu odboru, volitve in razno.

Včeraj na slovenskem učiteljsku »Slomšek«

Prijetno srečanje s postojnskimi dijaki

Skupina štiridesetih dijakov postojnske srednje naravoslovno-matematične in kovinarsko-strojne šole, članov krožka OZN, je bila včeraj z mentorjem prof. Francem Zupanom in še nekaterimi drugimi profesorji gost slovenskega učiteljskega »Slomšek«. Naši dijaki so se spoznali s postojnskim med nedavnim Dijaškim obmejnim srečanjem Primorske, ki je bilo pred tednom v Postojni. Takrat je vodstvo

učiteljskega povabilo člane krožka OZN tamkajšnje šole na obisk v Trst, Postojnčani pa so se povabili rade volje odzvali.

Tržaški dijaki so pričakali goste v predverju telovadnice, kjer so jim gostje pripravili kratek, a zelo prijeten kulturni program z nastopom mladinskega pevskega zbora in recitacijami.

Mentor postojnskih dijakov prof.

Župan je v kratkem nagovoru orisal delovanje krožka OZN na šoli. Le-ta deluje že skoraj 20 let in se bavi predvsem z zunanjepolitičnimi in notranjepolitičnimi vprašanji. V tem sklopu posvečajo dijaki še posebno pozornost problematiki slovenskih manjšin v zamejstvu. Že 10 let ima krožek stike s Koroško dijaško zvezo v Celovcu, podobne stike pa bi želel navezati tudi s slovenskimi dijaki v Italiji. Prav v tem pogledu je prof. Zupan predlagal, da bi prišlo jeseni do skupnega izleta tržaških in postojnskih dijakov na Nanos, da bi se tako še poglobljeno spoznali.

Pozornost, s katero so naši dijaki sledili petju in recitacijam (Polona Cerkvenik je recitala Grudnovo »Nabrežino«, Mateja Janček pa Košutovo »Slovensko izštevanko«), pa tudi ritmični aplavz, s katerim so spremljali plesa ravnateljice šole in mentorja krožka OZN, potem ko je postojnski dijak Emilijan Simišč raztegnil meh harmoniki, sta jasno dokazala, da si želijo še takih srečanj.

Do tega pa bo kmalu spet prišlo, saj je ravnateljica šole »Slomšek« Elvi Slokar po izmenjavi daril ob koncu »uradnega« dela srečanja pozdravila goste z objubljanjem »Nasvidenje septembra na Nanosu!«.

OBČINA TRST
XIII. ODDELEK
URBANISTIKA IN PROMET
Upravni odsek
Prot. št. XIII-83/121/66

OBVESTILO

Načrt za obnovo Trga Unità — prvi poseg / Odobritev

Župan,

v smislu in na osnovi določb 28. člena zakona št. 457 z dne 5. 8. 1978, 22. člena deželnega zakona št. 23 z dne 9. 4. 1968 ter 43. člena zakona št. 45 z dne 24. 7. 1982,

obveščam,

da je občinski odbor odobril s sklepom št. 726 z dne 5. 3. 1984, ki ga je potrdil občinski svet s sklepom št. 262 z dne 20. 3. 1984 načrt za obnovo Trga Unità — prvi poseg, ki ga je sprejel občinski svet s sklepom št. 787 z dne 25. 10. 1983; odobritveni sklep je pokrajinski nadzorni odbor na seji dne 4. 4. 1984 spoznal za zakonitega.

Sklep bo skupno z načrti deponiran v občinskem tajništvu in na prost vpogled vsakomur (soba št. 607 pri XIII. oddelku - Urbanistika in promet, 6. nadstropje občinske palače, Costanzijev prehod št. 2).

Vse zainteresirane osebe imajo možnost, da si ga v uradnih urah ogledajo (ob delavnikih od 12. do 13. ure).

Trst, dne 21. aprila 1984

Župan
(dr. Franco Richetti)

Namestnik glavnega tajnika
(dr. Aldo Gerin)

V torek začetek kampanje KPI za evropske volitve

Izjava neodvisnega kandidata Darka Bratine

Z javno manifestacijo v torek, 22. maja ob 18. uri v dvorani v Ul. Madonna 19 bo KPI odprla kampanjo za evropske volitve, ki bodo na sporedu v nedeljo, 17. junija. Zborovanje bo odprl partijski pokrajinski tajnik Poli, sodelovala pa bosta kandidata za evropski parlament Giorgio Rossetti in Darko Bratina, ki se predstavlja kot neodvisen.

Včeraj je medtem deželni odbor KPI objavil predstavitevno izjavo kandidata Darka Bratine. »Biti Slovenec z italijanskim državljanstvom — pravi Bratina v izjavi — zvest svojemu nacionalnemu izvoru, ki pa deluje v italijanski stvarnosti, pomeni na povsem očiten in naraven način občutiti evropsko poslanstvo«. Bratina se zavzema za valorizacijo naše dežele kot povezovalnega člena med Evropo in Skupnostjo Alpe - Adria, pri čemer je treba v največji meri izkoristiti razvojne možnosti, ki so vezane na obmejno pozicijo v okviru osimskega sporazuma in v zvezi z odnosi med EGS in Jugoslavijo. Prav

taka je treba valorizirati italijansko, slovensko in furlansko stvarnost, toda ne ozko lokalistično, pač pa v evropskem obsegu.

● Sindikat upokoencev sporoča, da bodo predstavniki te organizacije od jutri, 21. maja, dalje v Prosvetnem domu na Opčinah na razpogo članom sindikata za izpolnjevanje davčnih prijav (mod. 740, IRPEF, ILOR itd.). Urnik: vsak delavnik med 15. in 18. uro. Kot znano, zapade rok za davčne prijave konec tega meseca.

TRŽAŠKI ŠKOF BELLOMI V REPENTABRSKI ŽUPNIJI

Te dni se tržaški škof Bellomi mudi na pastoralnem obisku v repentabski župniji in občini. V petek je v spremstvu župnika Bedencića in škofovskega vikarja dr. Škerla obiskal Kulturno društvo »Kraški dom«. V Kraški hiši so ga pričakali odborniki in člani društva ter lepo število vaščanov. Predsednica Sonja Lazar je imela pozdravni govor, v katerem je podala delovanje društva od ustanovitve do današnjih dni. Nato so gostu mladi člani društva predstavili utrinke iz vaške vsakdanjosti ter poudarili življenje kraškega človeka.

V pogovoru so domači recitatorji

skušali pojasniti, kako je poteklo življenje v nedavni preteklosti v teh krajih, kjer živi slovenski človek že stoletja. Podali so tudi odlomke lirike in proze slovenskih književnih stvarjalcev. Škof Bellomi se je v slovenskem jeziku zahvalil za lep in priskrben sprejem in zaželel vsem mnogo sreče, članom društva pa veliko uspeha pri nadaljnjem delu v prid vseh občanov. Nato si je škof z velikim zanimanjem ogledal Kraško hišo in razstavo v umetniški galeriji ter se zadržal dalj časa s prisotnimi in pogovarjal in zanimal za njihovo vsakdanje življenje.

KRISTALL ŠIRCA

TRST
Strada Vecchia dell'Istria 2
Tel: 820-762

NASPROTI STADIONA
Velika izbira:
kristala, lestencev,
kuhinskih predmetov,
porcelana, daril.

POROČNI SEZNAMI

Čez dva tedna razstava vin v Zgoniku

1., 2. in 3. junija bo v Zgoniku jubilejna 20. občinska razstava domačih vin. Prijavilo se je 25 razstavljalcev z 19 vzorci belega vina in 20 primerki terana. Komisija, v kateri so bili zastopani tudi vinogradniki, pa je na predselekcijski izbrala za razstavo le 6 vzorcev belega vina in 10 vzorcev terana.

Občinska uprava bo sprejela v službo točajnike, ki so izpolnile vsaj 15. leto starosti in imajo zdravstveno knjižico. Zainteresirana dekleta naj vložijo prošnjo do sobote, 26. t.m.

● Prihodnjo nedeljo, 27. maja, bo v Mačkoljah že tradicionalni Praznik češenj, ki ga prireja PD Mačkolje.

Srečamo se ob 11. uri na Travniku

Množično za boljšo bodočnost

Danes je velik praznik za vse Slovence v Italiji! Na goriškem Travniku bo prišla do izraza naša trdna in odločna zahteva po pravični globalni zaščiti, brez katere smo sedaj drugorazredni državljani italijanske republike.

Vse naše organizacije od Trbiža do Miljskih hribov so se temeljito angažirale za današnjo manifestacijo, z velikim organizacijskim delom in z mobilizacijo, ki je zaobjela domala vsakega člana naše narodnostne skupnosti. V Gorico bomo iz Trsta odpotovali s posebnim vlakom (na razpolago je še nekaj mest), z avtobusi (iz praktično vseh vasi in iz predmestja) in seveda z avtomobili (najboljše v avtokolonah).

Tudi včeraj je enotna delegacija Slovencev v Italiji prejela več solidarnostnih brzojavk v podporo goriški pobudi. Župan Milj Willer Bordon je tako v telegramu napovedal uradno podporo miljske občinske uprave današnjemu shodu z obvezo, da se bo občina kot doslej tudi v bodočnosti prizadevala za pravice slovenske manjšine.

Podpora manifestaciji izražata tudi Movimento Trieste (Tržaško gibanje) in Gibanje za srednjeevropsko omiko, ki izrekata solidarnost naši skupnosti v boju za narodne pravice. Brzojavko enotni slovenski delegaciji je včeraj naslovilo tudi želno vodstvo združenja kmetijskih obdelovalcev (Confcoltivatori).

Tudi Ustanova za spoznavanje slovenskega jezika in kulture je izrazila upanje, da bi manifestacija Slovencev v Gorici povsem uspela.

● V prostorih sekcije KPI »F. Vintine« (ACEGA - ACT - ENEL) na Trgu Stare mitnice 11 bo jutri, 21. maja, ob 16.30 skupščina članov sekcije. Govor bo o vladnem dekretu o draginski dokladi in o evropskih volitvah. Navzoč bo član pokrajinskega tajništva KPI Giorgio Canciani.

Urnik posebnega vlaka za Gorico

- odhod s tržaške železniške postaje ob 9. uri
- iz Križa ob 9.15
- iz Vižovelj ob 9.22
- povratek: odhod z goriške železniške postaje ob 14. uri
- poskrbljeno za avtobusni prevoz z goriške železniške postaje do trga na Travniku
- na vlak sprejemamo tudi zamudnike brez vozovnic
- tisti, ki so že plačali vožnjo, naj prinesejo listke, ki so jih dobili ob plačilu
- vozovnice veljajo samo za posebni vlak
- organizacija posebnega vlaka je poverjena SPDT.

Pozivi naših organizacij

Taborniki RMV iz Trsta in Gorice se zberejo ob 10.30 pred palačo INPS na levi strani cerkve na Travniku v Gorici.

Srednja šola Ciril in Meotd (Odsek na Katinari), sporoča, da bo odhod z osebnimi avtomobili za Gorico danes ob 8.45 izpred gostilne »Gelmo« na Katinari.

Vsi Barkovljani, Gretaerji in Rojančani se bomo danes, 20. maja, udeležili enotne manifestacije v Gorici. Odhod z osebnimi avtomobili oziroma z avtobusom bo izpred barkovljanskega portiča ob 9.00.

KD Ivan Cankar, Šentjakobsko kulturno društvo, Zavodski svet nižje srednje šole Ivan Cankar in Združenje staršev osnovne šole Josip Ribičič pozivajo k množični udeležbi na goriški manifestaciji! Zbirališče avtomobilov na začetku Ul. Orlandini točno ob 9. uri.

KD Rovte - Kolonkovec poziva vse

svoje člane in prijatelje, da se v čim večjem številu udeležijo shoda v Gorici! Odhod z osebnimi vozili bo ob 9. uri s križišča Monte Sernio, Ul. Campanelle in cesta 202. Prosimo za točnost!

Smučarski klub Devin vabi vse svoje člane, naj se množično udeležijo manifestacije v Gorici! Zbirni prostor bo pri transparentu kluba ob 10. uri na parkirišču pri Rdeči hiši, od koder bomo šli peš do Travnika. Zaželena je prisotnost v športnih dresih!

Kriške organizacije sporočajo, da je zbirališče za odhod v Gorico danes ob 8.30 pred spomenikom v Križu. Na Travniku se zberemo za transparenti, ki so jih pripravile vaše organizacije.

SKD Igo Gruden in ŠD Sokol obveščata, da bo zbirališče za avtokolono za današnji shod v Gorici ob 8.30 na nabrežinskem trgu. Odhod bo točno ob 9. uri.

Vaške organizacije iz Mačkolj pozivajo vse vaščane, da se množično udeležijo shoda v Gorici! Odhod avtobusa in osebnih vozil bo ob 8.30 izpred spomenika NOB (pri gostilni Tul).

Slovensko stalno gledališče sporoča, da bo zbirališče za avtomobilsko kolono za današnji shod v Gorici ob 8.30 pred Kulturnim domom. Odhod točno ob 9. uri.

Ta teden ne bo seje pokrajinskega sveta

Tržaški pokrajinski svet se bo sestel v ponedeljek, 28. maja. Tako so sklenili načelniki svetovalskih skupin koalicije (KD, PSI, PSDI, PRI in SSK) in LpT ob nasprotovanju komunistov, ki so zahtevali takojšnje sklicanje sveta. KPI je s tem v zvezi izdala tiskovno noto, v kateri med drugim tudi ostro graja ravnanje in delo predsednika pokrajine Claricija. Jutri pa se bodo medtem nadaljevala pogajanja za sestavo novih odborov, ki so po odložitvi seje občinskega sveta obstala na mrtvi točki.

Sveža gomila na Proseku

Slovo od Bernarda Daneua

Konec preteklega tedna je na Proseku, Kontovelu in po Krasu to stran meje žalostno odjeknila vest o prerani smrti Bernarda Daneua, trgovca in kulturnega delavca, ki je v povojnih letih povezal svoje ime s kulturnim, športnim in gospodarskim delovanjem na Proseku in Kontovelu. Dinči, tako so ga domačini in prijatelji imenovali, je bil med vaščani in znanci priljubljen zaradi vedrega, veselega značaja, družabnosti in predvsem svojega zavzetega dela za rast naše narodnostne skupnosti.

Dinči Daneu se je rodil pred 60 leti v družini trgovcev. Po drugi svetovni vojni, ki jo je preživel kot mornar, se je tudi on, kot brat in sestra, odločil za trgovski poklic. Vštric s tem se je začelo njegovo delovanje v vaških društvih in organizacijah. Kmalu po vojni se je

vkjučil v vrste nogometnega društva Primorje; nogometu je ostal zvest tudi v poznejših letih, pri ekipi veteranov. Bil je član domačega pevskega zbora Prosek - Kontovel, obenem pa tudi proseškega Gospodarskega društva.

Se posebno pomemben je doprinos, ki ga je dal domačemu Godbenemu društvu. V proseški godbi ni le igral trobente, temveč je bil domala vsa leta članstva v odboru. Bil je predsednik društva, njegov podpredsednik, gospodar, agilni organizator večerov, ki jih je društvo priredilo ob raznih priložnostih. Ko se je godba pred petimi leti pomladila, se je znal s svojim pristnim veseljem značajem takoj priljubiti med mladimi godbeniki.

Zahrbtna bolezen ga je neusmiljeno iztrgala družini in vsej vaški skupnosti, ki se je v tork v velikem številu na proseškem pokopališču poklonila njegovemu spominu.

Dragi Dinči, naj ti bo lahka domača gruda. Ženi Nevici, hčerki Elizabeti, sinu Robertu in drugim sorodnikom naše iskreno sožalje.

Danes partizanski praznik v Miljah

Miljska sekcija VZPI - ANPI bo ob 40-letnici ustanovitve partizanskega bataljona »Alma Vivoda« priredila danes v krajevem ljudskem domu partizanski praznik. Začel se bo ob 16. uri. Koncertu folklornega ansambla »Ongia« bodo sledili pozdravi partizanskih delegacij iz Buj, Kopra in Doline, govora Giulie Barut in Artura Calabrie ter plesna zabava v dvorani.

† Dne 19. t.m. je preminila naša draga

Antonija Simonič roj. Golob

Pogreb bo jutri, 21. t.m., ob 11.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v župnijski cerkvi na Opčinah in od tam na pokopališče pri Sv. Ani.

Žalostno vest sporočajo: sestra Iva, vnuka Ivo in Igor z ženo Cathy, nečak Branko z ženo Ano ter drugo sorodstvo

Opčine, 20. maja 1984

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

Bernarda Daneua

se zahvaljujemo g. župniku, cerkvenemu pevskemu zboru in zboru V. Mirk, nosilcem krste, godbenemu društvu Prosek, ŠD Primorje, amaterskemu odru Jaka Štoka, Gospodarskemu društvu, mladinskemu krožku Prosek - Kontovel, učitelstvu, Združenju staršev, staršem in učencem 1. razreda osnovne šole na Proseku in vsem darovalcem cvetja.

SVOJCI

Prosek, 20. maja 1984

ZAHVALA

Družina Terčon iz Mavhinj se najlepše zahvaljuje vsem, ki so počastili spomin pokojne

Juste Terčon

in jo pospremili 12. maja na zadnji poti. Posebna zahvala župniku dr. Markuži za pogrebni obred, zboru »Fantje izpod Grmade«, vsem darovalcem cvetja, zdravniku dr. Sardagni ter dobri in zvesti Mirandi.

Družina Terčon in sorodstvo

Trst, 20. maja 1984

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi našega dragega

Ljubija Pangerca

Posebna zahvala duhovnikom, pevskemu zboru V. Vodnik, darovalcem cvetja ter vsem, ki so na kakršenkoli način počastili njegov spomin in ga spremili na zadnji poti.

Žaljuči svojci

Dolina, 20. maja 1984

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Kristine Vidmar vd. Birska

se zahvaljujemo vsem, ki so na kakršenkoli način počastili njen spomin. Posebna zahvala gospodu Miklavcu.

Žaljuči svojci

Trst, 20. maja 1984

20. 5. 1981 20. 5. 1984

Ob 3. obletnici smrti naše drage

Eme Colja vd. Tomažič

se je srčno spominjajo

SVOJCI

Trst, 20. maja 1984

Odhodi posebnih avtobusov v Gorico

- 9.00 Padriče izpred cerkve
- 9.10 Gropada s trga
- 9.30 Trebče s trga pri spomeniku Bazovica
- 8.30 izpred spomenika pri cerkvi
- 8.30 Gročana izpred spomenika na trgu Opčine, Bani, Frlugi
- 9.00 izpred Prosvetnega doma na Opčinah
- 9.00 Prosek s Kržade
- 8.30 Križ izpred spomenika Repen
- 9.00 s trga v Repnu
- 8.30 Mačkolje izpred spomenika (pri gostilni Tul)
- 8.30 Dolina izpred zadružne gostilne
- 8.30 Boljunec s Gorice
- 8.45 Boršt s križišča
- 8.30 Ricmanje s trga
- 8.30 Domjo izpred Doma A. Ukmar
- 8.30 Korošci
- 8.45 Milje izpred avtobusne postaje
- 9.00 Barkovlje izpred barkovljanskega portiča
- 8.30 Sv. Ivan s stadiona 1. maj
- 9.00 Nabrežina s trga pri spomeniku Šempolaj
- 9.15 izpred gostilne Gruden
- 9.20 Prečnik izpred gostilne Vedetta
- 9.30 Mavhinje s trga
- 9.30 Cerovlje izpred gostilne Legiša
- 9.00 občina Zgonik
- 9.00 Briščiki, Repnič, Zgonik
- 9.00 Gabrovec, Salež, Samatorca

BS FOTOKOPIJE

LIR

5

Z ABONMAJEM

ELIOGRAFIČNI SERVIS IN VEZAVA

Ul. F. Severo 149 (Univerza) Tel: 568688
Ul. F. Severo 4 (Sodišče) Tel: 60354

TRST

Cremcaffè

PRIMO ROVIS

NUDI PRAVIM LJUBITELJEM KAVE

1. bogato izbiro najboljših kave
2. kakovostno kavo po najugodnejši ceni
3. dnevno sveže praženo kavo na vašem domu z obvezo, da bo ohranilo nespremenjene cene

SKODELICA KAVE 450 LIR

Kavne mešanice CREMCAFFÈ so vam na razpolago v degustaciji na Trgu Goldoni št. 10 ter v vseh trgovinah, supermarketih in kavarnah

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA V TRSTU

vabi na predavanje

**PRAVNI ASPEKTI POLOŽAJA SLOVENCEV
V DEŽELI FURLANIJI - JULIJSKI KRAJINI
PO PODPISU OSIMSKIH SPORAZUMOV**

V sredo, 23. maja 1984, ob 18.30 v mali dvorani Kulturnega doma v TRSTU.

Predaval bo magister **Silvo Devetak**.

pod pokroviteljstvom

občine DEVIN - NABREŽINA

ZVEZA SLOVENSKE KULTURNIH DRUŠTEV

Zaplešimo, zapojmo

V soboto, 26. maja, ob 18. uri v telovadnici v NABREŽINI

**SLOVENSKO
STALNO
GLEDALIŠČE
V TRSTU**

**KULTURNI DOM
BALEJNI VEČER
ob desetletnici**

Baletne šole SSG

Nastopajo gojenke in gojenci
Baletne šole SSG ter solisti ljubljanskega baletnega ansambla.
V soboto, 26. maja 1984, ob 19. uri.

gledališča

**STALNO SLOVENSKO
GLEDALIŠČE V TRSTU**

E. Albee - GOSPA IZ DUBUQUA od danes, 20., do četrta, 24. t.m., v Drami SNG v Ljubljani.

J. in W. Grimm - RDEČA KAPICA v jutri, 21. maja, ob 9. uri v otroškem vrtcu v Dobrodo in ob 11. uri v otroškem vrtcu v Krminu.

ROSSETTI
Danes, 20. maja, ob 20. uri — red 1. nedelja — bo gledališka skupina »Teatro Eliseo« gostovala z delom »Don Carlos«. Nastopali bodo: Gabriele Lavia, Ivo Garrani in Monica Gueritore. Režiser: Gabriele Lavia. V abonmaju odrezek št. 10. Predstava traja 4 ure.
Jutri, 21. maja, počitek. V torek, 22. t.m., ob 20. uri (red torek).

VERDI
Spomladanska simfonična sezona 1984 - V petek, 25. t.m., sedmi koncert.

CANKARJEV DOM - Ljubljana
Mala dvorana
Jutri, 21. maja, ob 20. uri: Škuc - produkcija 83/84.

V torek, 22. t.m., ob 11. in 17. uri: C. Colodi - N. Kuret »Ostržek«. Lutkovno gled. Ljubljana.

Velika dvorana
V torek, 22. t.m., ob 20. uri: Letni koncert akademskega pevskega zbora T. Tomšič.

Okrogla dvorana
Danes, 20. maja, ob 20.30: R. Que-
neau »Vaje v slogu«.

razna obvestila

V Društvu slovenskih izobražencev v Trstu — Donizettijeva ul. 3 — bo jutri, 21. maja, ob 20.30 okrogla miza o »Problemih vključevanja handikapiranih v šolo in družbo«.

**ŠOLA GLASBENE
MATICE
TRST**

V sredo, 23. maja 1984, ob 20.30 v Gallusovi dvorani, Ul. R. Manna 29

Diplomski koncert

MARKO BITEŽNIK - violina
(razred prof. Cirila Veroneka)

prof. **MOJCA ŠIŠKOVIČ**
pri klavirju

Na programu: Leclair, J. S. Bach, Paganini, Bravničar, Bruch

Vabljeni!

DANES

v ŠEMPOLAJU

III. VAŠKI PRAZNIK

DANES, 20. maja
od 20.30 dalje PLES z ansamblom TAIMS

Delovali bodo dobro založeni kioski (omleti, domače pecivo, meso na žaru, domače vino).

Krožek P. TOMAŽIČ

priredi

v sredo, 23. maja, ob 20. uri v Ul. Capitolina 3

predstavitve letošnje knjige **FRANCETA KLOPČIČA** - zbornika zgodovinskih razprav z naslovom

**O PRETEKLOSTI
DRUGAČE**

Vabljeni!

**Prireditve in sporočila
kulturnih društev
in organizacij**

KD Vesna prireja v petek, 25. t.m., ob 20. uri v Domu A. Sirk v Križu koncert dua Marko Bitežnik (violina) in Mojce Šiško (klavir). Pred koncertom bodo odprli razstavo hobbijev, ki jo prireja mladinski odsek KD Vesna.

Mladinski odsek KD Vesna prireja v sredo, 23. t.m., ob 20.30 v Domu A. Sirk v Križu predvajanje diapozitivov »Čarobna Indija«, potovanje od Delhija do Madrasa in do vrhov Himalaje. Sledila bo predstavitev joge s praktičnimi vajami.

**URNIK SPREJEMANJA OGLASOV
IN RAZNOVRSTNIH OBVESTIL:**

Vsak dan od 8. do 13. ure

Oglasni oddelek
PUBLIEST - tel. 040/77-52-75

Samo osmrtnice in sožalja do 20. ure

Redakcija Primorskega dnevnika
tel. 79-46-72

Sekcija KPI iz občine Zgonik
iskreno čestita Stanki in Milošu
ob rojstvu drugorojenčka

JERNEJA

Stanki, Milošu in Jagodi se je pridružil

JERNEJ

Ob tej priložnosti iskreno čestitata ter malemu Jerneju želim vso srečo v življenju

mešani zbor in odbor
KD Rdeča zveza iz Saleža

mali oglasi

telefon 040 - 775275

NADALJUJE se osmica pri Dorčiju Sirku v Podgori. Toči belo in črno brsko vino.

SILOSNA VRATA - 600x800 mm, tesnena z gumo, za okrogle stolpne silose, izdelujemo po zelo ugodni ceni 5.000 ND (lahko tudi z naročilnico). Dobite jih pri: Vrbošek, Strmca 54/A, 63270 LAŠKO (ali pošljite naročilnico in jih dobite po železnici).

OSMICO je odprl Emil Mučič v Ruatjevi ulici v Štandrežu, kjer toči belo vino lastne proizvodnje.

RIVIERA prodaja nad hipodromom tri-sobno panoramično stanovanje v zadnjem nadstropju, z verando, terasami in garažo; v Ul. Bartoletti (v bližini velesejma) skladišče 55 kv.m., z industrijskim hladilnikom in možnostjo tovarnega dovoza. Tel. 040/224-426.

RIVIERA prodaja v Škedenju, Ul. Ponticello, 60 kv.m., 2 sobi, kuhinja, kopalnica, shramba, veranda, avtonomno gretje na metan, garaža in parkirni prostor; v Ul. di Servola 2 sobi, majhna kuhinja, kopalnica, garaža, 1. nadstropje: 45.000.000 lir; v Ul. Venier 2 sobi, kuhinja, zadnje nadst.: 28 milijonov lir. Tel. 040/224-426.

RIVIERA prodaja v Devinu stanovanja po 90, 110, 120 kv.m. z vsemi udobnostmi in s pogledom na morje. Tel. na št. 040/224-426.

RIVIERA prodaja na Briščah (med Križem in Saležem) 3.000 kv.m. veliko ograjeno in negovano zemljišče ter montažno hišico z zidano kletjo in garažo, možnost povečanja gradbene površine. Tel. 040/224-426.

ZAVAROVALNICA LATINA redno posluje v novem sedežu na Opčinah - Narodna ulica 28 (blizu openskega tramvaja), tel. 213-939. Agent Anton Feri. **OSMICO** ima v Repnu št. 15 Emil Purič. **PRODAM** hišo na Kontovelu št. 25 v vasi, 108 kv.m. Telefonirati ob delavnikih na št. 61034 od 17. do 18.

POTOVALNI URAD

»AURORA«

prireja naslednje izlete in potovanja:

26. in 27. maja — na PLITVIČ-KA JEZERA. Cena 89.000 lir.

26. in 27. maja — na KRK. Cena 56.000 lir.

9. in 10. junija — na BLEJ in v Bohinj. Cena 59.000 lir.

Vabimo tudi na 1-tedenska poletna bivanja v BOVEC. Cena od 138.000 lir dalje.

Informacije in vpisovanja pri potovalnem uradu »Aurora« — Ul. Cicerone 4, telefon 60-261.

PAM železnina
STROJI — TEHNIČNI ARTIKLI

za industrijo, kmetijstvo in za dom

TRST (Industrijska cone)
DOM JO, 132 - Tel. 824-979

**ZA VSAKOGAR
NEKAJ POSEBNEGA**

optika
Viki
foto-kino
kontaktne leče

Ul. Buonarroti 6 (pr. Ul. Rossetti)
TRST Telefon 77-29-96

**Hranilnica in posojilnica
na Opčinah**

zadruga z neomejeno zavezo

OPČINE — BAZOVIŠKA UL. 2 — TEL: 212494

**75. poslovno leto
Obračun z dne 31. decembra 1983**

ZAUPANA SREDSTVA: hranilne vloge in tekoči računi	67.031 milijonov
PODELJENA POSOJILA: portfelj, menična in hipotekarna posojila, tekoči računi	34.240 milijonov
VREDNOTNICE:	17.408 milijonov
NALOŽBE PRI BANČNIH USTANOVAH:	18.443 milijonov
ČISTO PREMOŽENJE	
IN REZERVNI SKLADI:	6.429 milijonov
POSLOVNI DOBIČEK:	1.439 milijonov

Hranilnica in posojilnica na Opčinah obvešča člane in cenjene stranke, da je ob novem znižanju uradne diskontne mere in z namenom, da bi olajšala pogoje za razne kredite, znižala od

15. t.m. za 1% obrestno mero na vsa posojila.

Hkrati obvešča člane in stranke, da se je obrestna mera na hranilne vloge in tekoče račune znižala za 0,75%.

včeraj - danes

Danes, NEDELJA, 20. maja
BERNARD
Sonce vzide ob 5.28 in zatone ob 20.35 — Dolžina dneva 15.07 — Luna vzide ob 1.10 in zatone ob 9.47.

Jutri, PONEDELJEK, 21. maja
IVON

Vreme včeraj: temperatura zraka 17 stopinj, zračni tlak 1009,6 mb pada, brezvetrje, vlaga 73-odstotna, nebo pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 15,7 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Daniel Omari, Giada Messina, Caterina Zenellato, Daniele Ameruso, Irene Giberna, Andrea Morretti.

UMRLI SO: 85-letni Emilio Quarantotto, 91-letna Antonia Golob vd. Simonc, 76-letni Giordano Visintini, 67-letni Salvatore Milani, 66-letni Armando Vascotto, 75-letni Michele Gorella, 83-letna Adelaide Kleinert vd. Policastro, 76-letna Emma Lorenzi vd. De Gaetani, 91-letna Vittoria Cattaruzza, 77-letni Otello Vinatieri, 91-letna Maria Galassi vd. Zaghi, 64-letni Giorgio Gurco, 85-letni Arturo De Stefani.

OKLICI: uradnik Luciano Cavo in uradnica Loredana Grezzo, upokojenec Bruno Apollonio in uradnica Ilda Pia Vidmar, elektrotehnik Edvin Forčič in študentka Milena Rebula, delavec Enrico Ravalico in uradnica Gabriella Barbanera, tehnik Claudio Valentini in učiteljica Manuela Bubnic, uradnik Piero Bertazzoli in bolničarka Erica Ferluga, delavec Mauro Stroppolo in uradnica Antonella Bevilacqua, uradnik Antonio de Nardo in uradnica Maria Grazia Dapas, inštalater Mauro Balde in uradnica Susanna Berzi, pomorščak Dario Bortolo-

meo Petronio in čistilka Bruna Maria Crapaz, voznik avtobusa Albano Brusatin in gospodinja Gabriella Giardossi, električar Nevio Gratton in prodajalka Antonella Venier, geometer Rosario Criscuolo in otroška negovalka Patrizia Varin, podčastnik finančne straže Giovanni D'Auria in gospodinja Maria Coppola, komercialist Gian Michele Carboni in delavka Gloria Schirato, mesar Gaston Luis Berthoud in Lidia Maria Scher, delavec Edoardo Coslovich in uradnica Rossella Masolini, uradnik Roberto Milani in uradnica Patrizia Lulli, strojnik Diego Lo Presti in uradnica Donatella Pascali, tehnik Guido Benci in študentka Silvia Donini, kamionist Flavio Macoratti in gospodinja Jacqueline Guzzi, uradnik Marco Zennaro in uradnica Patrizia Angela Cappello.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)

Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini, Ul. Commerciale 26, Trg XXV. aprila 6, Nabrežina, Boljunc, Milje (Lungomare Venezia 3).

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)

Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, **NOČNA SLUŽBA LEKARN** (od 20.30 dalje)
Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Nabrežina, Boljunc, Milje (Lungomare Venezia 3).

LEKARNE V OKOLICI

Boljunc: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-121, Sesijsan: tel. 209-197.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

LOTERIJA

BARI	52	84	53	59	69
CAGLIARI	52	37	89	35	50
FIRENCE	29	25	78	88	40
GENOVA	74	19	7	47	13
MILAN	22	61	5	68	24
NEAPELJ	76	59	88	11	15
PALERMO	49	13	44	27	47
RIM	9	23	52	80	19
TURIN	8	62	69	68	40
BENETKE	76	28	35	73	9

ENALOTTO

XX1	212	X11	2X1
KVOTE:			
12 —	21.570.000	lir	
11 —	688.400	lir	
10 —	62.000	lir	

SLOVENC

graficenter

**ENOTNO
ZA
NAŠE
PRAVICE**

GORICA · Travnik, 20. maja 1984 ob 11. uri

Naš narodni boj in zgodovina

JOŽE PIRJEVEC

Od konca vojne je minilo 39 let, od londonskega memoranduma 30 let, od osimskih sporazumov 9 let, tisočletje se nagiba h koncu in Slovenci v Italiji, kakor nekoč Izraelci v babilonski sužnosti, sedimo ob reki časa in potrpežljivo čakamo, da po njenih valovih priplava barka naših zakonjenih pravic. Čakamo in čakamo, včasih se zazdi, da se je na obzorju prikazalo jadro, ki dobro obeta, a kmalu se izkaže, da je samo fata morgana, rojena iz neomajne in od nobenih razočaranj okrnjene vere v našo pravdo.

Iz česa ta vera izvira, na čem sloni? V prvi vrsti iz naše zgodovinske zavesti, ki je dokaj različna od tiste, ki jo imajo narodi, s katerimi si delimo sosedstvo. Naša zgodovinska zavest ne temelji namreč na slavni preteklosti, na spominu na krone in carstva iz daljnih dni, temveč na bolj prozaični, a neovrgljivi trditvi, da na teh tleh smo, da smo se izoblikovali iz lastne notranje moči kot narodni obsek in da zaradi tega samega dejstva imamo pravico do obstanka znotraj države, v kateri nam je živeti. Ta misel, ki je temeljni kamen vsega slovenskega političnega razvoja in ki je tudi originalni slovenski doprinos k narodnostnemu vprašanju v njegovih evropskih razsežnostih, ni seveda edini steber, na katerem sloni naša pravda. Omeniti je treba vsaj še dva, ki sta prav tako pomembna in odločilna pri oblikovanju naših zahtev in pri trditvi, da je rimska vlada od nas dolžnica. V prvi vrsti gre za spomin na dvajsetletno zatiranje pod liberalno in pozneje fašistično Italijo, zatiranje, kakršnega sodobna Evropa še ni poznala, saj je slonela na misli, da je treba našo narodnostno skupnost v najkrajšem času in brez posebnih obzirov uničiti. Potem pa je seveda tu še naš osvobodilni boj, ki nas je uvrstil med branitelje svobode pred fašističnim in nacističnim mračnjakom in nam je na jeziku prinesel venec zmage. Nas ni osvobodil nihče, mi smo se osvobodili sami.

Napeti odnosi med velikimi silami, ki so se začeli nakazovati še pred koncem spopada in so se v naslednjih letih zaostriji v pravo hladno vojno, so prispevali k temu, da smo se po osvoboditvi znašli zunaj meja matične domovine: Slovenci na Goriškem, v Režiji, v dolinah Tera, Nadiže in Kanala v Italiji, Slovenci na Tržaškem pa pod anglo-ameriško vojaško upravo. Nova Italija, ki je zaživela na razvalinah Mussolinijevega režima in ki si je v letih po vojni znala izkazati velikodušnosti, ki bi odtehtala stare krivice in zatiranja. Na Goriškem je sicer dopustila nekaj šol v našem jeziku, v Benečiji pa je brez pomislekov nadaljevala tisto politiko, ki jo je začrtala že Savojska dinastija od same priključitve dežele; politiko raznarodovanja in zanikanja najosnovnejših narodnostnih pravic tamkajšnjemu prebivalstvu. Temu se ni čuditi, če pomislimo, da v upravnem ustroju republikanske Italije ni prišlo, tudi na zelo visokih položajih, do tistega preloma s preteklostjo, kakršnega bi si človek pričakoval. In, da ne govorimo v prazno, naj navedemo podatek, da je bil zadolžen za narodnostna vprašanja pri predsedstvu vlade v prvih povojnih letih Silvio Innocenti, ki si je kot bocenski prefekt pridobil dvomljiv sloves v mednarodnih krogih zaradi svoje zatiralne politike med Južnimi Tirolci.

Grof Carlo Sforza, v teh letih italijanski zunanji minister, je britanskim oblastem, ki so se pozanimale, kakšno politiko namerava voditi Italija do slovenske manjšine, dejal, da bo vlada zagotovila Slovincem najširše pravice, komaj Trst spet pride pod italijansko suverenost. Kajti samo v tem primeru bo znotraj italijanskih meja tolikšna manjšina, da se bo splačalo zanjo konkretno ukrepati. Značilen odgovor za človeka starega kova, ki je oblikoval rapalsko pogodbo in je še po drugi svetovni vojni očital Jugoslaviji, da je pogazila tisti mednarodni sporazum o katerem je bil prepričan, da predstavlja višek državniške modrosti. Dejstvo je pač, da marsikdo v italijanskih političnih krogih, ne samo v Rimu, temveč tudi v Gorici, še bolj pa v Trstu, ni razumel novih časov in ni znal stopiti, tudi kar se tiče odnosa do slovenskega življa, na nova pota.

Slovenci pod anglo-ameriško vojaško upravo in Slovenci v Italiji smo v tem času nadaljevali s politiko, kakršno smo oblikovali že pred prvo svetovno vojno in jo še bolj izbrusili v času med vojnami, pa tudi med osvobodilnim bojem. Ta politika izhaja iz ugotovitve, da obstajata na ozemlju ob severnem Jadranu dva naroda, ki se medsebojno prepletata, in iz spoznanja, da je treba zagotoviti enemu in drugemu, ne glede na držav-

ne meje, ki so pač lahko takšne ali drugačne, možnost razvoja. Tudi v trenutku najhujših polemik in spopadov med nami ni bilo nikdar slišati ljudi, ki bi zanikali pravico italijanskega naroda, da živi tam, kjer je naseljen, pa tudi tisti omalovaževalni in zaničljivi izrazi, ki smo jih bili deležni v preteklosti in smo jih še vedno deležni, niso nikdar prišli v naše besedišče. Tega ne moremo reči o številnih italijanskih silah, ki so nadaljevale z miselnostjo, podedovano od iredentizma in fašizma. Dejstvo, da se politične stranke v naši deželi niso znale znebiti zapuščenosti preteklosti, ki je prizadejala Italiji toliko zla, je vrglo mračno senco na celotni povojni razvoj v naši deželi in ni malo vplivalo k rasti in krepitvi tiste moralne in ekonomske krize, v katero smo zabredli. Angleži in Američani, ki so celih devet let upravljali Trst in okolico, so se prav dobro zvedali, da dviga pri nas fašizem znova svojo »ogabno glavo«, toda pred tem dejstvom so, predvsem iz strahu pred komunizmom, še preradi zapirali oči. Njihov odnos do nas je pogojevalo tudi prepričanje, da je Trst tako in tako treba vrniti Italiji in da zato ne gre dajati Slovincem prevelikih pravic, takšnih, kakršne bi italijanska republika po svoji vrnitvi le s težavo sprejela. Zaradi tega so zagotovili Slovincem le tiste osnovne pravice, ki jim jih niso mogli odreči, da se ne osramote pred mednarodnim javnim mnenjem, a nič več: šole, radio, svoboda tiska. Upravo mesta pa so od leta 1948 prepuščali na vedno bolj odkrit način tistim strankam in silam, ki so bile do nas povsem sovražne. Niti najmanj se niso potrudili, da bi slovenski jezik, ki naj bi bil po statutu Svobodnega tržaškega ozemlja enakopraven italijanskemu, uvedli v administracijo, čeprav so okoliškim občinam dopuščali, da ga uporabljajo pri svojem delovanju. Zahleve Slovencev, da se avtomatično vrnejo slovenski priimki, ki so bili nasilno poitalijančeni, da se zaustavi razlašanje naše zemlje, so naleteli na gluha ušesa. Zavezniškim vojaškim oblastem se je zdelo že dosti, da dovolijo slovenske napise na nagrobnih kamnih in resno so se čudili, ker jim Slovenci za to koncesijo niso izkazali zadostne hvaležnosti.

Slovenci seveda niso stali križem rok: kdor ima priliko preučevati gradivo o tržaškem vprašanju v londonskih in washingtonskih arhivih, se ne more načuditi, koliko različnih prastotov, peticij, memorandumov so naše politične skupine in kulturna dru-

štva naslovila na zavezniške oblasti, čeprav iz njihovega zadržanja res ni bilo mogoče upati, da se bodo stvari obrnile na bolje. In to toliko bolj, ker so italijanske politične sile budno pazile, da bi Angležem in Američanom le ne ušla kakšna poteza, ki bi bila lahko Slovincem v prid. Dejstvo, na primer, da so oblasti dale Slovincem na razpolago »Avditorij« ali da so kaj ukrenile za slovenske šole, je žalilo, kakor pravi De Castro, »nad vse globoko in rahločutna italijanska čustva« Tržačanov. Ko bi Tržačani bili manj rahločutni in imeli več smisla za mero, ko bi se bolj zavedali nujnosti, ki jo je poudaril Aleš Bebler, da se morajo ljudje na meji naučiti živeti skupaj, bi lahko o našem mestu pisali drugačno zgodovino. Toda, kolikor vem, noben tržaški ne italijanski politik in diplomat ni prevzel Beblerjeve misli. Samo De Gasperi je imel leta 1949 na Trgu Unità dovolj poguma ter poudaril — sklicujoč se na pogodbo o ribolovu, ki sta jo Italija in Jugoslavija pred kratkim podpisali — da je treba po miru med ribami pripraviti še mir med ljudmi. Mnóžica ga je glasno izžvižgala.

Ta z nacionalističnimi strastmi nabiti odnos širokih tržaških krogov do Slovencev, odnos, ki je v marsičem pogojeval tudi rimsko politiko, ni dovolil, da bi prišlo do pametne rešitve tržaškega vprašanja. Londonski memorandum, ki sta ga Italija in Jugoslavija izdelali leta 1954, ni bil sad obojestranske želje po ureditvi ozemeljskega spora temveč bolj posledica prisile in pritiska Angležev in Američanov, za katere je bilo vzdrževanje močne vojaške posadke v Trstu že dolgo izredno težko breme. Leta 1953 je med svojim obiskom v Londonu maršal Tito v pogovorih s Churchillom izrecno poudaril, da je mogoče razvozlati tržaški vozel le tako, da se sporno ozemlje razdeli med Jugoslavijo in Italijo in da se slovenski manjšini, ki bo ostala onkraj meje, zagamčijo vse možnosti za nemoten razvoj. Ta zahteva je bila sicer sprejeta pri oblikovanju londonskega memoranduma, toda na način, ki je dopuščal dokaj ohlapno interpretacijo. STO je bilo razdeljeno na obe državi, a nikjer ni bilo izrecno povedano, da je razdelitev dokončna. Italijanska stran take jasne besede ni želela, češ da bi bila za njeno javnost nesprejemljiva. Z druge strani pa se je morala sprijazniti z dejstvom, da nobena velika sila ne namerava podpreti njenih zahtev po coni B in da je dokončni problem meje prepuščen dogovoru med Rimom in Beogradom. Da v

tej smeri ne bo mogoče doseči velikih sprememb, je bilo že leta 1954 jasno vsem tistim, ki niso bili pripravljeni zapirati oči pred stvarnostjo. Teh pa je bilo pri nas malo in rimska vlada jih je v njihovih iluzijah s polovičnimi resnicami, z izjavami, ki bi v svoji dvoumnosti lahko tekmovala z izreki Pitije v Delfih, še podpirala. V okvir te politike, ki jo danes obsojajo tudi vidni predstavniki italijanske tržaške buržoazije, je spadal tudi odnos, ki so ga italijanske oblasti prevzele do slovenskega vprašanja po priključitvi cone A. Pri tem jim je tekst londonskega memoranduma nudil prikladno oporo, saj je odločal, da sporazum stopi v veljavo takoj po »pafiranju«, torej po podpisu obeh opolnomočenec, ki sta ga izdelala v imenu beograjske in rimske vlade, in ni posebej poudarjal, da ga morata osvojiti tudi parlamenta obeh držav. Ta formulacija je dovolila rimski vladi, da s svojimi četami zasede Trst, a tudi da ne izpolni dolžnosti do slovenske manjšine, ki jih je odločal memorandum. Vlada ga namreč nikdar ni predstavila parlamentu v ratifikacijo in ga nikdar ni spremenila v zakon, ki bi imel veljavo znotraj republike. Tako je neki sodnik v naslednjih letih lahko upravičeno trdil, v zvezi z zahtevami o rabi slovenskega jezika na sodišču, da je zanj londonski memorandum ostal samo na ravni pobožnih želja, ki se niso (razen v nekaj primerih) spremenile v konkretne zakonske in upravne odločbe. Koliko krivde nosi pri tem tudi beograjska vlada, ki je odobrila tekst, na široko odprt najrazličnejšim manipulacijam, je odprto vprašanje, na katerega mora zgodovina šele odgovoriti.

Italija je prišla v Trst, kakor pravi Luzzato Fegiz v članku, ki ga je nedavno objavil, povsem nepripravljena. Glede Slovencev bi lahko rekli še več, namreč, da je prišla sovražno razpoložena. Kako naj si sicer drugače razlagamo aretacije in sodne postopke, ki so jih oblasti sprožile proti antifašističnim Slovincem zaradi njihovega delovanja med vojno, ali razlašanje slovenske zemlje, ki se je po letu 1954 nadaljevalo s pospešenim tempom? Slovenci so sicer proti takšnemu početju na vse kriplje protestirali, toda njihovi ugovori so bili glas vpijočega v puščavi. In to kljub temu, da so se v naslednjih letih na široko odprle meje in je Trst ekonomsko spet zadiral zaradi povezave z naravnim ledjem, brez katerega ne more živeti.

Na odnose med manjšino in večino v naših krajih vse to ni imelo velikega vpliva, kakor tudi ni spremenila razmer v prvih šestdesetih letih ustanovitve Furlanije - Julijske krajine. Slovenci so si od dežele dosti pričakovali, predvsem zaradi tega, ker so končno zaživeli v upravni enoti, ki je obsegala celotno ozemlje, na katerem so naseljeni. Prepričani so tudi bili, da bosta deželni svet in vlada pozorneje prisluhnili njihovim zahtevam kakor oddaljene rimske oblasti. Ti obeti pa so se kmalu izkazali za jalove, saj na primer deželni statut sploh ne omenja slovenske narodnostne skupnosti, temveč le obljublja vsem državljanom enake pravice, ne glede na jezikovno skupnost, kateri pripadajo. Besede in obeti brez pravne teže, ki pa so vendar sprožili vrsto pomislekov in strahov ter narekovi na ustanovnemu sodišču, da prepove deželni kakršnokoli odločanje o manjšinski zaščiti, češ da spada to vprašanje v pristojnost parlamenta.

Prav v parlament so Slovenci v naslednjih letih uprli svoje oči, prepričani, da bo njihova zaščita za živela šele tedaj, ko se bo med italijanskimi političnimi silami uveljavila misel, da je na tem področju nekaj treba storiti. Na začetku sedemdesetih let opazamo v tem smislu pomembne premike, saj so stranke, v katere so Slovenci vključeni (socialisti, komunisti in Slovenska skupnost), vsaka zase predstavile parlamentu v razpravo zakonske osnutke za zaščito naše narodnosti. Gre za proces, ki se danes ni zaključen in v katerega sta odločilno posegla, v drugi polovici sedemdesetih let, dva dogodka. Leta 1975 sta Italija in Jugoslavija po dolgi diplomatski razpravi podpisali osimske sporazume, s katerimi sta dokončno določili razmejitveno črto na tistem področju, kjer to ni bilo storjeno že z mirovno pogodbo leta 1947. Bistvo osimskih sporazumov je bilo v rešitvi tega vprašanja, ki je grozilo, da v trenutku krize spremeni naše področje v točko hude napetosti med obema državama. Ker je bilo treba rešiti omenjeno vprašanje čimprej, in to ne samo v interesu obeh držav, temveč tudi evropske varnosti, seveda ni ostajalo dosti prostora za iskanje prikladnejših dogovorov na področjih, ki niso bila tako pomembna. V zvezi z manjšinskimi problemi sta se obe strani sprijaznili s formulacijo, ki je sicer koristna, pa vendar nikakor ne dovolj razčlenjena, da bi narekovala eni ali drugi vladi povsem točne obveze. Kajti 8. člen osimskega sporazuma, ki ukinja londonski memorandum, obenem pa nalaga obema podpisnicama, naj v okviru svojega notranjega prava zagotovita pripadnikom manjšin enako raven varstva, kot jo je določal poseben statut, pomeni lahko mnogo, pa tudi ne. Kdor ve, da se dajo mednarodni dogovori natezati kakor harmonika, pač nad tako formulacijo ne more biti navdušen.

Drugi dogodek, ki je odločilno vplival na naše razmere od podpisa osimskih sporazumov pa do današnjih dni, je reakcija, ki jo je začetjenje odprtih vprašanj med Jugoslavijo in Italijo povzročilo v tržaški italijanski javnosti. Odklonilo stališče do dokončne rešitve mejnega problema in do kvalitetnejšega sodelovanja z Jugoslavijo na gospodarskem področju, ki ga je izpovedal velik del tržaškega prebivalstva, seveda ni ostal za Slovence brez posledic. Oblikovanje »Liste za Trst«, v kateri so se strnile skoraj vse protislovenske sile, ki so bile do sedaj razdrobljene med različnimi skupinami, je vplivalo na celotno tržaško politično atmosfero in narekovalo vsem strankam večjo ali manjšo mero previdnosti. Še naj bolj pa seveda osrednjim oblastem, katerih pristop do naše narodnostne skupnosti že od samega začetka pogojuje velik obzir do lokalnih dejavnikov, češ, vprašanje manjšine bo mogoče rešiti vzporedno z zorenjem italijanske (predvsem seveda tržaške) družbe. A kaj, če bo ta družba dozorela šele takrat, ko bo za manjšino prepozno?

Dejstvo, da se je v parlamentu v zadnjem času le sprožil postopek za sprejetje zaščitnega zakona, nam viliha nekoliko upanja. Vendar bi bilo nespametno, če bi si delali preveč utvar. Ne smemo namreč pozabiti, da se na papir da marsikaj napisati in da je od sprejetja zakona do njegove uveljavitve v vsakdanjem življenju dolga pot. V tej perspektivi, bi dejal, moramo računati predvsem nase, na svojo trdovitost, iznajdljivost in kulturno ter narodno zavest. Ne smemo pozabiti, da se borimo za vrednote, ki presegajo vrednote slovenstva: gre za vprašanje odnosa med ljudmi in narodi, za vprašanje dostojanstva, ki se mu ne moremo izneveriti, če nečemo izgubiti nekaj na svoji človeški vsebini.

LE VKUP, UBOGA GMAJNA

**Le vkup, le vkup, uboga gmajna,
heja, hejo,
za staro pravdo zdaj bo drajna,
heja, hejo!
Zimzelen za klobuk,
punt naj reši nas tlačanskih muk!**

**Le vkup v poslednji boj, tlačani,
heja, hejo,
sedaj se kmečka gmajna brani,
heja, hejo!
Puško, meč, kopje v dlan;
za svobodo bije se tlačan.**

**Iz grajskih kvedrov teče vino,
heja, hejo,
zažgali grofu smo graščino,
heja, hejo!
Grad gori, grof beži,
vino teče, naj še teče kri.**

Travnik bije kot srce Gorice

MARKO WALTRITSCH

»Ozračje je bilo soparno, tiščalo je na možgane in srbežilo kožo. V neskončno dolgih presledkih so tolkli udarci cerkvene ure raz desni stolp jezuitske cerkve v množice na Travniku krog stebra sv. Ignacija in morilnega odra pred njimi. Okrog odra, ki je bil prevlačen z rdečim suknom, se je gibalo morje širokokrajnih klubkov. Bili so župani, ključarji in moške iz dvanastij iz vse dežele. Pri ti so morali na povelje, da bodo videli umirati obsojene upornike. Izza odra se je vzpel na deske človek v tesni obleki, rejen in miščast, len in gibek obenem, gladbo obrt, a s toliko bohotno rasto brade, da je bil kakor s sajami namazan. Smolnato temni lasje so bili kratki in koderavi, noge so bile možu v kolenih krivo stisnjene. Žvižgal si je neko skrajno reвно melodijo s čudno strahotno kadanco. Bilo je kakor da mož glumi z glasom svoj posel, ko dvigne meč in ga nato trenutno spusti v tilnik svoji nesrečni žrtvi.

Ura je udarila devet. Ljudje ob rasteljskih vratih, ob Grabljah, so se zganiili. Nemir se je tam razpil po vsem širokem trgu, mimo oken, streh in podstrešij, od glave do glave. Odru najbližji kmetje so se pokrživali. Med župane in ključarje se je vrnila in prerila čudna ženska in se postavila tik pred oder. Nekdo se je vznemelo, kam rije baba...»

Tako pričrjena Ivan Pregelj v svojem romanu »Tolminci« opis tridnevnega klanja pravok tolminskega punta, slovenskim kmetov, na gorškem Travniku v dneih 20., 21. in 23. aprila 1714. Pisatelj je znal na zelo spreten način v tem svojem delu opisati ves tolminski upor in tudi zaključek tega upora z usmrčitvami na gorškem Travniku. Tako kot on so te dogodke v svojih prozih in pesniških sestavih opisali tudi drugi slovenski literati. Dovolili pa so si, kot je pri njih običaj, »pesniško dopoljenje«, da marsikaj olepšajo ali spremenijo. Pregelj je namreč, da bi bolj učinkovito opisal čakanje množice na Travniku, napisal na »nekončno dolgih presledkih« so tolkli udarci cerkvene ure raz desni stolp jezuitske cerkve. Spodrsnilo mu je in v tem spodrsljaju je potegnil za seboj tudi tiste ilustratorje, ki so ob raznih prilikah naslikali dogodke tistih dni na Travniku s tem, da sta karakteristična zvonika stala že takrat. Zvonika pa so zgradili in dokončali šele leta 1725, torej dobrih devet let po justifikaciji. To seveda

ne odvzame vrednosti Pregljevemu
pripovedovanju.

Čerkev jezuitov na Travniku so pričeli graditi leta 1638. Pravzaprav so takrat zgradili vdovnjak, ki naj bi služil tako cerkvi kot bodočemu jezuitskemu zavodu. Temelje za cerkve so pričeli graditi leta 1654. Niso imeli sreče, kajti v božični noči leta 1655 se je, med gradnjo, zrušil precejšnji del severne stene. Temelji niso bili pravi. Cerkevno stavbo so dokončali leta 1680, vendar cerkev ni še bila uporabljiva. Pet let kasneje so pričeli graditi poleg cerkve samostansko zgradbo (ta je bila kasneje spremenjena v vojašnico; starejši Goričani se je bodo še spominjali, saj je bila stavba porušena šele med dvema vojnama). Zvonika so zgradili leta 1725, cerkev pa posvetili leta 1767.

V njej je bilo tako italijansko kot slovensko bogoslužje. Za župnike so bili pred prvo svetovno vojno slovenski duhovniki, tu je še danes, vsako nedeljo zjutraj slovenska maša, ki je bila dolgo let po drugi vojni, potem ko so jo odpravili v kapucinski cerkvi, edina slovenska maša v mestu.

Travnik je slovensko ime. Kaže na tisti travnik, ki je stal v srednjem veku in tudi kasneje pred mestnimi vrati, pred Reštelom, kjer so slovenski kmetje, takrat ko so prišli po opravkih v mesto, puščali svoje konje, vole in vprego. Tu je bil veliko let

tudi trg na katerem so kmetje in meščani zamenjavali svoje blago.

Ko se je mesto iz ozkih srednjeveških okvirjev pričelo širiti proti severu so meščani tu zgradili svoje hiše, kasneje se jim je pridružila tudi jezuitska cerkev. Tu je grof Turno and Taxis zgradil svojo palačo, ki je s spremembami postala kasneje vladna palača. V njej je danes prefektura.

Leta 1556 je bil Travnik priključen Gorici. Kljub temu da je bila mestna občina v rokah ljudi, ki so občevali nemško oziroma italijansko, je imel trg ostalo vedno Travnik. Italijani so pisali »Traunick« in tudi na hišnih tablicah je tja do leta 1877 pisalo »Piazza Traunick«. Nekaj mesecev prej, 21. oktobra 1876, je gorški mestni svet, ki so ga vodili nacionalistični naostrojeni ljudje, namreč trg spremenil ime v »Piazza Grande« in v marcu 1877 so hišne tablice zamenjali.

Goriški Slovenci smo pa kar naprej trgu pravili Travnik. Ta naziv uporabljamo tudi danes. Enakega mnenja kot mi so tisti goriški Italijani, ki vedo, da živimo Slovenci in Italijani v Gorici tesno ob rami že stoletja. Trgovci na svojih slovenskih reklamah vestno in vztrajno pišejo: »Travnik«. Nikomur niti na misel ne pride, da bi na slovenski tekst napisal današnje uradno ime »Piazza Vittorio«. Pa čeprav to velja že od začetka dvajsetih let.

Na tem trgu so goriški Slovenci v letu 1862 ustanovili Slovensko čitalnico, svoje prvo kulturno društvo. Imelo je svoj sedež v eni lepih stavb na tem trgu in bila dolgo vrsto let zelo aktivna, dokler se ji niso pridružila druga kulturna društva, ki so dobesedno preplavila Gorico. Tu pa je imelo svoj sedež tudi italijansko kulturno društvo Gabinetto di lettura.

Na ta trg so se leta 1906, ko je umrl pesnik Simon Gregorčič, zgrnile množice Slovencev iz vse dežele. Našli do preko šest tisoč ljudi, ki so spremili svojega Goriškega slavčka na njegovi zadnji poti. V znak žalovanja so bile slovenske in italijanske trgovine zaprte. Le nekaj posameznikov se ni odzvalo vabilu po žalovanju in Gregorčiča obtoževalo ne vem kakih zločinov proti drugi narodnosti.

Slovenskih trgovin je bilo na Travniku veliko. Pravzaprav jih imamo še danes. Dovolj je, da pogledamo na napise nad njimi, pa bomo ugotovili, da je kar precej trgovcev slovenske narodnosti.

V Gorici smo Slovenci pred prvo vojno imeli trgovino že v svojih rokah. Imeli smo skoro vse trgovine, veliko jestvinarjev, veliko obrtnikov. Nismo pa imeli brivcev. Vsi so bili Italijani. Zaradi tega je Ludvik Cotter, ki je takrat odprl svojo brivnico prav blizu sedanje kinodvorane na Travniki, s ponosom napisal v svojem

reklamnem oglasu, da je on prvi slovenski brivec v Gorici.

Tu je bila v letih od 1945 do 1947 tudi slovenska ljudska čitalnica in knjižnica, v kateri so bile zbrane knjige, ki so jih marljivi Slovenci poskrbili v času fašistične strahovlade. Na otvoritvi je spregovoril Andrej Budal. Na tem Travniku so imeli svoja stanovanja in ambulante tudi slovenski zdravniki; Lojz Kragher, ki je v začetku dvajsethi let služboval in pisal v Gorici; Lambert Mermolja, ki je zbiral okrog sebe narodno zavedne mladeniče; Franc Marušič, ki je kljub težkim letom odšel v partizane in jim pomagal s svojo zdravstveno veščino; Karel Rutar, ki je prav tako šel v partizane in postal v letu 1945 predsednik Mestnega ljudskega odbora, tako da je za kratek čas bil doslej prvi in edini slovenski župan v Gorici.

Seveda ne smemo pozabiti, da je v prefekturni palači rohnel Benito Mussolini v začetku druge svetovne vojne, ko se je prišel pozanimat za kaj mu niso policijske in vojaške sile ugonobile slovenskega partizanskega upora in da se je potem pokazal tudi na balkonu prefekture.

Veliko bi še lahko pisali o Travniku, današnjem prometnem in trgovskem središču Gorice, ki je oživelo v zadnjih letih s prihodom slovenskih kupcev v mesto.

Travnik bo oživel tudi danes, ko se bomo na njem zbrali Slovenci iz Gorice in Goriške, Tržaške in Benečije, da izpričamo našo trdno in enotno voljo po globalni zaščiti, ki nam priteče po italijanski republiki ustavi. Zbrali se bomo z drugačnimi občutki od tistih, ki so prepevali zbrane ljudi leta 1714, ko so morali gledati ubijanje tolminskih puntarjev, in tudi od tistih zlatihstarih ob Gregorčičevem pogrebu leta 1906. Zbrali se bomo s ponosom lojalnih državljanov italijanske republike od katere zahtevamo lojalno spoštovanje ustavnih določb.

V včerajšnji posebni prilogi je pomotoma izpadlo ime pisca člankov »Pregled boja Slovencev v Italiji za narodne pravice po II. svetovni vojni« in »Pomembnejše obletnice boja za naše pravice«.

Avtor člankov je MILAN PAHOR. Za izpad podpisa se avtorju in bralcem oprostamo.

Uredništvo

V Rimu smo Slovenci za večino neznanka

BOJAN BREZIGAR

Rekli so mi, naj bi ob priložnosti goriške manifestacije nekaj napisalo o globalni zaščiti: »Ti, ki gledaš na dogajanja z rimskega zornega kota,« so poudarili. »Pa pazi, da ne boš ponavljal že znanih stvari, kaj novega napiši,« so dodali.

No, ta je pa lepa! Kaj novega napišem, ko pa nič novega ni. Pri nas očitno marsikdo misli, kako si ves Rim prizadeva, da bi zavrli postopek za odobritev zaščitnega zakona, skratka, da bi nam metal polena pod noge. Pa ni tako. Prebivalcem svetega mesta in tistim, ki imajo v rokah vajeti državnega aparata, se še od daleč ne sanja, kdo smo Slovenci in kaj hočemo. Dva primera iz osebne izkušnje (a ni samo moja). Ravnatelj neke rimske višje srednje šole, ki je pripravljala šolski izlet v Trst, (in se tu srečala z neko našo šolo), me je povabil, naj bi dijakom nekaj povedal o Slovenčih. Peljal me je v natpran dvorano in napovedal, da bom govoril o... Slovencih. »O čem?« je bilo množično vprašanje. Pazite, o čem, ne o kom! Kajti za tiste dijake, osemnajstletnike, na pragu zrelosti, smo bili Slovenci španska vas. In ni jih mogoče obsojati. Vedno so »vedeli«, da v Italiji živijo Italijani, v Franciji Francozi, v Španiji Španci in da je edino Švica izjema, ker tam živijo štirje narodi. Tako piše v knjigi.

Seveda sploh presenečenja dijakov ni mogoče niti razložiti. Govoril sem trideset ur in nato poldrugo uro odgovarjal na vprašanja, tokrat nisem slišal običajnega vprašanja »Zakaj ne greste v Jugoslavijo, če hočete biti Slovenci,« kar me je nemalo razveselilo, kajti prav na to vprašanje moramo zelo pogosto odgovarjati in marsikdaj naletiš na človeka, ki je — morda celo v dobri veri — prepričan, da je vprašanje narodnosti politična ali kulturna izbira posameznika. Takega človeka težko preprašiš.

Vendar pa je bilo vprašanje, ki so mi ga zastavili, še mnogo težje. »Zakaj so Italijani zapustili Istro, vi pa ste ostali v Italiji?« Težko vprašanje, težak odgovor, še zlasti, ker gre za mlade ljudi, daleč od vročih krajev ob meji v času hladne vojne. Dejal sem, da je to stvar politične izbire Italijanov, po drugi strani pa navezanost Slovencev na rodno zemljo. Kajti Slovenci, sem poudaril, se v te kraje nismo priselili v zadnjih letih, tu živimo že

več kot 14 stoletij, skratka, mi smo tu doma in zgodovina nam ni nikoli dala, da bi bil ves naš narod združen v samostojni državi. Mislim, da sem jih prepričal.

Pa še eno vprašanje mi je ostalo v spominu: »Kaj pravzaprav hočete?«

Osemnajstletnim dijakom ne moreš zdrd-
rati stare pesmice, ki pravi, da hočemo global-
no zaščito, brez diskriminacij glede na to,
kje živimo in da je treba omogočiti celotni
manjšini nemoten kulturni, družbeni in gospo-
darski razvoj. Šablonske fraze so za mlade
ljudi res samo fraze in zato sem se jim skušal
izogniti. Dejal sem raje, da hočemo, da Italija
prizna, da obstajamo, da zahtevamo samo to,
kar Italijani že imajo in, predvsem, da naše
pravice nikakor ne oškodujejo italijanskega
naroda. Kajti, sem poudaril, če postavimo dvo-
jezični napis Trieste - Trst priznamo, da v Tr-
stu živijo tudi Slovenci, Italijanom pa ne jem-
ljemo ničesar, kajti še na kraj pameti nam ne
pride, da bi zahtevali samo slovenske table.
Niti v tistih vaseh, kjer živijo samo Slovenci.
Problem torej ni v tem, da se komu nekaj
vzame, ampak samo da se manjšini nekaj
prizna, torej problem volje, demokracije, ki
- poleg vsega - terja malo finančnih sredstev.

Kako dolga razlaga za probleme, ki so nam dobro poznani!

Govoril sem o dijakih, vendar mislim, da bi taka razlaga koristila še komu, predvsem na marsikateremu politiku — tudi iz naše dežele — ki je pod vplivom reakcionarnih gesel in torej nima na razpolago sredstev, da sam presodi in sam odloči o meri demokratičnosti, ki naj jo država pokaže do Slovencev.

Drugi primer. Ko smo odpirali dopisništvo Primorskega dnevnika v Rimu sem moral seveda poskrbeti za navezavo potrebnih stikov. Priznati moram, da nisem imel večjih težav. Primorski dnevnik je v novinarskih krogih poznan, saj kolegi stalno in vestno sodelujejo v novinarski zbornici, v sindikatu in v drugih združenjih. S tega vidika torej odprta vrata. Nekoliko težje je bilo pri tiskovnih uradih. Ugotovil sem, da smo na ministrstvih in pri drugih institucijah v glavnem nepoznani. Vsi so bili sicer zelo prijazni (nekateri, resnici na ljubo, šeole potem, ko so se ustrezno informirali). Formula je naslednja: Telefonirajte čez polure, se bom pozanimal. In čez pol ure je vse v redu), vendar smo bili za veliko večino no-

vost. Da Primorski dnevnik obstaja in kaj pravzaprav ta časopis je, sta vedela le dva: načelnik tiskovnega urada Confindustrie in načelnik tiskovnega urada ministrstva za kmetijstvo (strasten smučar in prijatelj Górazda Vesela), ostalim je bilo treba to šele razložiti. Nič čudnega, saj ne zahtevamo, da morajo vsi vedeti za nas, vendar sem hotel to napisati, da poudarim, da pogostoma, ko gre za naša vprašanja, ne moremo govoriti o pomanjkanju volje, ampak odpade dober del na popolno neznanje naših problemov.

In nekje je to tudi razumljivo. Trst je daleč, Slovenci še bolj.

Pred dnevi so me kolegi iz tržaške redakcije opozorili, da je poslanec DP Franco Russo vložil zakonski osnutek o zaščiti slovenske manjšine. Osnutka še niso natisnili in ga torej v arhivu poslanske zbornice še ni bilo, zato sem se obrnil na urade parlamentarne skupine. »Nimamo ga,« mi je sicer zelo prijazno odgovorila tajnica. »Edini izvod, ki smo ga prejeli iz Trsta je poslanec Russo podpisal in vložil.« V tem ni nič nenavadnega: tržaško vodstvo stranke je pripravilo osnutek in poslanci so ga vložili. To je pomembno, vendar nikakor ne odraža večje zavzetosti rimskih krogov za našo problematiko. Tudi pri večjih strankah je stanje precej podobno: vse je odvisno od vzdušja, ki vlada v deželi Furlaniji-Juljski krajin, pri delželnih vodstvih strank. Tam vedo, kdo smo Slovenci, katere so naše potrebe, katere so zahteve. Preko njih so rimski krogi informirani. Tako, na primer, v Rimu nikomur ni samo po sebi padlo na misel, da smo Slovenci na Tržaškem in Goriškem, Slovenci, oni v videmski pokrajini pa nekakšni barbari, menda potomci Atile ali kake druge ugledne zgodovinske osebnosti, ki je teptala te kraje: informacije o teh »resnicah« so prešli iz naše dežele.

Prvo, kar je torej potrebno, je premestitev ovir in še zlasti kulturnih pregrad v deželi Furlaniji-Juljski krajini, kajti v tem bodo vsebinske težave pri našem zaščitemu zakonu. Seveda počasnosti rimskega parlamenta ne bomo premaknili, je menda vsem jasno, kot je tudi jasno, da bo državni aparat postavil vrsto birokratskih ovir, tako pri parlamentarnem postopku kot tudi kasneje pri izvajanju zakona. Vendar je vsebinsko vprašanje daleč najpomembnejše in tega je treba rešiti na politični ravni.

Nekdo, imena sedaj ne bom napisal, da bi ne vzbujal odevčnih polemik, morda kdaj drugič — mi je v sredo dejal: »Vi Slovenci ste vsi enaki, zahtevate vse in takoj.« Z lahkoto sem mu odgovoril, da že štirideset let čakamo in nismo dobili nič. Vendar ni to problem. V vprašanju se skriva očitek, da smo maksimalisti, da nismo pripravljeni na pogajanja.

Res, o nekaterih načelnih vprašanjih se verjetno ne moremo pogajati, vendar se nedvomno zavedamo, da so za doseg sporazuma potrebna pogajanja in, če so si stališča zelo narazen, bo sporazum pravzaprav kompromis. Za pogajanja pa sta potrebna najmanj dva pogajalca.

Sogovornika žal zaenkrat še nismo dobili. Zahtevali smo sestanek s Craxijem in z Romito, a ne eden ne drugi nista na zahtevo odgovorila. Le Romita je dal razumeti, da bo »kasneje« srečal manjšino. Naj to pomeni, da — če je res, da se nekaj premika — pripravljajo zakonska besedila mimo nas in bomo potem, ko bo vse narejeno, postavljeni pred izvršeno dejstvo? Upamo da ne, kot tudi pravimo, da niso več potrebne študijske komisije, še zlasti take ne, kakršna je bila Cassandrova, kjer smo bili Slovenci v veliki manjšini.

Nisem disfalist in to tudi nočem biti. Te svoje »rimske poglede« na globalno zaščito sem napisal zato, da poudarim dvojce. Prvič, kljub temu da je Rim »caput mundi« bodo politične odločitve o našem zaščitnem zakonu padle v Trstu, v Gorici in v Vidmu. Tega se moramo dobro zavedati. Drugič, še povečati moramo našo dejavnost, kajti če mi mesec dni molčimo, se v tem času tudi naša vprašanja ne bodo premaknila iz mrtve točke. V prejšnji zakonodajni dobi smo morali, za začetek razprave, poslati v Rim nekaj sto brzojavk. V sedanjzi zakonodajni dobi smo morali, za začetek razprave, pripraviti vrsto manifestacij. V prejšnji zakonodajni dobi je, po uvodnih sejah, delo zamrlo. Uradno zaradi odsotnosti, bolezni itd. Dejansko zato, ker je bila taka politična volja strank večine. Sedaj ne smemo dopustiti, da bi se isto ponovilo. To pa bomo dosegli le s stalno pozornostjo, aktivno prisotnostjo in vseh ravneh. Kajti naš boj se ne izčrpa z eno pa še tako uspešno manifestacijo. Zmagana bitka še ne pomeni dokončne zmage, nas učijo stari vojskovodje in gorje, če bi sedaj zapustili bojišče in čakali, kaj se bo zgodilo.

Množično in organizirano v Gorico!

Navodila in opozorila udeležencem manifestacije

Po sklepu enotne delegacije Slovencev v Italiji, na shod v Gorico ne bomo prišli s strankarskimi simboli!

Dobrodošli društveni prapori v čimvečjem številu!

Na Travniku se dobimo pravočasno, da ne bi z nepotrebnim tekanjem in zmešnjavo motili potek zborovanja!

Udeleženci, ki bodo potovali v Gorico z osebnimi avtomobili, naj poskrbijo, da bodo le-ti polno zasedeni!

Športniki, člani športnih in kulturnih združenj in društev, pevskih zborov, taborniki, skavtje; v Gorico pridite v svojih dresih, uniformah in značilnih oblačilih!

Fotoamaterji, člani krožka Foto Trst 80: oskrbite se s svojimi fotografskimi aparati in kamerami, da bo ta edinstvena manifestacija čimbolje zabeležena na filmskem traku!

Program manifestacije na Travniku

Program nedeljske enotne manifestacije ob 11. uri na Travniku v Gorici. Zbiranje množice na trgu, po goriških ulicah in na Travniku, igrajo godbe na pihala iz Trsta in Gorice.

V imenu enotne delegacije pozdravi prisotne v slovenščini in italijanščini prvi govornik, predstavnik Slovencev videmske pokrajine Viljem Černo, sledi njegov govor in govori ostalih članov delegacije po naslednjem vrstnem redu:

- za Slovensko kulturno-gospodarsko zvezo Boris Race;
- za Socialistično stranko Italije Jože Cej;
- za Slovensko skupnost Rafko Dolhar;
- za Svet slovenskih organizacij Marija Ferletič;
- za Komunistično partijo Italije sen. Jelka Gerbec.

Ob zaključku bo napovedo-

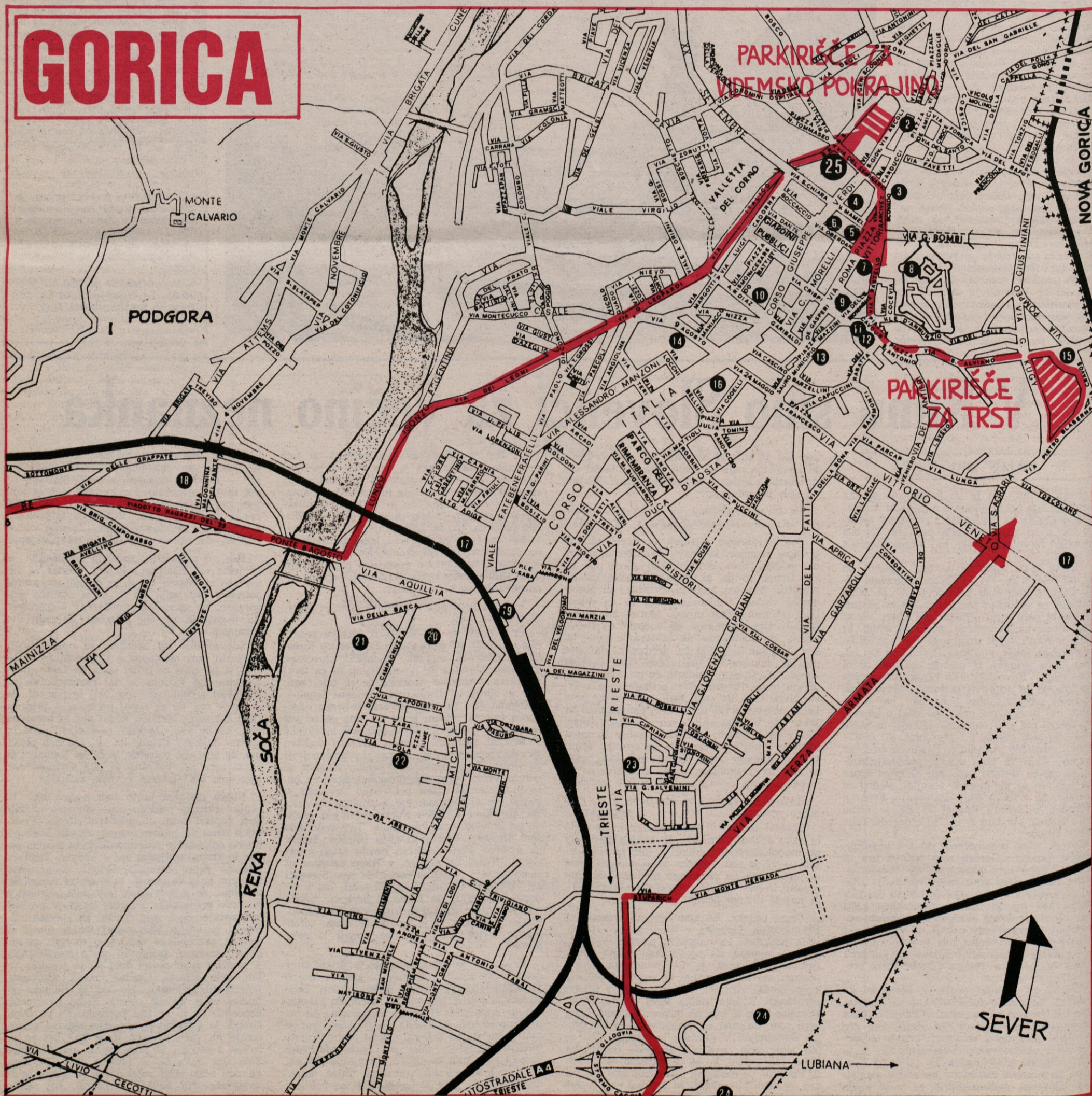
valka Savina Remec v slovenščini in italijanščini prebrala telegrame, naslovljene na: predsednika republike Sandra Pertinija, predsednika vlade Bettina Craxija in predsednika obeh domov parlamenta, senata

Francesca Cossiga in poslanske zbornice Nilde Jotti.

Zborovanje bomo zaključili s skupno udarno in borbeno pesmijo združenih pevskih zborov in vseh prisotnih »Le vkup, uboga gmajna«.

Gostoljubje in okrepčilo

- Vid Primožič, Gorica, Drevored XX. septembra 138, tel. 0481/82117
 Milan Pintar — »Alla Luna«, Gorica, Ul. Oberdan 13, tel. 84374
 Mirko Gravner, Vallone delle Acque 2 (proti Števerjanu) tel. 87428
 Mara Možina — »Pri Mirotu«, Sovodnje, Ul. 1. maj 92, tel. 882017
 Michela Devetak, Sovodnje, Vrh sv. Mihaela 48, tel. 882005
 Adrijan Sirk — »La Subida«, Krmin, tel. 60531
 Silvana Maligoj, Gorica, Trg Tommaseo 29 (za Kulturnim domom)
 Silvana Mrak, Jazbine, Števerjan, tel. 390246
 Branko Peric Poljane, Doberdob, tel. 78117
 Bruno Petejan, Sovodnje, Ul. Diaz 5, tel. 882034
 Mario Peric, Doberdob, Ul. Roma 20, tel. 78000
 Soban, Jamlje, tel. 75044
 Giuseppina Sadl, Sovodnje, Ul. 1. maja 101
 Hmeljak — »Gostilna pri Francetu«, Sovodnje, tel. 882038

radio - tv - radio - tv - radio - tv - radio - tv - radio - tv - radio - tv - radio - tv

Nedelja, 20. maja 1984

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

- Prvi kanal**
- 10.00 Una sfida per tutti i tempi
Rita da Cascia
- 10.40 Trio Drac:
La macchina fabbrica tempeste
- 11.00 Maša
- 11.50 Nabožna oddaja
- 12.15 Zelena črta
- 13.00 Dnevnik ob 13. uri
- 13.30 Dnevnik 1 - Vesti
- 14.00 Domenica in...
- 14.35, 16.45 in 17.55 Športne vesti
- 16.00 Discoring - glasbena oddaja
- 18.30 90. minuta
- 20.00 Dnevnik
- 20.30 Il sipario strappato - film
Režija A. Hitchcock, igrajo Paul Newman, Julie Andrews, Wolfgang Kieling, Lila Kedreva
- 22.30 Dnevnik
- 22.40 Športna nedelja
- 23.35 Dnevnik 1 - Nočne vesti
- 23.45 Mister Fantasy - glasbeni program
- Drugi kanal**
- 10.00 Veliki izjavalci:
Pianist Rudolf Serkin
- 10.55 Più sani, più belli - oddaja o zdravju
- 11.30 Una moglie in pericolo - film
- 13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
- 13.30 - 19.45 Blitz
- 13.50 Piccoli fans
- 14.20 in 16.30 Blitz - šport
- 17.50 Nogomet: rezultati in lestvice
- 19.00 Ital. nogometno prvenstvo
- 19.50 Dnevnik 2 - Vesti
- 20.00 Dnevnik 2 - Nedelja sprint
- 20.30 Noi con le ali - 2. del
- 21.40 79, Park Avenue - 1. del TV priredbe
- 22.35 Dnevnik 2 - Vesti
- 22.45 Dnevnik 2 - Tednik o medicini
- 23.20 Šola in vzgoja:
L'uomo degli insetti - 1. del
- 23.50 Dnevnik 2 - Zadnje vesti
- Tretji kanal**
- 11.35 Tenco '83 - 4. del
- 12.10 Dopo Sanremo '84
- 13.10 Dnevnik 3 - Športne vesti
- Motociklizem
- Tenis
- 19.00 Dnevnik 3
- 19.20 Deželni šport
- 20.30 Sport
- 21.30 Pavarotti v Turinu
- 22.05 Dnevnik 3
- 22.30 Nogometno prvenstvo B lige
- 23.15 Jazz club

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- Ljubljana**
- 8.35 - 13.05 Teletekst RTV Ljubljana
- 8.50 Poročila
- 8.55 Živ žav - otroška oddaja
- 9.45 Modro poletje - mladinska nadaljevanka
- 10.15 Veliko mesto - TV nadalj.
- 12.00 Kmetijska oddaja
- 13.00 Poročila
- 14.45 - 22.20 Teletekst RTV Ljubljana
- 15.00 Po domače:
Kvintet bratov Zupan
- 15.25 Poročila
- 15.30 Kumanovo: PJ v namiznem tenisu
- 17.25 Risanke
- 17.35 Športna poročila
- 17.50 Polzaste stopnice - film
- 19.10 Risanke
- 19.26 Zrno do zrna
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Strici so mi povedali - TV nadaljevanka
- 21.15 Rodovi - dokumentarec
Tokratna pripoved teče po tirih. Preprosto življenje, brez pretresljivih prevratov, na videz neopazno, toda trdno zračene z objemom dveh, ne pretirano prijaznih rek, med tonami železa in živžigi lokomotiv. Prav tu, v soteskah Save in Savinje, na stičišču starih prometnih poti, so korenine Glavačevih. Stara kovaška družina iz Radeč, katere usode potomcev so stekali tiri. Oče upokojen železničar, izučeni kovač, sin kovaškega mojstra še iz časa, ko so flosarji prevažali železovo rudo po Savi, je značilna korenina dobe in okolja, v katerem je živel. Trdo otroštvo, iz katerega se je ohranil zgolj spomin na delo, mladost, prežeta z vojaškimi absurdi in
- grotesknimi pripetljaji, prvi koraki v samostojno življenje, prepolni negotovosti, dvomov in iskanja prave poti v okupirani deželi. Vojna zapusti svoje siede. Življenje v svobodi teče spet po tirih: delo, dom, otroci. Vse to pa spremlja ljubezen do glasbe, ki svojo potrditev najde v železničarski pihalni godbi. Sinovi železničarja se zaplišejo železnici in godbi. Očetovo trdo življenje se prenese na mlajši rod. Tudi ta je upet med tire in soteski dveh rek. Oddajo sta pripravila novinarka Gaga Stojan in režiser Igor Pečiček s TV ekipo.
- 21.45 Športni pregled
- 22.15 Poročila
- Koper**
- 15.00 Namizni tenis
- 16.30 Boks
- 17.25 Videomix
- 19.30 Stičišče TV D
- 19.45 Visoki pritisk
- 20.30 Veliki variete - film
- 22.00 Koncert kvarteta »Le Quattro colonne«
- 22.30 Vaterpolo
- 23.30 Emigracija - dok.
- Zagreb**
- 10.30 Otroška matineja
- 13.00 Družinski magazin - izobraževalna oddaja
- 13.30 O zdravih rastlinah
- 14.30 Planet opic - film
- 15.20 Nedeljsko popoldne
- 17.00 Filmi Bette Davis:
Mož, ki je prišel na večerjo
- 18.55 Risanke
- 19.30 Dnevnik
- 20.00 Strici so mi povedali - TV nadalj.
- 21.15 Zadnji lov - potpisna reportaža

ZASEBNE POSTAJE

- CANALE 5**
- 10.00 Šport
- 13.00 Superclassifica Show - glasbena oddaja
- 14.00 Kojak - TV film
- 15.00 La mia terra - film
- 16.50 Il grande colpo di Surcouf - film
- 18.30 Il ricco e il povero - TV nadalj.
- 20.25 Il ricco e il povero - TV nadalj.
- 22.25 Flamingo Road - TV film
- 23.25 Lo sport preferito dall'uomo - film
- RETEQUATTRO**
- 10.00 Masters i dominatori dello spazio - risanka
- 10.30 A Team - TV film
- 11.30 Šport
- 12.00 Šport
- 13.00 Fascination speciale
- 15.00 Due notti con Cleopatra - film
- 17.00 L'uomo di Rio - film
- 19.00 Nonsolomoda
- 19.30 Dynasty - TV nadaljevanka
- 20.25 M'ama non m'ama show - nagradno tekmovanje
- 22.15 Mai dire si - TV film
- 23.15 Film
- ITALIA 1**
- 10.15 La spia dei ribelli - film
- 12.15 Bit
- 13.00 Šport
- 14.00 Dee Jay Televisione - Glasbena oddaja
- 16.30 Il mio amico Arnold - TV film
- 17.00 Simon & Simon - TV film
- 18.15 Supercar - TV film
- 19.30 Il circo di Sbirulino - otroška oddaja
- 20.25 Bene bravi bis, zabavnoglasbena oddaja
- 22.30 Venerdi' 13 II - L'assassino ti siede accanto - film
- TELEPADOVA**
- 12.00 Tigerman - risanka
- 12.30 Shampei - risanka
- 13.00 Catch - sport
- 14.00 Falcon Crest - TV nadaljevanka
- 15.00 Cara cara - TV film
- 17.30 Tigerman - risanka
- 18.00 Lupin, III. - risanka
- 18.30 Anche i ricchi piangono - TV film
- 20.20 Vedo nudo - film
- 22.30 Tutti per uno - aktualnosti
- 23.30 Agente Pepper - TV film
- 00.30 Dimmi la verità - film
- TRIVENETA**
- 10.00 Q.P. Coupons
- 13.00 Film
- 14.30 Drazba
- 20.00 Il mondo di Joe - TV film
- 20.30 Il diavolo che uccide così - film
- 22.00 Sportna rubrika
- 23.00 La vendetta di Lady Morgan - film
- 1.00 Horoskop
- 1.15 Film
- 3.00 Programmi non stop
- TELEFRIULI**
- 13.30 Starzinger - risanka
- 14.00 Fogolar
- 19.30 Športne vesti
- 20.25 La mia amica Irma - film
- 22.15 Ciao Eva, dall'Italia con amore
- 23.30 Campagni di viaggio - film

Ponedeljek, 21. maja 1984

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

- Prvi kanal**
- 10.00 Telexvideo
- 11.30 Uradni obisk predsednika Perinija v Vatikanu
- 12.15 Pronto... Raffaella?
- 13.30 Dnevnik
- 14.00 Pronto... Raffaella - zadnji poziv
- 14.05 Tribuna elettorale europea
- 14.15 Droga: che fare
- 15.00 Posebnosti iz Parlamenta
- 15.30 Šola in vzgoja:
Oceanografija: morski tokovi
- 16.00 Secret Walley - 15. epizoda
- 16.30 Sportni ponedeljek
- 17.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti
- 17.05 I problemi del sig. Rossi
- 17.30 Oddaja o potrošništvu
- 18.00 Osmi dan
- 18.30 Il gran teatro del West:
Un bel giorno per impiccare - TV film
- 19.40 Almanah
- 20.00 Dnevnik
- 20.30 Intrigo a Stoccolma - film
Igrajo Pau Newman, Elke Sommer, Edward G. Robinson
- 22.40 Dnevnik
- 22.50 Gremo v kino
- 22.50 Posebnosti Dnevnika 1
- 23.50 Dnevnik 1 - Zadnje vesti
- Drugi kanal**
- 12.00 Che fai, mangi? - oddaja o prehrani
- 13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
- 13.30 La dinastia del potere - 6. nadaljevanje
- 14.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti
- 14.35 Tandem
- Musichiamo - nagradno tek.
- 15.45 67. Giro d'Italia - kolesarstvo
- 17.00 Vediamoci sul due - knjižne, gledališke in druge novosti
- 17.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti
- 18.30 Dnevnik 2 - Športne vesti
- 18.40 Le strade di San Francisco - TV film
- 19.45 Dnevnik 2 - Vesti
- 20.30 Dnevnik 2 - SpazioSette
- 21.20 79, Park Avenue - 2. del
- 22.05 Tribuna elettorale europea
- 22.25 Dnevnik 2 - Vesti
- 22.35 Sorgente di vita
- 23.10 Šola in vzgoja:
L'uomo degli insetti - 2. del
- 23.40 Dnevnik 2 - Vesti
- Tretji kanal**
- 14.00 Bolzano: Lahka atletika
- 15.00 L'Aquila: Rugby
- 16.00 Nogometno prvenstvo B lige
- 18.25 L'orecchio
- 19.00 Dnevnik 3
- 19.30 Deželni šport
- 20.05 Šola in vzgoja:
L'evento di Ginevra - 1983: un anno fondamentale per la Fisica - 1. del
- 20.30 La scena di Napoli - TV priredba - 1. del
- 21.30 Dnevnik 3
- 21.40 Šola in vzgoja:
Specializacija v medicini
- 22.10 Il processo del lunedì
- 23.15 Dnevnik 3

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- Ljubljana**
- 8.50 in 10.35 TV v šoli
- 17.05 - 22.15 Teletekst TV Ljubljana
- 17.20 Poročila
- 17.25 Zgodbe iz Nepričave - otroška serija
- 17.55 Posvetovanje s Cambridgeom - film
- 18.25 Podravski obzornik
- 18.40 Pet minut za rekreacijo
- 18.45 Zdravo, mladi
- 19.15 Risanke
- 19.26 Zrno do zrna
- 19.30 Dnevnik 1
- 20.00 Primer Barbare Parsons - drama
- 20.55 Huda luknja - dokumentarec
- 21.30 Jazz na ekranu:
John Lindberg, George Lewis Duo
- 22.00 Dnevnik 2
- Zagreb**
- 16.40 TV v šoli
- 17.45 Slovenske ljudske pravljice
- 19.45 Zdravo, mladi
- 20.00 Klobuta javnemu mnenju - drama
- 21.25 Izbrani trenutki
- 22.00 En avtor, en film
- 22.20 Dnevnik
- Koper**
- 14.00 Odprta meja

V današnji ODPRTI MEJI bo posebna reportaža o enotni slovenski manifestaciji v Gorici ter košarkarska tekma Jadran - Maltinti.

ZASEBNE POSTAJE

- CANALE 5**
- 8.30 Buongiorno Italia
- 9.00 Una vita da vivere - nadalj.
- 10.00 I complessi o fobie - aktualnosti
- 10.30 Alice - TV film
- 11.00 Rubrike
- 11.40 Help! - glasbena oddaja
- 12.15 Bis - nagradno tekmovanje
- 12.45 Il pranzo è servito - nagradno tekmovanje
- 13.25 Sentieri - nadalj.
- 14.25 General Hospital - TV film
- 15.25 Una vita da vivere - nadalj.
- 16.50 Hazzard - TV film
- 18.00 L'albero delle mele - TV film
- 18.30 Popcorn - glasbena oddaja
- 19.00 I Jefferson - TV film
- 19.30 Zig Zag - kviz
- 20.25 Il ricco e il povero - nadalj.
- 22.25 Flamingo Road - TV film
- 23.25 Sport
- 00.25 Stalag 17 - film
- RETEQUATTRO**
- 8.30 Giatrus - risanke
- 8.45 Alberto il ciccione - risanke
- 9.00 Babil Junior - risanke
- 9.30 Chico - TV film
- 10.00 I giorni di Bryan - TV film
- 11.00 Donne - film - 1. del.
- 12.30 Superamici - risanke
- 13.30 Fiore selvaggio - TV nadalj.
- 14.15 Magia - TV novela
- 15.00 Historie d'amour - film
- 16.50 Il magico mondo di Gigi - risanka
- 17.20 Masters, i dominatori dell'universo - risanke
- 17.50 La famiglia Bradford - TV film
- 18.50 Marron Glacé - TV novela
- 19.30 M'ama non m'ama - nagradno tekmovanje
- 20.25 La moglie in vacanza, l'amante in città - film
- 22.30 Maurizio Costanzo Show
- 00.15 Chi è Harry Kellerman e perché parla male di me? - film
- ITALIA 1**
- 8.30 La grande vallata - TV film
- 9.30 Quando tramonta il sole - film
- 11.30 Maude - TV film
- 12.00 Gli eroi di Hogan - TV film
- 12.30 Lucy Show - TV film
- 13.00 Bim Bum Bam
- Laura - risanka
- 14.00 Devlin & Devlin - TV film
- 15.00 Agenzia Rockford - TV film
- 16.00 Bim Bum Bam
- Lalabel - risanka
- Vita da strega - TV film
- 17.30 Una famiglia americana - TV film
- 18.30 Il principe delle stelle - TV film
- 19.50 I Puffi - risanke
- 20.25 La luna nel pozzo - glasbena oddaja
- 22.20 Bit
- 23.15 Samurai - TV film
- 00.15 La prima volta di Jennifer - film
- TELEPADOVA**
- 12.15 Cara a cara - TV film
- 13.00 Risanke
- 14.00 Mama Linda - TV film
- 15.00 Gli emigranti - nadaljevanka
- 16.30 Peyton Place - TV nadalj.
- 17.30 Risanke
- 19.00 L'incredibile Hulk - TV film
- 20.00 Anche i ricchi piangono - TV film
- 20.20 Dramma della gelosia - film
- 22.30 Il momento della verità
- 23.30 Hawaii Squadra Cinque Zero - TV film
- 00.30 Il seme della violenza - film
- TRIVENETA**
- 9.30 Il re del quartiere - film
- 12.30 Horoskop
- 12.45 Affari di cuore - TV film
- 13.30 Yoghi - risanke
- 14.00 Jabberjaw - risanka
- 14.30 Drazba
- 17.00 TV film
- 18.30 Rumpole - TV film
- 19.30 Glasbeno srečanje
- 20.30 Il marchio di sangue - film
- 22.00 Il re del quartiere - TV film
- 22.30 Film
- 01.15 Film
- 03.00 Program non stop
- TELEFRIULI**
- 12.00 Insieme
- 13.30 Starzinger - risanka
- 14.00 Mariana, il diritto di nascere - TV film
- 19.00 Cara a cara - TV film
- 20.30 Sport
- 21.30 Prima dell'uragano - film
- 23.30 La morte non esiste - film

RADIO

Nedelja, 20. maja 1984

RADIO TRST A

8.00, 14.00, 19.00 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.45 Glasbeni potpuri; 10.00 Poslušali boste; 10.30 Mladinski oder: »Strahek«. Napisal Ottfried Preussler; 11.00 Glasb. potpuri; 11.15 Neposreden prenos slovenske deželne manifestacije na Travniku v Gorici. Poročata Drago Legiša in Marjan Slokar; 12.40 Vera in naš čas; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.10 Nediški zvon; 14.40 - 19.00 Nedeljsko popoldne: Šport in glasba ter prenosi z naših kulturnih prireditev.

RADIO OPČINE

Oddaja na naslednjih frekvencah: 98.900 MGHV, 90.600 in 99.100 MGHV. Do 10.00 glasba; ob 10.00 Prostor intervju; 10.30 Jutranji val Radia Opčine - v studiu Mira in Marino; 13.00 Oddaja SKD Tabor; ob 14.00 Glasba po željah s telefonskimi pozivi v živo; dalje večerni in nočni val Radia Opčine.

RADIO KOPER

(Slovenski program)

8.00, 13.30, 15.30 Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro - Radijski koledar; 7.30 Za zdravje - Objave; 8.15 Polje, kdo bo tebe ljubil - kmetijska oddaja; 9.00 Zaključek; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 13.40 Sosednji kraji in ljudje; 14.30 Glasba po željah; 16.00 Radio Koper na obisku pri avtorju knjige »Boj za obstanek«; 16.30 Primorski dnevnik; 16.45 Pesem tedna Radia Koper; 17.30 Nedelja na športnih igriščih; 18.00 Zaključek.

LJUBLJANA

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.30 Zdravo, tovariši vojaki; 8.07 Radijska igra za otroke (prva izvedba) Pavel Lužan; Izginjevalnik - Skladbe za mladino; 9.05 Še pomnite, tovariši; 10.05 Nedeljska matineja; 11.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 13.20 Za naše kmetovalce; 14.05 Pihalne godbe; 14.20 Humoreska tega tedna Guy de Maupassant: »Preudar-než«; 14.45 Z majhnimi ansambli; 15.10 Pri nas doma; 15.30 Nedeljska reportaža; 15.55 Amaterski zbori tekmujejo - 8. oddaja iz radijskega tekmovanja 1983; 16.20 Pogovor s poslušalci; 17.05 Priljubljene operne melodije; 17.50 Zabavna radijska igra Norman Corvin: Čudežna gosnica - Na zgornji polici; 19.25 Obvestila in zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.20 Glasbena tribuna mladih - Skupni program JRT; 23.05 Literarni nokturno Lewis Carroll: Pesmi; 23.15 Zaplešite z nami.

Ponedeljek, 21. maja 1984

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 7.40 Pravljica; 8.10 Dopoldanski zbornik: Almanah: Sedma stopnja sreče. Svoje podvige opisuje Igor Škamperle; 8.45 Glasbeni potpuri; 10.19 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Literarni listi; 11.40 Glasbeni potpuri; 12.00 Skrivnost verstev; 12.30 Glasbeni potpuri; Gospodarska problematika; 14.10 Radijsko popoldne: Roman v nadaljevanjih: Božin Pavlovski: »West Aust«; 14.35 Tja in nazaj; 16.00 Slovensko učiteljsvo pod fašizmom; 16.30 Tja in nazaj; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Pod Matjurjan, posebnosti in omika Nediških dolin; 18.30 Glasbene raznolikosti.

RADIO KOPER

(Slovenski program)

6.30, 13.30, 14.30, 17.30 Glasba za dobro jutro; 6.15 Vremenska napoved, cestne razmere, EP; 6.45 Prometni servis; 13.00 Danes na valu radia Koper; 13.45 Glasbene šole; 14.00 Novosti naše diskoteke; 14.40 Iz filmskega sveta; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 16.45 Pesem tedna Radia Koper; 17.00 V podaljškem - pregled športnih dogodkov; 17.33 Naša pesem - Maribor 84; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER

(Italijanski program)

7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijske vesti; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 9.00 Štirje koraki; 9.32 Pisma Lucianu; 10.00 Poppeva tedna; 10.10 Otroški kotiček; 10.35 Vrtljak; 11.30 Na prvi strani; 11.45 Plesna glasba; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Popoldanski program; 16.15 Edig Galletti; 16.55 Pisma iz...; 18.00 New dance; 18.45 Lirična glasba.

Dostojanstveno, mirno in odločno zahtevamo priznanje naših pravic

Omikano, demokratično in dostojanstveno, a zato nič manj odločno se bomo danes udeležili množičnega in enotnega zborovanja na Travniku, manifestacije, ki ni in ne more biti zoper sodržavljane italijanskega jezika, zoper predstavnike te ali druge stranke. Z množično udeležbo poudarjamo naše zahteve po zakonskem priznanju pravic, ki nam pripadajo kot skupnosti, pravic zajamčenih v italijanski ustavi, zapopadenih v mednarodnih pogodbah in meddržavnih sporazumih, a nikoli uresničenih.

S takimi občutki bomo danes prisotni na manifestaciji in z okrepljeno zavestjo, da lahko združeni in enotni dosežemo cilj, za katerega si prizadevamo že ves povojni čas, posebno pa zadnjih nekaj let.

Vsi v avtokolone!

Na današnjo manifestacijo bodo iz vasi odpeljale avtokolone. Vsi, ki bodo odšli na manifestacijo z osebnimi avtomobili, naj se zberejo na sledečih zbornih mestih:

ŠTANDREŽ,	
pred Domom A. Budal	9.45
PODGORA,	
pred spomenikom NOB	10.00
VRH, pred gostilno Devetak	10.00
SOVODNJE,	
pred Kulturnim domom	9.45
GABRJE, pred sed. KD Skala	9.45
RUPA - PEČ,	
pred kotalkališčem na Peči	10.00
ŠTEVERJAN,	
pred sed. KD Briški grič	10.00
DOBERDOB,	
pred osnovno šolo	9.45
JAMLJE,	
pred spomenikom NOB	9.45
DOL - POLJANE,	
pred gost. Peric pri Devetakah 10.00	
Pred gostilno Peric se bodo ob tej uri združile vse tri kolone iz dobredobske občine.	

Združeni in enotni ne samo v političnem pomenu, združeni in enotni tudi v generacijskem pomenu. Današnje zborovanje ni samo problem mladih, ali vprašanje, ki naj bi ga reševali nekdanji prekaljeni in preizkušeni borci, ki so morda danes že nekoliko

upehani. Skupaj in enotno moramo nastopiti, kajti vsi smo del naše skupnosti.

Ob tem nikakor ne smemo pozabiti, da v naših prizadevanjih, v našem boju za priznanje pravic, za demokracijo, nismo in ne bomo sami. Z nami so demokratične italijanske stranke, ustanove in organizacije, enotna sindikalna zveza, kakor zgovorno pričajo številne solidarnostne izjave, ki smo jih in jih še prejemamo. Z nami so vsi resnično demokratično čuteči državljani italijanskega jezika, čeprav je mogoče propaganda nacionalističnih in šovinističnih krogov v zadnjih dneh spet bučna in glasna. Nazadnjaški krogi se vedno boje demokracije, naš boj pa je boj za demokracijo in najbolj demokratične družbene odnose!

Solidarnost odbora za mir

Odbor za mir na Tržiškem izraža svojo solidarnost z manifestacijo, podporo zahtevi po hitri odobritvi zakona za globalno zaščito slovenske narodnostne skupnosti in obsoja težko provokacijo samozvanega odbora za italijansko Gorico, h kateri so pristopile tudi osebnosti strank, ki se proglašajo za »demokratične in evropske«.

Solidarnost županov s Tržiškega

Soglasje z današnjo manifestacijo so z brzojavko izrazili župani občin Škocjan ob Soči, Šempeter ob Soči, Fogliano Redipuglia, ki se s tem pridružujejo vrsti ustanov, združenj in organizacij, ki so podporo izrazili že prej. Z dne.

Jutri v Gorici in Sovodnjah podelitev bralnih značk

Praznik slovenske besede, praznik slovenskih otrok. Tako bi lahko poimenovali prireditve, ki se bodo jutri zvrstile na osnovnih šolah na Goriškem. Podeljevali bodo namreč letošnje bralne značke.

Slovesnosti bosta jutri dve: v Kulturnem domu se bodo zbrali učenci in učitelji osnovnih šol goriškega didaktičnega ravnateljstva. Na slovesnosti, ki se bo pričela ob 9.30 bosta prisotna Niko Grafenauer in Mira Stupica ter predsednik odbora bralne značke za zamejstvo Jože Zupan.

Na prireditvi se so otroci dobro pripravili in naštedirali tudi priložnostni kulturni program.

Učenci osnovnih šol iz Sovodnj, Vrha in Rupe se bodo zbrali, prav tako jutri, na slovesnosti, ki bo ob 10. uri v osnovni šoli v Sovodnjah. Kot gost se bo slovesnosti udeležil pisatelj Ivi Zorman.

Tako v Gorici, kakor v Sovodnjah bo bralno značko prejelo nad 500 otrok. Do konca šolskega leta bosta podobni slovesnosti še v Jamljah, 9. junija in v Doberdobu, 13. junija.

Borci iz Ronk pobrateni s Solkanom in Opatjim selom

V Selcah so se včeraj pobratili bivišji borci iz Ronk, Opatjega sela in Solkana. Svečanost s podpisom listin o pobratenju med člani sekcije VZPI-ANPI iz Ronk ter zavzema borcev iz dveh slovenskih obmejnih krajev je bila včeraj popoldne na prireditvenem prostoru v Selcah v okviru večdnevnega vaškega praznika.

Borci iz Opatjega sela in Solkana so prišli v Ronke že včeraj dopoldne in so se srečali s tamkajšnjim županom. Nato so si ogledali ronško letališče. Popoldanska svečanost se je odvijala v prijateljskem vzdušju med borci, ki so se med osvobodilno vojno borili z ramo ob rami. To bratstvo in prijateljske vezi med slovenskimi in italijanskimi borci so poudarili vsi govorniki. V imenu domačih partiza-

nov je pozdravil predsednik ronške sekcije ANPI Umberto Blasutti, za goste pa sta pozdravila predsednik sveta krajevnih skupnosti Opatje selo Zlatko Marušič in predsednik zveze borcev iz Solkana Zdravko Bašin. Vsi trije so v pozdravnih nagovorih podčrtali, da pobratenje ni samo formalno dejanje, pač pa pomeni obnovitev vezi, ki so se skovale v zmagovitem boju proti okupatorju.

Zatem so predsedniki vseh treh borčevskih organizacij podpisali listine o pobratenju. Na prireditvi sta sodelovala tudi pevka zbora iz Ronk in Opatjega sela.

S tem se je zaključil prvi del postopka o pobratenju, ki predvideva junija srečanje v Opatjem selu, jeseni pa v Solkanu.

Združenje umetnikov

»Umetniki na Goriškem se ne čutijo ogroženi, ampak obogateni s prijateljstvom, ki nas druži z umetniki slovenske narodnosti«, sporoča s telegramom Vsedržavno združenje umetnikov in s tem izreka polno solidarnost pobudi za današnjo manifestacijo.

Okrogla miza o evropskem združevanju

O evropskem združevanju bo tekla beseda na okrogli mizi, ki bo jutri ob 18.30 v konferenčni dvorani Palace hotela v Gorici. Prireja jo krožek Rinascita. Govoril bo član Evropskega parlamenta Altiero Spinelli, sodelovali pa bodo še Pio Baissero, Pasquale De Simone in Otello Bosari.

razna obvestila

V teku je vpisovanje otrok v počitniške kolonije Vincencijeve konference. Letovanje bo v dveh izmenah in sicer od 7. do 30. julija in od 30. julija do 23. avgusta, v Comigliansu. V občinah Doberdob, Sovodnje, Števerjan, Ronke in Krmin se starši lahko ogledajo na županstvih, ali pri učiteljih, v Gorici v uradu za socialno skrbstvo v Ul. Baiaumonti. Na prošnji naj izrecno navedejo, da želijo otroka vpisati v slovensko kolonijo.

kino

Gorica

VITTORIA 15.30—22.00 »Lolita, la governante erotica«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

CORSO 15.30—22.00 »Cento giorni a Palermo«.

VERDI 15.15—22.00 »Voglia di tenezza«.

Tržič

EXCELSIOR 14.00—22.00 »Pinocchio«.

PRINCIPE 16.00—22.00 »Una poltrona per due«.

COMUNALE Danes zaprto

Nova Gorica in okolica

SOČA 10.30 »Nore dirke Toma in Jerryja«. 16.30—20.30 »Totsies«.

SVOBODA 16.30 »Nore dirke Toma in Jerryja«. 18.30—20.30 »Največji rop banke«.

DESKLE 17.00 »Popajeve norčije«. 19.30 »Stewardesa in gangsterji«.

TEKNOMEC

GORICA — Korzo Italia 76
Tel. 81032

STROJI IN OPREMA ZA URADE
BLAGAJNE —
REGISTRATORJI SWEDA

KMEČKO-DELAVSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA V SOVODNJAH			
BILANCA 31. DECEMBRA 1983 in primerjava med 1982 in 1983			
AKTIVA		1982	1983
Blagajna		29.528.544	67.316.681
Depoziti in tekoči računi bank		1.323.255.451	1.837.893.126
Lastne vrednotnice		671.014.570	1.262.680.128
Udeležbe		4.660.000	5.660.000
Eskomptni portfelj		415.255.609	485.207.681
Tekoči računi klientov		1.171.759.633	1.237.737.327
Hipotekarna posojila		440.300.301	590.024.206
Osebnostna posojila		540.884.692	459.074.972
Menice in dokumenti na inkaso		9.029.200	64.286.478
Razni dolžniki		118.060.042	328.009.523
Oprema in stroji		25.753.940	26.367.540
Nepremičnine		23.257.286	86.257.286
Prehodna aktiva		52.937.616	69.975.285
		4.826.696.884	6.520.490.233
Razvidnostni računi		1.725.580.425	2.554.280.425
		6.552.277.309	8.974.770.658
PASIVA		1982	1983
Glavnica		105.000	105.500
Redni rezervni sklad		114.870.669	177.299.663
Posebni rezervni sklad		33.670.187	45.170.187
Revalutacijski sklad		—	63.000.000
Sklad za odpravnine		15.461.019	21.912.934
Sklad za amort. opreme in nepremičnin		15.706.078	21.720.467
Sklad terjatvenih rizikov D.P.R. 597/73:			
— čl. 66 I odstavek		42.004.715	55.609.715
Razni skladi		3.678.054	1.913.518
Hranilne vloge		3.871.397.527	5.083.642.294
Tekoči računi klientov		531.396.728	635.065.116
Cedenti menic in dokumenti na inkaso		43.661.466	114.001.994
Razni upniki		56.860.390	187.353.264
Reeskont aktivne		12.456.057	7.637.228
Dobiček poslovne dobe		85.428.994	106.058.353
		4.826.696.884	6.520.490.233
Razvidnostni računi		1.725.580.425	2.554.280.425
		6.552.277.309	8.974.770.658

Pričakovanje za izid volitev na sedežu št. 42 v Tržiču

Volitve danes in jutri

Veliko pričakovanje za današnje delne upravne volitve v Tržiču. Danes ob 7. uri bodo odprli volišče v prostorih srednje šole Randaccio, na Drevoredu Cosulich, kjer bo danes in jutri oddalo svoj glas le okrog 570 volivcev, vpisanih v volilne sezname sedeža št. 42. Volišče bodo danes zaprli ob 22. uri, odprli pa ga bodo ponovno jutri ob 7. uri. Volilci bodo lahko dali svoj glas do 14. ure.

Prvi, neuradni izidi, bodo predvidoma znani že v poznih popoldanskih urah, uradne izide pa bodo objavili šele v torek zjutraj.

Pričakovanje, kako se bodo odločili volilci ob drugem glasovanju (volili so namreč že lani junija) je med

strankami veliko in najbrž bo tudi nekaj sprememb v sestavi občinskega sveta.

Splošna skupščina v ladjedelnici

Novi teden se za delavce tržiške ladjedelnice pričanja v dokaj napetem ozračju, v negotovosti, v pripravi na zaostreitev sindikalnega boja.

V podjetju bo jutri ob 8. uri skupščina vseh delavcev na kateri bodo podali oceno zadnjih pogovorov v Rimu in se dogovorili o pripravah na splošno stavko. Ocena, ki jo bodo dali sindikalni predstavniki bo po vsej verjetnosti negativna, saj zadnji pogovori niso prinesli v bistvu nič novega. Ni izključeno, da se bodo delavci že jutri odločili za zaostreitev sindikalnega boja.

Danes slovesnost pri Peternelih

Pri Peternelih v Goriških Brdih bo jutri ob 15. uri, spominska slovesnost ob 40. obletnici partizanske bitke in nemškega divjanja v teh krajih. Komemoracijo prireja pokrajinski odbor VZPI-ANPI v sodelovanju z Zvezo združenj borcev NOB iz Nove Gorice.

Prireditelja obveščata, da bo ob tej priložnosti mejni prehod pri Neblem odprt tudi za prehod s potnim listom.

● V Tržiču so te dni pričeli urejevati križišče med ulicama Garibaldi in Roma. Premaknili bodo svetilnično gredo, ki je sedaj sredi cestišča in tudi drog električne razsvetljave.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Marzini, Corso Italia 89, tel. 84443

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Alla Salute, Ul. C. Cosulich 117, tel. 72480.

ZVEZA SLOVENSKE KULTURNIH DRUŠTEV

vabi danes ob 17. uri v KULTURNI DOM na revijo otroških pevskih zborov.

PESEM POMLADI

Nastopilo bo 8 skupin z Goriškega.

Negativen odnos do Slovencev odraža tudi strah

Razmišljanje ob valu italijanskih pisem proti pravicam, ki jih zahtevamo Slovenci v Italiji

PAVEL STRANJ

Od časa do časa se v italijanskem tržaškem tisku dvigne, kot pravi val, javna razprava o naših pravicah. Zadnji val se je sprožil marca in je do danes naplaval preko 50 pisem, večinoma italijanskih. Ta niso bila vsa uperjena proti nam; nekaj jih je bilo naklonjenih, nekaj pa tudi razmišljujočih, ki pomenijo tudi napor in iskanje poti k razumevanju. A te so bile vendar še izjeme; vendar pa pisem je bila jasno in odločno proti našim pravicam.

Ta pisma so zanimiva iz več razlogov. Tista, ki so podpisana z imeni vidnih ali skritih politikov so navadno propagandna. Takih je na Piccolo skoraj polovica. Preostala pisma pa so dokumenti tržaškega narodnostnega vzdušja, odnosa Italijanov do Slovencev.

Če iz teh pisem odmislimo vse pravne in tehnične prevleke argumentov in skušamo prodreti v miselnost piscev, se prikaže zelo komplicirana slika. Razlaga te podobe bi zahtevala zelo temeljit pristop, morda se ga bo kdo kdaj tudi lotil; tu sledi le nekaj splošnih vtisov, ki so se nabrali brez vsake analitične ambicije.

Prvo, kar prizadene slovenskega bralca, čeprav ni vedno jasno izražena, je odnos zanižanja in odpiranja Slovencev, ki veje iz teh pisem. Ta odnos do nas se verjetno lahko razloži na več načinov, a najbolj verjetni razlog je, po mojem mnenju, strah.

Iz zaniževalcev naših pravic diha zelo oster strah, ki ima v sebi elemente še tistega strahu, ki smo ga vzbudili, ko smo se pojavili v teh krajih kot rušilci mest. Ko smo se v deželi dokončno naselili smo vzbujali strah, kot nosilci drugačne kulture. V novi družbeni ureditvi so nas podredili, a se strahu vladajoči sloji niso otresli. Zbali so se nas, ko smo kot puntarski kmetje zažigali njih gradove in ogrožali njih mesta. In zbali so se nas spet, ko smo se, kot proletarji, izrinjeni iz zemlje za-

čeli stekati v mesta in se organizirati v družbeno in politična gibanja. Skušali so nas še enkrat, dokončno podrediti, s fašizmom, a kako zelo so se ustrašili, ko smo na to odgovorili z narodnoosvobodilnim bojem in udarili nazaj.

Ta strah so skušali še od nekdaj premagati, ali vsej uročiti na več načinov. Najprej z občutkom vzvišenosti, ki ga je dajala mestna tradicija, nato z žaljivimi vzdevki in s strašnimi kaznimi za upornike, a kljub vsemu se tega strahu niso zmogli otresti in še v trenutku največje premoči so pričevanje o njem vklesali v pročelje stavbe v središču Trsta. Mislili so, da so se nas dokončno rešili, in skušali so nas zbrisati iz zgodovine mesta z oznako »tufeca«.

Kaj pa danes? Česa jih je strah danes? Odrinili bi vse čustvene razloge, ki jih navajajo v svojih pismih. Nemogoče je, da bi mi lahko ogrozili italijansko sestavo Trsta. Tak strah, kvečjemu lahko priča o njihovem velikem občutku šibkosti. In saj res: njih pojmovanje italijanstva Trsta se izraža bolj kot iz svojih notranjih prvin, predvsem kot skupni imenovalec v boju proti nekemu zunanjemu sovražniku. In ta sovražnik naj bi bili mi.

Torej čemu strah? Kaj je tako nevarnega v naših zahtevah? Očitno predpostavljajo sprejemanje naših zahtev nekatere spremembe v družbi, vsaj na lokalni ravni in sicer spremembe v smeri večje demokratičnosti.

Ne verjamem, da večina piscev, skriva za svojimi nacionalističnimi pogledi kake jasne za nas družbene načrte. Verjamem pa, da njihov odklon do Slovencev prihaja neposredno iz njihove miselnosti; verjetno se niti ne zaveda o vseh družbenih posledicah, ki bi izhajale iz njihove logike. Zato pa tem bolj verjamem, da je zanje odpiranje Slovencev, prava psihološka nuja; da tako rešujejo lastne nemogoče predstave o svoji vlogi. Potrdilo pravilnosti te teze bo prišel s časom: čim bolj bo Trst gospodarsko, družbeno in sploh propadal, tem bolj bodo potrebni miti nekdanje veličine,

nekdanje vloge italijanskega meščanstva in tem bolj potrebni bodo nekaki notranji »Judje«, grešni kozli, za vsa doživeta razočaranja in nemoč. Slovenci naj bi torej služili kot nekak skupni sovražnik, ki naj bi dajal nov smisel miselnosti, ki skuša preživeti svoj poraz.

Ozkost te miselnosti nam dopušča le en izhod: Slovenci naj bi lahko postali subjekt le v kolikor bi sprejeli njihovo logiko; popolnoma enakopravni bi pa postali, le, ko bi nehali biti Slovenci. Danes nismo res enakopravni v njihovih očeh le zato, ker nismo še Italijani. Oni pa so demokratični, ker nam dopuščajo in dobrohotno svetujejo, naj postanemo že vendar enkrat Italijani.

To stališče pride do izraza predvsem v njihovem pojmovanju sožitja. Slovenci smo sprejemljivi, ko nas ni, ko ne ogrožamo njihovega zelo neuravnovešenega občutka varnosti. Dobri državljani smo, ko se ne pojavljamo kot skupnost izven naših ustanov; ne hvalježni, pa ko se pojavljamo kot skupnost, tudi izven njih.

Zoper nezdržnost takšnega stališča (zanižanja naših pravic in istočasnega zagovarjanja lastne demokratičnosti) rabijo nekaj stalnih metod. Na primer ironijo; slikanje neke bodočnosti, kjer bi vsi Tržačani morali krožiti s prevajalskimi slušalkami na ušesih in bi vsi Slovenci že ob rojstvu dobili (dedno) zajamčeno službo prevajalca.

Drugi tak prijem je kriminalizacija vseh Slovencev z očitkom o foibah. Tak argument potrebuje majhno predelavo zgodovinske perspektive: dovolj je začeti razmišljanja po prvem maju 1945. Z brisanjem zgodovine v njeni prostorski in časovni dimenziji se tako lahko prikaže Slovence kot dovolj hudobne, da ne zaslužijo nobene zaščite.

Verjetno je v tej površnosti nekaj več kot čisto sprenevedanje ali golo potvarjanje dejstev. Ravnodušnost stakero se tudi najbolj učeni dopisovalci Piccola izogibajo obdobja fašizma in prve polovice svetovne vojne, da je misliti. Kako je mogoče, da ne čutijo ali vsaj slutijo teh korenin, ki so se pod mestnim

tlakom razrasle v njegovo (mestno) podzavest? Do neke mere je že razumljivo, da je za poprečnega Italijana fašizem le nesrečna epizoda, kajti italijanski narod, kot celota ni še nikoli v sodobni zgodovini doživel nevarnosti uničenja. Kdor pa govori o narodni zavesti Slovencev v Italiji danes ne more mimo tega dejstva.

Verjetno obstaja zelo tesna zveza med zapiranjem oči nad tem zgodovinskim ozadjem in zanižanjem naših pravic. Verjetno bi priznanje naše skupnosti sprožilo verziho reakcijo priznanj, ki bi segle v neljubo preteklost. Zanižanje naše skupnosti je tudi zanižanje tiste preteklosti in odgovornosti.

Kakršne koli so korenine zanižanja naše skupnosti, mislim, da je čas, da vzamemo to zanižanje zelo resno na znanje in da se z njim spoprimemo. Tako, na primer, v zvezi z našo nesposobnostjo uveljavljanja slovenščine v javnosti, lahko odgovorimo, da še trajajo posledice fašizma. Lahko celo trdimo, da na večini italijanskih javnih napisov visi tudi nedni napis: »rezervirano samo za italijanski jezik« in to upravičeno imenujemo kulturna segregacija, ker je res tako. A to ni dovolj.

Dejstvo, da se ne borimo dovolj dosledno za uveljavljanje slovenščine v javnem življenju, nam mečejo v obraz, kot dokaz, da smo že odpisani; kot da so naše zahteve po zajiščeni rabi slovenščine v javnih uradih, neka pokora, ki jo vsiljujemo tudi Italijanom, ker drugega več ne zmoremo.

Mi se borimo za javno uradno priznano pravico do rabe slovenskega jezika ravno zato, ker smo prepričani, da je ta pravica bistvena za naš obstoj. Prepričani smo, da so nam oblasti dolžne dati uradno priznanje te pravice, ker nam niso še vrnille nekaj, kar nam je že pripadalo. Vemo tudi, da zakon bi ne bil čudežno zdravilo, ki bi samodejno rešil problem naše samozavesti, a verjamemo, da je potreben, čeprav sam ne zadostuje. Borba za to pravico je borba s tistimi, ki so nas že odpisali.

Vinske pesmi v Bregu

Ob izidu prve plošče in kasete MPZ KD Valentin Vodnik iz Doline

Kot je v sliki ulovljen trenutek nekega življenja, tako je tudi tonski zapis dokument nekega časa, življenja, uspeha in dela nekega glasbenega trenutka. Na kaseti in plošči VINSKE PESMI V BREGU je ujet trenutek Moškega pevskega zbora Kulturnega društva Valentin Vodnik Dolina. Le redkokateri zbor, ki deluje v težkih razmerah, odmaknjen od kulturnega središča, doživi dan kot ga je 28. aprila doživel zbor iz Doline, ko je v Občinskem g'dališču France Prešeren v Boljuncu predstavil svojo prvo kaseto in ploščo. To je bil praznik ne le zbora, ampak tudi vseh tistih, ki ljubijo svoj jezik in svojo pesem. Zato ima pričujoča plošča več pomenov: je dokument slovenstva v Italiji, slika današnjega zborovskega petja na Primorskem, je stilno izoblikovana, kaže okus povprečnega poslušal-

ca in nosi v sebi skrito ljubezen do petja, s katerim najbolj neposredno izpovedujemo svet lastnih čustev in doživetij.

Misel o izdaji plošče se je porodila šele po dveh letih uspešnega nastopanja zbora na številnih odrih z »Vinskimi koncertom«, ki je nastal po zamisli dirigenta zbora in skladatelja Ignacija Ote ob iskanju novih oblik in vsebin zborovskega petja, s katerimi naj bi spodbudil pevce k resnejšemu delu pa tudi privabil publiko na koncerte. V ta namen je Ignacij Ota priredil za moški zbor ljudske pesmi MI SMO Z BREGA, VINCE RUMENO, ANCORA UN LITRO, KOD S'PA HODIL, NIKDAR NE BOM POZABIL, VINČEK MOJ, MI SLOVENCIL VINCA NE PRODAMO, EN STARČEK, IVE VUCE PASE in ugasbil pesem Janka Glazerja KLOPOTCI.

Čeprav je skladatelj nekatere narodne pesmi prekomponiral in jih harmonsko obogatil, je to napravil z veliko mero estetskega okusa in s prefinjenim občutkom za zvočnost narodne pesmi, saj jim ni odvzel ljudskega občutenja in elementarnosti doživljanja.

Na plošči so še ljudska PESEM O

MARTINU KEBRU, KANGALILEJSKA OH CET v priredbi Franceta Marolta, REZIJANSKA priredba Alojza Srebotnjaka, VINSKA dr. Antona Schwaba, BEVE COMPARE v priredbi zbora Monte Cauriol, VINSKA v priredbi Cirila Preglja, BRINDIAM Luigija Cherubinija, ljudska pivska BRATJE in NA VIPAVSKEM Rada Simonitija na besedilo Ludvika Zorzuta.

Poslušalec ob poslušanju proše ali kasete ne sme in ne more pričakovati pevske tehnične in intonacijske neoporečnosti, saj so člani zbora le ljubitelji petja različnih poklicev in različne stopnje izobrazbe. Neprofesionalnost petja nadomesti preprostost, prisrčnost, doživljaj in prepričljivost izvedbe predvsem pa ljubezen do petja.

Pohvaliti moramo tudi izbor in vrstni red pesmi. Kaseto in ploščo, ki je sad vztrajnega in trdnega dela pevcev ter zborovodje Ignacija Ote, je založil Založništvo tržaškega tiska d.d. Trst, snemali so v studiu Radia Ljubljana. Urednik in glavni producent je Tone Povž, glasbeni producent pa Marinka Strenar. Grafična oprema je delo Graficentra Trst.

MIRKO SLOSAR

novost na knjižni polici

Metamorfoze Publij Ovidij:

Ovidijeve Metamorfoze pomenijo enega najbolj očarljivih, vrhov antične pesniške ustvarjalnosti. V njih se je rimski pesnik Ovid spustil v tekmo z rimskim Homerjem. Vergilijem in skušal ustvariti nekaj, kar ne bi zaozajalo za Eneido, nekaj kar bi bilo samoniklo, moderno in po obsegu večje. Metamorfoze so sestavljene iz približno 230 krajših zgodb, od katerih se vsaka konča z neko preobrazbo — iz kaosa v urejen svet, s preobrazbo človeškega ali živalskega bitja v rastlino ali žival in podobno. Zgodbe so nanižane tako, da prikazujejo svetovni razvoj od začetka stvarstva do pesnikove sodobnosti, pri čemer se pesnik v zadnjih zgodbah vse bolj približuje sodobnosti. Pri tem ni zgodovinar temveč svoboden preoblikovalec zgodovinske snovi.

Naš znani Janez Vajkard Valvasor (1641-1693) se je ukvarjal z mnogimi področji znanosti, bil je zbiratelj, založnik, risar, ob tem pa tudi vojak. Odlikoval se je po veliki raziskovalni vnemi, vsestranskemu znanstvenemu zanimanju in ljubezni do domače zemlje.

Na svojem gradu Bogenšperku pri Litiji je ustanovil lastno grafično podjetje in začel izdajati topografska in umetnostna dela. Kot svoje drugo delo je izdal prav Ovidijeve Metamorfoze, oziroma knjigo s 96 ilustracijami, bakrorezi iz Metamorfoz. Pri izdaji sta sodelovala Andrej Trost, ki je bil glavni avtor bakrorezov pri Valvasorju in obenem učitelj mlajših upodabljalcev ter Matija Greischer.

Dva izvoda te knjige sta ohranjena pri nas, v Narodnem muzeju v Ljubljani in v Studijski knjižnici v Novem mestu. Kmalu po izidu pa je Valvasor podaril ali prodal bakroreze Ovidijevih Metamorfoz tiskarju in založniku J. K. Mayrju v Salzburgu, ki je izdal novo izdajo tega dela z dodatnimi bakrorezi.

Ovidijeve Metamorfoze z ilustracijami Valvasorjevih grafikov po prvi izdaji je izdala založba Mladinska knjiga v faksimilirani izdaji. Poleg reprodukcij grafikov v originalnem formatu ima sedanja izdaja spremno besedo, sestojčo iz treh prispevkov. Branko Reisp govori o sami knjigi, to je o izdaji Valvasorjevih Ovidijevih Metamorfoz. Kajetan Gantar piše o Ovidijevi pesniški in odmevih Metamorfoz v poznejši literaturi in umetnosti. O umetnostnozgodovinskem pogledu na Valvasorjevo izdajo Ovidijevih Metamorfoz pa razpravlja Emilijan Cevc v tretjem prispevku, dodanem grafičnim reprodukcijam.

Sl. Ru.

BERITE

Novi Matajur

STONE SVETINA

Med nebom in peklom

146.

Naslednji večer je partizanska trojka prišla v vas in potrkala pri Bizantu. Žena je, po uniformah sodeč, mislila, da so Italijani in je takoj odprla. Ko pa je zagledala partizane, se je vsa stresla. Zvezde na kapah — teh pač ne nosijo Italijani...

»Z možem se moramo nekaj pomeniti!«

»Lahko, saj je doma!«

Bizant je skozi odprta vrata zagledal partizane. Niti na misel mu ni prišlo, da bi bežal. Trdno je zgradil dokaz za svojo nedolžnost. Krivdo je prevrgel na učiteljico. Takoj se mora oprati, sicer bo imel slej ali prej težave. Skušal je biti miren in neprizadet, pričrčan je bil, da bo partizane prelisičil. Če ga bodo vzeli s seboj, bo skočil... Sicer pa — kako naj bi zdaj nenadoma pomislili nanj, ko ga niso izsledili v desetih letih? Vse partizane in njihove pomagače je imel za vihravce kratke pameti, za avanturiste, za peščico ljudi brez moči, ki bo slej ali prej uničena.

Šele ko je vstopil Peter s pištolo v rokah in zarezal vanj s hladnimi očmi, ga je zaskrbelo.

»Naj fantje sedejo! Daj, žena, postrezi, otroci pa naj gredo spat!«

»Lahko tudi ostanejo,« je dejal Peter. »Sedli ne bomo, ker bomo kmalu odšli in nismo ničesar potrebni. Prišli smo zato, da bi razčistili, kdo je izdajal!«

»Naš že ni!« je s skrbjo dejala žena, ki ji je vsa kri izginila z obraza. »Menda je učiteljica in še kdo drug! Brez vzroka ni odšla z Italijani.«

»Kdo drug pa?« je vprašal Peter.

Bizant je takoj ocenil, da je Peter zelo neugoden izpraševalec. Pogledal je k oknu in spet k partizanom. Vsi trije so držali roke na orožju, eden pa je imel naperjeno cev strojnice naravnost vanj.

»Še manj ugoden bi bil Karlo,« je pomislil. On, Bizant, je nekaj let hodil k Bečanu v gostilno kvartat in prepevat, potem pa se je zapletel v spor zaradi živine, ki je bila zašla v škodo... Zdaj je preklinjal trenutek, ko se je začel udinjati karabinjerjem. Če bi bili karabinjerji kaj vredni, bi že davno imeli Bečanove, Petra in druge prekucuhe! Zdaj, ko jim teče voda v grlo, so se podvžali. On pa bo plačeval račune za njihovo nesposobnost. Če bi mu bili dali vsaj pištolo...

Kot bi Peter bral njegove misli, je rekel:

»Bizant, vstani, dvigni roke in stopi k steni!«

Ubogal je brez besede.

»Obtožujem te, da si izdajalec slovenskega naroda. Izdajal si Bečanove in tudi druge v vasi!«

»Brž dokazov me obtožuješ! Tako kot ti mene lahko obtožim jaz tebe. Nosil si podatke učiteljici, ta pa jih je pošiljala naprej!«

»Ne! Med nama je velika razlika! Mi imamo za tvojo izdajo dokaze, ti jih za mojo nimaš! Poročnik Zanni je poskrbel za to!«

Segel je z roko v žep in vzel ven dvojce podpisanih potrdil.

»Tu sta se podpisala ti in še nekdo iz vasi za prejeti denar!«

Ženska je padla na kolena in bruhnila v jok.

Bizant je bil razorožen. Pobledele je in rekel:

»Bil sem prisiljen poročati Italijanom, sicer ne bi bil dobil dela!«

»Torej priznaš, da si kriv?«

»Nisem izdajal sam. Vedeli so za vse, kar se je dogajalo v vasi!«

»Bizant, če ne bi bilo takšnih, kot si ti, bi bila danes naša vas cela, Bečanovi in vsi drugi pa doma! V imenu Osvobodilne fronte si obsojen na smrt!«

»Ne ga ubiti!« je zavpila ženska in se obrnila k Petru. »Ti ga boš sodil? Hodil si z italijansko učiteljico, pa sebe pereš!«

Napetost je narasla. Ženska ni mogla izgovoriti svojih misli do konca. Peter je vzdignil težko pištolo in rekel:

»Aretiran si in konec je s tabo!«

Ustrelil je izdajalca dvakrat v srce. Ko se je zrušil na tla, mu je pognal še eno kroglo v glavo. Potem je vtaknil pištolo v tok in dejal:

»Zapomnite si! Tako se bo zgodilo z vsakim izdajalcem slovenskega naroda!«

Sinoči pred izredno velikim številom gledalcev v drugi tekmi za prestop v košarkarsko B ligo

Jadran izbojeval pravico do tretje tekme

JADRAN — MALTINTI PISTOIA 70:63 (35:38)

JADRAN: Klavdij Starc, Raubar 2, Vitez 30 (4:9), Ivo Starc 5 (1:2), Ban 20 (4:4), Žerjal 10, Daneu, Sosič 3 (1:2), Gulič, Vremec.

MALTINTI PISTOIA: Di Grazia 8 (2:4), Della Rosa 8, Daviddi 11 (3:6), Sarti 6 (2:2), Carli 11 (5:8), Bert, Sesoldi, De Stradis, Gori, Giunti 19 (1:1).

SODNIKA: Pica in Gros iz Rima. GLEDALCEV: 3.500. PROSTI METI: Jadran 10:17, Maltinti 13:21. OSEBNE NAPAKE: Jadran 18, Maltinti 19. PET OSEBNIH NAPAK: nihče.

Pred pričetkom tekme je Jadranov kapetan Peter Žerjal pozval vse navijače, da se udeležijo današnje enotne manifestacije v Gorici. Pred samim srečanjem je Jadran daroval gostujoči ekipi in sodnikom priložnostne spominke. Pred pričetkom drugega polčasa pa so se z enominutnim molkom spomnili na včeraj preminulega košarkarskega delavca Cennija.

Jadranovci niso razočarali svojih, sinoči (kot je dejal Marko Ban), fantastičnih navijačev: v drugi tekmi za prestop v košarkarsko B ligo so namreč povsem zasluženo premagali moštvo Maltintija in tako izbojevali pravico do tretjega in odločilnega srečanja, ki bo v nedeljo, 27. maja, ponovno v Pistoii.

Ponovil se je izenačen in navdušujoč boj iz prve tekme v Pistoii, z razliko, da so tokrat naši fantje igrali še bolj zagrizeno, odločno, da niso ponovili napak iz prvega srečanja in ob podpori čudovitega občinstva je bila zmaga tu. In povsem zasluženo!

Srečanje se ni začelo najbolje za naše fante. Preveč so bili živčni, ču-

tili so izredno pomembnost tega srečanja. Po drugi strani pa so gostje s točnimi meti od daleč in z dobro organiziranimi napadi premagovali Jadranovo consko obrambo. V 5. minuti so vodili z 10:6, v 7. min. pa že s 15:10. Odtlej pa se je začel izenačen boj za vsako točko, da bi si gostje ponovno priborili prednost 2 do 3 točk in jo tudi obdržali do konca prvega polčasa.

V drugem delu tekme so naši košarkarji dokaj slabo začeli. Gostje so namreč takoj povedli s petimi točkami razlike (22. min. 40:35), v 25. minuti pa vodili kar s sedmimi (44:37).

Tedaj pa so jadranovci v obrambi še bolj zagrizeno igrali in ob hitrem tempu igre tudi nadoknadili ves za-

ostanek. V 27. min. je bil namreč izid le še za točko v korist gostov (43:44), da bi nato v 30. min. naši že vodili z 51:48. Bile so to odločilne minute, v katerih je Jadran igral izredno samozavestno, odločno, poletavno. V teh minutah si je tudi »zgradil« končno zmago. Strl je namreč odpor, sicer odličnih Maltintijevih košarkarjev in tudi zaslužen zmagoval.

Za sinočno zmago gre seveda pohvaliti vse Jadranove košarkarje, ki so zares dali vse od sebe. Odigrali so gotovo eno svojih boljših prvenstvenih srečanj (Klavdij Starc menj celo najboljšo). Tudi tokrat pa je bil najuspešnejši strelec Boris Vitez. Ne gre pa pozabiti tudi na odličnega nastop Marka Bana pod košema ali pa na Petra Žerjalo, ki je vnesel moštvo potreben tempo igre.

Gostje pa so tudi v Trstu pokazali, da so zelo dobra ekipa. Ponovno so nastopili brez svojega odličnega »beka« De Stradisa, kljub temu pa so bili našim skozi vse srečanje enako-

vredni in so morali priznati premoč jadranovcem, le ko so ti pojačili ritem igre.

Slavje po sinočni zmagi je bilo zares izredno. Po končanem srečanju so se Jadranovi košarkarji in njihovi navijači stisnili v en sam objem. Navdušenje v športni palači je bilo nepopisno! Marsikdo tudi od igralcev ni mogel zadržati solz.

Gostujoči košarkarji in njihovo vodstvo pa so našim čestitali.

Tudi v Jadranovih slačilnicah je bilo veselje nepopisno.

Trener Andrej Žagar je bil vidno ganjen, seveda prezadovoljen. Vsakemu fantu je posebej čestital, nam pa dejal: »Tekma je bila po pričakovanju težka. Tokrat je bilo verjetno odločilno o zmagi to, da smo napravili manj napak kot v Pistoii, pa tudi obramba je bila tokrat boljša. Zahvala pa seveda gre sijajni publiki, ki nam je bila v neprecenljivo korist, saj je znala viliti fantom samozaupanja prav v odločilnih trenutkih. Čestitam Maltintiju za športno in fer igro.«

Maltintijev trener Piernicola Salerni: »Ponovili so se v glavnem razpleti iz Pistoie, le da tu v Trstu smo mi igrali manj odločno kot doma, pa čeprav smo tudi tokrat imeli majhno

rezultatsko prednost v določenih trenutkih srečanja.«

Tekmo sta si ogledala tudi bivša Jadranova trenerja Peter Brumen in Valič.

Brumen je dejal: »V drugem polčasu je Jadran pokazal svojo pravo igro. Ko je namreč jadranovcem uspelo razviti svojo prodorno igro, o zmagovalcu ni bilo več dvoma.«

Valič: »Najprej bi dejal, da je bilo to fantastičen ambient, ki si ga vsaka ekipa želi. Sicer pa je bilo vse sijajno: tekma, publika...«

Jadranov kapetan Peter Žerjal: »Izd z Maltintijem smo sedaj izenačili. Te zmage se še kako veselimo. Sedaj pa se začne najtežje. Mislim seveda na odločilno tekmo v nedeljo v Pistoii.«

Klavdij Starc: »Tehnično je bilo srečanje izredno dobro. Upam, da bomo tudi v Pistoii igrali tako kot danes in da bomo svojim izrednim navijačem poskrbeli še za eno veliko zadoščenje.«

B. Lakovič

Fiamma v B ligo

Bocenska Fiamma je sinoči doma v drugi tekmi premagala Stefanel iz Trevisa z 69:67 (30:26) in tako napredovala v B ligo.

NOGOMET

SP leta 1990 v Italiji

ZÜRICH — FIFA je poverila Italiji organizacijo svetovnega nogometnega prvenstva leta 1990. Mednarodna nogometna organizacija se je morala odločiti med kandidaturama Italije in Sovjetske zveze. Od dvajset prisotnih članov izvršnega odbora FIFA jih je glasovalo le šestnajst, od katerih 11 za kandidaturo Italije in 6 za Sovjetsko zvezo. Dodelitev organizacije svetovnega nogometnega prvenstva predstavlja za Italijo veliko priznanje in kot je dejal predsednik CONI Carraro, je to priznanje najboljša plačila za resno in uspešno delo celotnega italijanskega nogometa.

● JUGOSLOVANSKI BOKSAR SLOBODAN KAČAR, ki je sedaj profesionalen, se na mitingu v Pesaru brez težav s k.o. v 4. krogu premagal Angleža Chrisa Lawsona.

Kolesarska dirka po Italiji

Freulerju (Švi.) druga etapa

FIRENCE — Švicar Urs Freuler je osvojil drugo etapo mednarodne kolesarske dirke po Italiji. Freuler je bil najspretnější (pa tudi malo nekorekten) v sprintu, v katerem je premagal svojega klubskega tovariša Gavazzija in vso skupino kolesarjev.

Francoz Laurent Fignon je ohranil roza majico. Danes bo na sporedu tretja etapa Bologna - San Luca (110 km).

VRSTNI RED 2. ETAPE

(Pietrasanta - Firenze, 128 km)
1. Freuler (Švi.) 3.15'02" s poprečno hitrostjo 39,377 km na uro; 2. Gavazzi (It.); 3. Milani (It.); 4. Wojtinek (Fr.); 5. Van Calster (Bel.) in vsa skupina kolesarjev v zmagovalčevem času.

SKUPINA LESTVICA

1. Fignon (Fr.) 4.23'15"; 2. Wojtinek (Fr.) po 4"; 3. Moser (It.) po 4"; 4. Gagne (Fr.) po 5"; 4. Visentini (It.) po 6".

AVTOMOBILIZEM - FORMULA 1

Tambay in De Angelis danes v prvi vrsti

DIJON — Francoz Tambay na Renaultu in Italijan De Angelis bosta danes startala v prvi vrsti za VN Francije v formuli 1. Ferrarijeva voznika Alboreto in Arnoux sta dosegla 10. in 11. čas medtem ko sta Patrese in Cheever na alfa romeu zasedla 16. in 17. mesto.

Slogaši v D ligo

Ferrovioario Opicina — Sloga Bar Alex 3:1 (15:11, 15:12, 8:15, 15:13)

SLOGA BAR ALEX: Bitežnik, Drašič, Milič, Hrovatin, Kralj, Brass, Krpan, Comari in Peterlin.

V povratnem srečanju je Sloga Bar Alex izgubila s Ferrovioariom Opicina, vendar so slovenski odbojkarji kljub temu napredovali v D ligo, kar je velik uspeh. Gostje so v prvih dveh nizih dobro pričeli, a v končnici obeh nizov jim je delal precej preglativ sprejem in tudi servisi so bili precej zgrešenih. Do preobrata je prišlo v tretjem setu, ko se je Sloga Bar Alex izkazala pri sprejemu in s tem je postal napad veliko bolj učinkovit, kar je bilo odločilno, saj so se morali domačini zadovoljiti samo z 8 točkami. Končna odločitev je praktično padla v

naslednjem nizu, kjer je bilo Slogi dovolj izbojevati še točko za končni veliki uspeh. (P.M.)

Naš prapor Sošol — OK Val 3:1 (15:6, 12:15, 15:11, 15:5)

NAŠ PRAPOR: D. in P. Klanjšček, Komel, F. in M. Sošol, Bevcar, Mikluš, Bensa, Prinčič, Pahor, Gravner, Legiša.

VAL: Vogrič, Bastiani, Zavadlal, Mučič, Brajnik, Cej, Boškin, Grinover.

Naš prapor Sošol je sinoči osvojil slovenski derbi z Valom iz Štandreža in tako zaključil prvi del finalnega dela 1. moške divizije na Goriškem brez poraza. Brici so zasluženo zmagali, saj so zaigrali učinkovito in dopadljivo, toda tudi mladi igralci Vala so dokazali, da so dobro moštvo, kateremu primanjkuje le igralnih izkušenj. (ik)

V 2. italijanski nogometni ligi

Triestina za prestiž

V 35. kolu drugoligaškega prvenstva bo Triestina igrala proti ekipi, ki si je že zagotovila napredovanje v višjo ligo. To je enajsterica Atalante iz Bergama, ki je menda največje pozitivno presenečenje prvenstva, saj so ji »izvedenci« pripisovali kvečjemu dobro uvrstitev. Atalanta pa si je zagotovila napredovanje z rekordno (za B ligo) serijo tekem brez poraza, saj je kar v 23 zaporednih tekmah odšla z igrišča neporažena. To pa je v prvenstvu, kakršno je drugoligaško, zadosten razlog za napredovanje.

Tekma naj bi torej bila za tržaške ljubite je nogometa prava poslastica, saj bi lahko Triestina, ki lahko danes igra povsem sproščeno, darovala svojim navijačem še eno prestižno zmago v tem prvenstvu, ki je bilo za tržaške barve zelo pozitivno.

Zal pa bo morala ekipa stopiti na igrišče v okrnjeni postavi, saj bosta verjetno odsotna De Falco in Braghin. Poleg tega pa pretresa tržaško društvo val nerazumevanja glede na odslovi- tev trenerja Buffonija, ki je znal v treh letih doseči cilje, ki so bili še pred nekaj leti prava utopija. Vprašljivo je torej, v kakšnem vzdušju bo potekala tekma, saj je jasno, da se podobne situacije vedno negativno odražajo na igro samo.

DANAŠNJE KOLO (ob 16.00)

Cesena - Arezzo, Triestina - Atalanta, Sambenedettese - Cagliari, Cavese - Catanzaro, Lecce - Como, Campobasso - Empoli, Varese - Padova, Perugia - Palermo, Monza - Pescara, Cremonese - Pistoiese. (I. P.)

Massimo Giacomini novi trener Triestine

Massimo Giacomini je novi trener Triestine za sezono 1984/85. Bivši trener Udineseja bo po 30. juniju zamenjal sedanega trenerja tržaškega drugoligaša Adriana Buffonija. To je sporočilo, ki ga je včeraj izdalo vodstvo Triestine.

1. jugoslovanska nogometna liga

Danes v Ljubljani Olimpija-C. zvezda

V 32. kolu prve jugoslovanske nogometne lige bo danes ljubljanska Olimpija igrala doma proti vodilni Crveni zvezdi. Ljubljancani so v zelo težkem položaju na lestvici in ne glede na ime današnjega tekme- ca, morajo jurišati na zmago.

Včeraj sta v anticipirani tekmi tega kola Budućnost in Željezničar igrala neodločeno 1:1.

V prijateljski nogometni tekmi

Benečani boljši od Sovodenj

Sovodnje — Savognese 1:2 (0:1)

SOVODNJE: Gergolet, R. Petejan, Pahor, Florenin, Marson, E. Petejan, H. Kobal, E. Gergolet, Klanjšček, Laurenčič, Butkovič (Gomišček, Vintin, Kovic, Krpan, Sambo, E. Kobal).

SAVOGNESE: Predan, Zanutto, Bragagnolo, De Sabato, Tomada, Cerroia, Coren, Bordon, Rot, Chiagig, Balos (Caporale, Colombo, Dussig).

STRELCI: v 24. min. Coren, v 66. min. Butkovič, v 73. min. Dussig. Utrjevanje prijateljskih stikov med goriškimi in beneškimi športniki je bil glavni cilj prijateljske nogomet-

ne tekme med ekipo Savognese iz Benečije in Sovodnjami, ki so se za to priložnost okrepile z nekaterimi igralci iz Doberdoba in Štandreža. Pobuda je spadala tudi v sklop številnih prireditelj, ki se te dni vrstijo pred današnjo enotno manifestacijo na Travniku v Gorici.

Srečanje je bilo zanimivo in lepah akcij je bilo veliko. Predvsem je prišla do izraza uigranost igralcev iz Benečije, ki nastopajo v drugi amaterski ligi, medtem ko se je pri Sovodnjah poznala nepovezanost med igralci, kar je tudi razumljivo, saj so prvič igrali skupaj.

Rudi Pavšič

Na včerajšnji tiskovni konferenci

Več novosti pri Bicu

Včeraj je bila na sedežu Bic Palacanestro Trieste tiskovna konferenca, na kateri je novi predsednik Cosulich (zamenjal je Saporita) številnim časnikarjem podal načrte za novo sezono, obenem pa odgovarjal tudi na številna vprašanja glede pravkar končanega nastopa tržaškega moštva v A-1 ligo.

Glede na to, da je Bic proti koncu minulega prvenstva uvedel »tiskovni molk«, je bilo seveda vprašanje še in še. Uvodoma je predsednik Cosulich dejal, da je za novo sezono odbor dokaj spremenjen začel s tehničnim vodjo kluba, Petazzija je namreč zamenjal Volsi, ki je doslej zelo uspešno delal na ženskem košarkarskem področju. Simoncelli bo prevzel organizacijske posle, Moreni administrativne, v trenerski štab pa bo vključen tudi Dalla Costa.

Predsednik je tudi dejal, da so kot trenerja potrdili Maria De Sistija (Zavatto bo pomočnik), od igralcev pa bodo odstopili reprezentanta Al-

berta Tonuta. V katero društvo bo Tonut odstopil, ni povedal, Cosulich pa je dejal, da so pogovori z nekaterimi zainteresiranimi klubi že v teku. Glede na dolg, ki si ga je društvo nakopičilo v prejšnji sezoni (manj gledalcev, veliki stroški s tremi Američani in Koračev pokal), je predsednik tudi podčrtal, da bo društvo v prihodnji sezoni startalo s »skromnimi cilji«, da bo vložilo veliko truda v mlade košarkarje in da bo skušalo z dejanji zopet pridobiti ugled in priznanje v našem mestu in seveda s tem tudi podporo gledalcev.

Glede nakupov novih igralcev je še prerano govoriti. Američan Dwight Jones bo vsekakor ostal v Trstu. Na naše vprašanje, kaj misli klub z Maurom Čukom, pa je Cosulich odgovoril, da je Mauro po končanem prvenstvu zopet začel trenirati. »Z njim še nisem osebno govoril glede igranja, je pa na listi naših košarkarjev in že trenira z našim moštvom,« je dejal predsednik. (bl)

Na zamejskem balinarskem prvenstvu

Kras A in Polet v vodstvu

Tudi po 3. kolu 4. zamejskega balinarskega prvenstva se položaj ni bistveno spremenil na vrhu lestvice, saj ostajata dve moštvi s polnim številom točk. Začasno prvo mesto je prevzel Kras A, ki ima za spoznanje boljši količnik (66:29) v primerjavi s Poletom (66:31). Kras A je bil v obeh preizkušnjah precej boljši od Kraskega doma, medtem ko je Polet po odličnem začetku v drugem srečanju večera precej tvegati proti Zarji.

Tudi ostali dve tekmi sta se končali z zmagama domačinov. V Doberdobu je slavila Gradina nad Gajo, v Nabrežini pa je Sokol nadigral Kras B.

IZIDI 3. KOLA

Kras A - Kraški dom 2:0 (1:5, 11:2); Sokol - Kras B 2:0 (11:1, 11:9); Gradina - Gaja 2:0 (11:6, 11:3); Polet - Zarja 2:0 (11:0, 11:10).

LESTVICA

Kras A in Polet 6; Sokol 4; Gra-

Teniško prvenstvo Italije

Gomez-Krickstein finale v Rimu

RIM — Ekvadorec Gomez in Američan Krickstein sta finalista mednarodnega teniškega prvenstva v Rimu.

Gomez je včeraj v polfinalu brez težav premagal Argentince Joseja Luisa Clerca s 6:3, 6:2, Krickstein pa je prav tako z veliko lahkoto odpravil Urugvajca Diega Pereza s 6:4, 6:0.

Italijansko košarkarsko prvenstvo

Simac-Granarolo

Drevi bo v Milanu prva finalna tekma končnice italijanskega košarkarskega prvenstva med domačim Simacom in bolonjskim Granarolom.

Italijanska TV bo na 3. sporodu prenašala drugi polčas te tekme.

Osnovnošolska olimpiada

uspela

Tudi letošnja že 6. osnovnošolska olimpiada, ki jo ob koncu šolskega leta skrbno pripravi športna šola Trst, je odlično uspela. Udeležba naših mladih je bila tudi tokrat razveseljujo visoka, saj je pomerilo moči skoraj 400 otrok, ki so zastopali 10 osnovnih šol iz Trsta in Milja. V igri med dvema ognjema pa so bile tekme za končni vrstni red od 4. do 10. mesta. (G.F.)

Rokomet — dečki

Polfinale prvenstva dečkov: Kosovo - San Sergio 24:8; Cividin A - Cividin B 34:3.

Vsi slovenski športniki in športni delavci danes v Gorico

Pred današnjim zborovanjem v Gorici

PREDSEDNIK SZ JADRAN
DRAGO GANTAR

»Ne vrag, le sosed
naj bo mejak!«

Res, da športniki in športni delavci okoli športnega združenja Jadran znajo tudi izgubiti marsikatero tekmo, verjetno včasih tudi odločilno, kot se je kdaj izkazalo v preteklosti. Bile pa so to le posamezne izgubljene bitke, ki niso nikoli utegnile okrniti jeklene volje in visoke morale, ki sta in hočeta biti in ostati dika naših poštovnih in vestnih fantov. »Nikoli puške v koruzo!« smo se složno zakleli vsi, športniki in odborniki ter vsa široka javnost ljubiteljev košarke, ki Jadran zvesto in bučno spremlja tako na domačih tleh v tržaški športni palači kot v oddaljenih mestih širom severne in srednje Italije, kamor s ponosom nosimo slovenske barve,

slovensko besedo in slovenski športni duh. Podzvestno, a največkrat zavestno, smo skušali in često tudi uspeli prispevati k spoznavanju s strani naših italijanskih sodržavljanov naše slovenske biti na skrajnem vzhodnem obronku italijanske republike. Naleteli pa smo večkrat seveda na neokusne narodnostno nestrpne in včasih celo žaljive odnose do naših atletov, ki najmanj spadajo v tisti zdravi in resnični šport, ki veže in prijatelji narode in rodove vsega sveta.

Prav odpravo takih odnosov, ki se žal prepogosto, ranljivo boleče pojavljajo, še prav posebej na teh tleh, iz katerih smo se rodili in zrasli, se bomo jutri, 20. maja, strumno zbrali na Travniku v Gorici in odločno potrdili našo večstoletno prisotnost v teh krajih, prepojenih s krvjo in potom naših davčnih in sedanjih pradedov ter ponovno z neuklonljivo voljo zahtevali, da se nam na papirju zapišejo vse tiste pravice, ki nam po naravi in krvi pripadajo od tiste davnine, ko je prvi slovenski človek stopil na ta zlahtna tla. Zbrali se bomo polnoštevilno atleti in športni delavci Jadrana.

Se prav posebej s srčnim apelom

se obračamo na vse naše zlate, zveste navijače, da skupaj pokažemo in dokažemo, da »puške« ne izpustimo iz rok, dokler ne bomo mirno in iskreno lahko dejali, da tudi v teh naših mestih in ostalih naseljih ob njih, v sleherni ulici »ne vrag, le sosed bo mejak!«.

PREDSEDNIK ŠD SOVODNJE
D. PELICON

»Pomembna pobuda
za vse Slovence«

»Prepričan sem, da nas bo danes na tej manifestaciji izredno veliko, saj smo tako pobudo potrebovali, da bi javnosti, predvsem italijanski izpričali naše zahteve, ki jih imamo že od povojnega časa sem. Mislim, da je ta pobuda zelo pomembna, tudi za nas same, da preverimo koliko ponosa je še v naših ljudeh, ponosa do materinega jezika, ponosa do naše skupnosti. Če nas bo danes na Travniku veliko in to sem prepričan, potem lahko z dokajšnjim optimizmom gledamo na jutrišnji dan.«

Bazovica - simbol našega boja

Ob 50. obletnici usmrtnice bazoviških žrtev so naši športniki z množično udeležbo dokazali, da spoštujejo simbole našega boja in da si v okviru slovenske narodnostne skupnosti aktivno prizadevajo za dosego naših pravic. Na sliki: prihod športnikov k bazoviškemu spomeniku leta 1980

Prihodnjo nedeljo za 1. trofejo ZSSDI Zanimiv nogometni turnir

Nogometna komisija ZSSDI organizira prihodnjo nedeljo, 27. maja, nogometni turnir za 1. trofejo ZSSDI. Na turnirju bodo sodelovala štiri društva in sicer: ZSSDI Trst, ZSSDI Gorica, Športno društvo Tabor iz Sežane in Športno društvo Koper. Ker bodo na turnirju nastopile dve ekipi za vsa društva se bo turnir odvijal na dveh igriščih. Ekipa naraščajnikov bodo odigrale srečanja na nogometnem igrišču v Dolini, enajsterice najmlajših pa v Repnu.

Prvo trofejo ZSSDI bo osvojilo tisto društvo, ki bo skupno v obeh kategorijah doseglo največ točk. V primeru enakega števila točk pa bo odločala o zmagovalcu razlika v golih in v primeru iste razlike bo turnir zmagala ekipa, ki bo skupno dala več golov in če bi bil še ta rezultat enak, bo trofejo osvojilo tisto društvo, ki se bo v starejši konkurenci boljše uvrstilo. Točkovanje bo naslednje: za prvo mesto 10 točk, drugo mesto 8, tretje mesto 6, četrto mesto 4. Zbirališče vseh nogometašev bo ob 8. uri na igrišču v Dolini za naraščajnike in v Repnu

za najmlajše, kjer bo pred začetkom tekem žreb.

SPORED TEKEM:

9.00 prva tekma naraščajniki Dolina, najmlajši Repen; 10.30 druga tekma naraščajniki Dolina, najmlajši Repen; ob 15.00 mali finale najmlajših Repen; 16.30 finale najmlajših Repen; 15.00 mali finale naraščajnikov Dolina; 17.00 finale naraščajnikov Dolina; 19.00 skupno nagrajevanje v Dolini.

To je prvič, da nogometna komisija ZSSDI organizira tak turnir in v načrtu organizatorjev je, da turnir postane tradicionalen in prispeva k utrjevanju vezi na obeh straneh meje. (H. W.)

Jagodi se je pridružil bratec

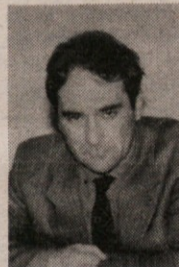
JERNEJ

Stanki in Milošu iskreno čestita ŠK Kras, Jerneju pa želi obilo sreče v življenju.

mnenje

Ob razvitju prapora Sokola

Aldo Rupel

Telesna kultura in zlasti njen tekmovalni del sta navadno sinonim za dinamizem, modernost, tehnicizem. Kadar sledimo državnim, evropskim, svetovnim prvenstvom, mednarodnim tekmovanjem, se nam v mislih izoblikuje slika o raziskavah, vadbah, tedenskih, mesečnih in celo letnih ritmih, ki so posledica znanstvenih raziskav in istočasno izziv za bodočo izboljšanja.

Kaj nas torej sili, da ob pomanjkanju časa, kadrov in sredstev posvečamo svoje sile pobudi, kot bo petkova v telovadnici Kulturnega doma v Gorici? Pobuda se veže na preteklost; veže se na oddaljeno preteklost. Veže se na tako preteklost, kakršna po svojih značilnostih, po zgodovinskih silnicah in po vrednotah nima mnogo skupnega z našim časom; vendar izhaja sedanost prav

iz tiste danosti.

Sili nas potreba po ovrednotenju izvirov in izvorov. Sili nas dolžnost ovrednotiti tisto, kar je danes preživeto, a nam je bilo v preteklosti smerek. Končno je preteklost lahko učiteljica sedanjosti, kot pravi ena izmed naših krilatic!

V primerjavi z drugimi ustanovami, ki so živele in se razvijale pod pokroviteljstvom raznih oblasti, so zidovi naših sedežev prazni in pustni, naša izložbena okna so revna, če jih in kadar jih premoremo. Marsikaj je zletelo skozi okna, marsikaj leži pozabljeno na podstrešjih. Zgodi se, da po slučajnih in zapletenih poteh pride spet na svetlo predmet, ki simbolizira celotno obdobje, predmet - umetnina, ki sam na sebi dokazuje neko bogato stvarnost. Prapora goriškega telovadnega društva Sokol ni bilo v domačem mestu približno šestdeset let. To pomeni, da je tri četrtine svojega časa bil drugje. Prav gotovo ne po želji in svobodni izbiri domačinov. Odšel je v

dramatičnih okoliščinah in se rešil ravno zaradi odsotnosti. Ali ni zaradi tega njegov povratak že sam na sebi vzrok za praznik? Kar je za marsikatero drugo človeško skupnost nekaj običajnega, nekaj kar lahko meji na retoriko, je za nas pomembno in občuteno. Ta značilnost ni v nas samih, vsilili so nam jo drugi. Še vedno smo nezadovoljni pri odpravljanju vrzeli v gradivu, ki dokazuje našo kakovostno prisotnost. Pri tem, mislim, se krepki zgodovinska zavest, prepotrebna sestavina zavesti o lastnem mestu v prostoru in času.

Pri tem pa ne smemo delati napake, da bi gledali na vračanje sokolskega prapora samo s praktičnega vidika, kolikor bo to pač koristilo izoblikovanju zgodovinske zavesti zrelejših in mlajših. Kot je omejevalno mišljenje, da je preteklost važna samo toliko, kolikor koristi in ne sama po sebi, tako je ozko mišljenje skupnosti, ki se zanima samo za lastno preteklost. To velja za druge kot za nas.

Po končanem prvenstvu v 1. amaterski nogometni ligi

Vesna je izpadla na domačem igrišču

Amaterska nogometna prvenstva so za nami. V taboru posameznih klubov še delajo prve obračune. Tudi navijači še vneto komentirajo potek posameznih prvenstev. Tokrat so posebno kritični navijači naših klubov, saj je bila letošnja sezona za naše enajsterice povsem neuspešna. Kljub temu smo se kot običajno smo pripravili statistični pregled posameznih prvenstev, kjer so igrane naše ekipe, seveda s podrobnimi podatki prav o naših ekipah.

1. AMATERSKA LIGA

Prvenstvo se je začelo 18. septembra lani in končalo 13. maja. Končno zmago si je zagotovila ekipa Pierisa s 42 točkami na drugo mesto se je s točko zaostanka uvrstil S. Giovanni, ki je skupaj s Pierisom napredoval v promocijsko ligo. Kar se tiče obstanka v ligi sta bila Is. Turriaco in Tisana že predčasno obsojena, prav v zadnjem kolu pa je s porazom proti Ponziani izpadla še kriška Vesna.

V 240 tekmah je padlo skupno 487 golov, povprečno 2,02 gola na tekmo, lani jih je bilo mnogo več 572 (2,35). V prvem delu so strelci dosegli 244 golov, v povratnem pa en gol manj. Največ golov (26) je padlo v 28. kolu, najmanj (9) pa v 23. kolu.

Največ zmag (17) je dosegla ekipa Pierisa, najmanj porazov (4) je doživel S. Giovanni, največ golov (51) pa je dala Ponziana. Vsi negativni rekordi pa pripadajo zadnjeuvrščeni ekipi Turriaca, ki je doživela največ porazov (24), prejela največ (79) go-

lov, dosegla najmanj (2) zmag, ter dala najmanj (13) golov. En rekord pripada tudi ekipi S. Canzian, ki je dosegla največ (16) remijev. Skupno v teku prvenstva se je 73 tekem končalo z neodločenim izidom (lani kar 92).

Sedaj pogledimo kako je igrala Vesna v povratnem delu prvenstva, ker sme statistični pregled prvega dela objaviti 19.1.1984.

VESNA

V nasprotju s prejšnjima dvema sezonama, ko si je Vesna zagotovila obstanek v zadnjem kolu, je bilo letos obratno in je bilo zadnje kolo usodno za Križane. Zasedli so 14. mesto s 26 točkami (lani so bili s istim številom točk enajsti) in izpadli iz lige.

V prvem delu prvenstva je Vesna zbrala 13 točk (2 zmagi, 9 remijev, 4 porazi). V nadaljevanju pa so v osmih nastopih pred domačo publiko premagali Is. Turriaco, Tisano in Percoto, remizirali proti Gradeseju in Costalungi, ter podlegli S. Giovanni, Torviscosi in Ponziani. V Križu je torej osvojila 8 točk, dala 9, prejela pa 6 golov.

V gosteh so Križani igrali sedemkrat in premagali le Pro Fiumicello, remizirali proti S. Canzianu, Muggeani in Sangiorgini, zgubili pa proti Palmanovi, Roncham in Pierisu. Zbrali so le 5 točk, dali 4, prejeli pa 8 golov. Skupno so »plavci« v povratnem delu prvenstva osvojili 13 točk, dali 13, prejeli pa 14 golov.

V 15 nastopih pred domačo publiko

je Vesna osvojila 13 točk (3 zmage, 7 remijev, 5 porazov), dala 15, prejela pa 14 golov. V gosteh je zbrala prav tako 13 točk (3 zmage, 7 remijev, 5 porazov), dala 8, prejela pa 14 golov.

Skupni obračun Vesne je torej 28 zbranih točk (6 zmag, 14 remijev, 10 porazov), 23 danih, 28 prejetih golov.

Čeprav je v začetku kazalo, da Vesna letos ne bi smela imeti velikih problemov, saj je dobro igrala predvsem v gosteh, so v nadaljevanju Križani morda zatajili prav v gosteh. In če upoštevamo, da doma niso bili uspešni skoraj celo prvenstvo in da so prav v zaključnem delu ugnali z ekipami iz zgornjega dela lestvice, je bilo tak konec Vesne pričakovati. Navijači, ki so tudi letos v velikem številu sledili ekipi, so upali do konca, vendar letos ekipi podvig ni uspel.

Naj omenimo še, da je Vesna v povratnem delu prvenstva imela na razpolago tri 11-metrovke, katere je uspešno izvedel F. Candotti (2 Percoto, Costalunga) in proti njim so bile dosojene tudi tri (S. Giovanni, Costalunga in Pieris). Trener Vidonis, ki je tudi letos moral sam stopiti na igrišče, je v teku prvenstva poslal na igrišče skupno 20 nogometašev, od katerih je le Penco igral vse tekme (v oklepaju doseženi goli): 30 odigranih tekem Penco (2), 28 Sodomaco, 27 Pipan (2), 26 Bruno (5), 25 Bubnich, Gotti in Basiacco, 24 Zucca (3), 23 F. Candotti (5), Ludwig (4) in Jerman, 21 R. Candotti in Sedmak (1), 18 Somma, 14

Picchieri, 9 Kostnapfel (1), 6 Savarin, 5 Acquavita, 1 Ugo in Vidonis. Bruno Rupel

Jutri začetek medvaškega odbojarskega turnirja

Kot smo že poročali, se bo jutri začel prvi mešani odbojarski medvaški turnir, ki ga prireja Športno združenje Sloga. Urnik tekmovanj je naslednji:

Jutri, 21. maja, ob 20.15 Bazovica - Padriče Gropada; 21.15 Opčine - Trebče - počivajo Bani; 23. maja, 20.15 Trebče - Bani, 21.15 Bazovica - Opčine - počiva Padriče Gropada; 25. maja, 20.15 Trebče - Bazovica; 21.15 Bani - Padriče Gropada - počiva Opčine; 23. maja, 20.15 Bani - Bazovica, 21.15 Padriče Gropada - Opčine - počiva Trebče; 30. maja, 20.15 Padriče Gropada - Trebče; 21.15 Opčine - Bani - počiva Bazovica. Vse tekme bodo v telovadnici pri Banih. (Inka)

Kmečka banka v polfinalu

V okviru medbančnega nogometnega turnirja v Gorici je Kmečka banka s 4:1 premagala igralce Bance cattolice del Veneto in se tako vpisala med polfinaliste. Za slovensko banko so zadetke dosegli Kobal, Marvin in Berdon (2).

domači šport

Danes

NEDELJA, 20. maja 1984

KOLESARSTVO

18. POKAL LONJERJA

14.00 v Lonjerju: nastopajo kolesarji iz F-JK, Slovenije in Veneta.

NOGOMET

NAJMLAJŠI - POPRVENSTVO
10.30 v Križu: Vesna - Kras
ZACETNIKI - POPRVENSTVO
9.00 v Dolini: Breg - S. Vito; 9.00 na Opčinah, Ul. Alpini: Opicina - Primorje.

KOŠARKA

1. MOŠKA DIVIZIJA

10.30 v Dolini: Breg - Prevenire; 11.00 v Trstu, telovadnica Mompurgo: Stella Azzurra - Bor.

ODBOJKA

DEŽELNI FINALE UNDER 15 MOŠKI
10.30 in 16.00 v Repnu: nastopa tudi Sloga.

DEŽELNI FINALE

UNDER 15 ZENSKO

10.00 v Čenti: nastopata tudi Breg in Sovodnje Butkovič.

obvestila

F.C. Primorje

sklicuje jutri, 21. maja, v prostorih »Soščeve hiše«, Prosek 306, 19. redni občni zbor, v prvem sklicanju ob 20.30 in v drugem sklicanju ob 21. uri. Dnevni red: 1. Izvolitev predsednika občnega zbora, 2. Poročilo predsednika, 3. Poročilo tajnika, 4. Poročilo blagajnika, 5. Poročilo nadzornega odbora, 6. Razprava, 7. Volitve novega odbora, 8. Razno.

Naročnina: Mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir. - V SFRJ številka 15,00 din, naročnina za zasebne mesečno 180,00, letno 1.800,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 250,00, letno 2.500,00 din

Poslani tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

Za SFRJ - Ziro račun 50101-603-45361

ADIT - DZS 61000 Ljubljana

Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 23 mm) 43.000. Finančni in legalni oglaš 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglaš 550 lir beseda. Ob praznikih: povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775-275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

20. maja 1984

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tix 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Krepitev dolarja in padec japonskega jena

Monetarni zapleti in negotovosti zaradi krize v zalivskem spopadu

RIM — Potem ko je cena ameriškega dolarja v ponedeljek in v sredo nekoliko padla zaradi krize ameriškega denarnega zavoda Continental Illinois in zaradi odločnih posegov osrednjih bank zahodnih držav, je dolar izničil pocenitve in še pridobil nekaj točk. Razlogi tega vzpona so številni, a med ekonomisti prevladuje prepričanje, da je temu predvsem botrovala kriza v Zalivu. Med drugim vsi navajajo, da je ameriško gospodarstvo zabeležilo v prvem trimesečju 8,8-odstotno rast. Vsekakor pa je položaj precej nejasen.

V Italiji je dolar začel svoje tedensko nihanje z vrednostjo 1.700 lir in je v sredo zdrknul na 1.687,75 lire. Konec tedna pa je že bil vreden 1.708,50 lire, medtem ko je bila njegova cena teden prej 1.706,25 lire. Podobna ni-

hanja je zabeležila tudi nemška marka, ki pa je v precejšnji meri občutila sedanje zahodnonemško stavkovno gibanje. Bundesbank pa je vseeno brez hujših posegov uspela preprečiti padec vrednosti marke. To pa ni uspelo japonski osrednji banki. Japonski jen je namreč od vseh valut še

najbolj občutil posledice zalivskega zapleta. Japonska namreč uvaža več kot 65 odstotkov vse nafte prav iz zalivskih držav. Jen je torej dosegel najnižjo vrednost v zadnjih treh mesecih, tokijska borza pa je doživela tak udarec, kot ga ne pomni že trideset let.

DVA TISOČ BREZ STREHE

BOGOTA* — Orjaški požar, ki je predvčerajšnjim izbruhnil v kraju Payan v zahodni Kolumbiji, je upepelil večino hiš, da je sedaj približno dva tisoč oseb brez strehe nad glavo. Podrobnosti o požaru ni, prav tako niso znani podatki o številu ranjenih in mrtvih, saj je Payan obrobni kraj, v katerem živijo iskalci zlata. Oblasti skušajo sedaj poslati v Payan reševalne ekipe z zdravniki, bolničarji, s šotori in z drugo opremo, da bi olajšale nevšečnosti prizadetih.

Italijani in angleščina

RIM — Slovenci smo že marsikdaj ugotavljali, da se Italijani težko uče našega jezika. Vse pa kaže, da je njihovo neznanje tujih jezikov splošnejši pojav. Tako so na primer nedavne raziskave pokazale, da so Italijani med tistimi evropskimi narodi, pri katerih je znanje angleščine najmanj razširjeno. Zakaj je temu tako? Na vprašanje je pred kratkim skušal odgovoriti florentinski inženir Foscolo Focardi, ki je dolga leta živel na Angleškem in ki je iz službenih razlogov večkrat naletel na problem neznanja angleščine pri Italijanih. Temu vprašanju je posvetil daljšo študijo, ki je te dni izšla pri založbi Lucarini pod naslovom »Trattare con gli inglesi« (»Občevati z Angležji«).

Po Focardijevem mnenju se Italijani težko nauče angleščine, ker je v primerjavi z italijanskim angleški jezik veliko bolj »kodificiran«. To pomeni, da imajo angleški izrazi v različnih kontekstih zelo različne pomen, ki jih je mogoče pravilno razbrati z uporabo tistega izmed številnih kodeksov, ki ustrezajo vsakokratnemu kontekstu. Ti kodeksi pa so seveda globoko povezani z angleško kulturo in sploh z angleškim načinom življenja. Zato Focardi v svoji knjigi, ki je svojevrsten in vsekakor originalen angleški učbenik, posebej pri razlaganju angleške slovnice in besedišča veliko strani angleški zgodovini in miselnosti.

Nepravična konkurenca

RIM — Zveza avtobusnih potovalnih agencij za turistične prevoze je naslovila na ministra za turizem in prireditve Lelia Lagoria pismo, v katerem zahteva bencinske oz. nafte bone ter znižano cestnino za tiste italijanske avtobuse, ki prevažajo tuje turiste. Gre za olajšave, ki jih že imajo tuji turistični prevozniki in ki jih je italijanska vlada odredila, da bi spodbudila prihod tujih turistov v Italijo. Zaradi teh ukrepov pa trpijo škodo italijanske potovalne agencije. Jasno je namreč, da tuje potovalne agencije lahko nudijo ugodnejše cene in tako se dogaja, da se vse manj tujih turistov poslužuje italijanskih avtobusnih prevozov. Očitno gre za nepravično konkurenco.

Pustolovščina se je končala v zaporu

LJUBLJANA — Štirje mladi Beograjčani, med katerimi trije mladoletniki, ki so bili oboroženi z dvema pištolama, so v četrtek ob 14.16 pri cestninski postaji na Brezovici pri Ljubljani razorožili miličnika in zbežali proti gozdom. Ob 18.05 pa sta miličnika na konjih iz zaščitne enote milice RSNZ med Dobravo in Horjulom izsledila in pridržala vse štiri osumljence.

Ob 14.10 je delavec cestninske postaje obvestil miličnika, ki je bil v bližini, da neki fantje skačejo čez ograjo, kar tamkajšnji domačini pogosto počnejo. Miličnik je stopil do ograje: osumljenec mu je pokazal osebno izkaznico, drugi pa je ta hip nameril pištolo nanj. Potem ko so miličnika razorožili, so osumljenci zbežali proti bližnjemu hribu.

Miličnika na konjih sta opazila osumljence, ki so

čepeli do pasu v vodi. Razjahala sta in poiskala kritje ter se postavila tako, da sta ščitila drug drugega. Poklicala sta osumljence k predaji...

O osumljencih je za sedaj malo znanega. Kot so sami povedali, jih delavci organov za notranje zadeve v njihovem kraju dobro poznajo. Edini polnoleten med njimi je G. S. star komaj 19 let iz Beograda. Od tam so, kot je za sedaj znano, odšli 15. maja z ukradenim fičkom, ki so ga v Zagrebu pustili, tam pa so vzeli steklenko in se prepeljali do Ljubljane, kjer se je avto pokvaril. Peš so se namenili proti Postojni in pravijo, da so želeli priti v Italijo. Na poti so na Brezovici vstopili v vikend, nato pa se je skupina podala proti cestninski postaji...

TONI PERIČ

MIKI MUSTER: Čudežni otok

(13.)

Pustolovščine Zvitorepca, Trdonje in Lakotnika

S.A.C.A.T.

nadomestni deli za

FIAT — ZASTAVA — ALFA — LANCIA

In za tuje znamke avtomobilov

TRST, Ul. sv. Frančiška 38 — Tel. 794306 - 772002

informacije SIP uporabnikom

Plačilo telefonskega računa

Opozarjamo abonente, da je že pred časom zapadel rok za poravnavo telefonskega računa za III. dvomesečje 1984 in da so objave v časopisih trenutno edini način terjatve.

Opozarjamo vse, ki računa še niso poravnali, naj to store čimprej po možnosti pri naših lokalnih sedežih. Na ta način se bodo izognili takojšnji prekinitvi, ki jo predvideva pravilnik.

SIP

Società Italiana per
l'Esercizio Telefonico p.a.

Kosmina Sergij

Barvni TV SPREJEMNIKI — vse, kar najboljšega nudi nemška in italijanska tehnika

ITT SCHAUB-LORENZ,
TELEFUNKEN,
PHILIPS, REX

NABREZINA CENTER
Telefon 200123

ENTE NAZIONALE PER L'ENERGIA ELETTRICA
DRŽAVNA USTANOVA ZA ELEKTRIČNO ENERGIJO

Roma — Via G. B. Martini 3

OBVESTILO LASTNIKOM OBVEZNIC

OBVEZNIŠKA POSOJILA Z OVREDNOTENIMI OBRESTMI IN POVIŠANJI GLAVNICE

Sporočamo, da je v smislu pravilnikov spodaj navedenih posojil, vrednost kupona in povisek kapitala v izplačilu — glede na šestmesečje 1.6.1984/30.11.1984 sledeča:

POSOJILO	Izplačljiv kupon 1.12.1984	POVISEK KAPITALA	
	%	6-mesečna razlika 1.6.1984 30.11.1984	Skupna vrednost dne 1.12.1984
1980 - 1987 ovrednoteno (HENRY)	7,55 %	—	—
1982 - 1989 ovrednoteno III. emisija (REDI)	8,- %	- 0,50 %	+ 3,293 %

Podrobnejše obrazložitve zgoraj navedenih vrednosti so objavljene v Uradnem listu.

PLOŠČICE
IN SANITARNI
MATERIAL

panto

ROLICH

Nabrežina 35/c
Tel.: 040/200371

Zastopstvo za TRST in GORICO
posebnih lesenih oken in vrat
Prihranek do 30% goriva

Možnost državnega prispevka do 30% vrednosti naložbe na podlagi zakona št. 308 z dne 29/5/1982.